Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET
GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

Litt.
Sv.

TRANEMÅLA
SAMLINGEN

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

PSYKOLOGISKA GÅTOR.

EN BERÄTTELSE

AF

CLAUDE GERARD.

FÖRSTA DELEN.

STOCKHOLM.
Nya Dagligt Allehandas Aktie-Bolags tryckeri, 1868.

Inledning.

För flera år sedan gjorde jag bekantskap med en person, hvars bizarra idéer och originalitet synnerligen interesserade mig. Han var fransman och kallade sig professor, Gud må veta med hvad rättighet.

Våra samtal rörde sig nästan alltid uteslutande på de abstrakta vetenskapernas obegränsade mark, och min lärde vän återkom ständigt till det mystiska i naturen och menniskosjälen och tröttnade aldrig att låta sitt ganska piquanta snille fladdra omkring "psykologiska gåtor", som han kallade det.

Jag skrattade då rätt ofta åt hans sällsamma deduktioner, men tiden gör sinnet mera kontemplatift, jag har sedan tänkt, att han måhända af instinkt uttalade sanningar, som voro mera djupgående, än han sjelf anade.

Lifvet är rikt på psykologiska så väl som andra gåtor, de möta oss öfver allt; vi kunna observera, men ganska sällan lösa dem.

Denna tanke föll mig mera lifligt än någonsin in vid den tillfällighet, som gaf

anledning till denna berättelse, och jag har derför adopterat den franska professorns uttryck.

Jag reste för några år sedan genom en stor del af Sverige, ömsom till fots, ömsom åkande på en skjutskärra.

"En skjutskärra", tänker ni troligen med utomordentligt förakt. "Hur kan man vara så bondsk och efter sin tid, då man är så lycklig att ega jernvägar?"

Ja, det är mycket besynnerligt och mycket nedsättande för min smak, men der jag ville färdas, funnos inga jernvägar, och äfven om så varit, måste jag göra den förödmjukande bekännelsen, att jag icke begagnat mig af dem; jag är nog olycklig att i detta fall icke kunna följa med min tid.

För mig synas jernvägarne ensamt passa för polismän och handelsexpediter, varu- och fångtransporter. Jag kan icke se dessa rasslande vagnskolosser komma framilande utan en nervös rysning genom märg och ben och icke höra lokomotivets hvissling utan en verkligen sönderslitande känsla; jag tror, att ett lejons rytande skulle förefalla mig mindre fruktansvärdt, derför att det vore naturligt, men dessa onaturliga, hemska ljud och rörelser, synas mig rent af olidliga.

Och denna brådska och oro sedan, denna ständiga påpasslighet och själsnärvaro, som icke medger ett ögonblicks lugn, drömmeri eller meditation; detta fullkomliga

förjagande af hvarje gnista fantasi och romantik, allt detta göra de välsignade jernvägarne för mig förhatliga.

Man *reser* icke på dem, man *slungas* fram, lefvande eller död till sitt mål; tåget stannar tio minuter, fem minuter. Man hinner störta ur kupén, man får ett glas öl öfver sig, en kotlett på tvären i halsen, och man skjutsas in igen, man har tappat sin näsduk, möjligen sin portemonnaie, och man är af bullret och bruset omkring sig färdig att tappa hufvudet, men hvad gör det, bara man kommer fram? Bara någon bit af ens lekamen följer med, så har man ingen rätt att klaga, man gör icke en resa, man undergår en operation, och det påstås, att man ämnar anbringa i kupéerna en apparat för inandande af kloroform, och detta skall fullända saken, ty färden blir då ännu säkrare och angenämare.

Dessa urmodiga, godtyckliga resor deremot, som kunna räcka, man vet icke huru länge, och kunna föra, man vet icke hvart, som gör, att den vakna fantasiens guldflor ständigt hänger för ens ögon och förgyller sjelfva landsvägsdammet, som låter naturens alla harmonier tränga till ens hjerta och gränsen mellan dikt och verklighet försvinna, så att man aldrig riktigt vet, på hvilkens område man färdas; det är dessa resor, som äro förtjusande och som jag älskar med passion.

Nåväl, under en dylik färd, på vägen ifrån Lund till Ystad, kom jag en af-

ton helt sent till Anderslöfs gästgifvaregård.

Den väg jag farit hade sannerligen varit så enformig och prosaisk, som endast de skånska slätterna kunna vara. Jag var trött, nedstämd och genomvåt af ett ihållande regn och möttes nu af det föga angenäma budskapet, att af de två gästrummen var det ena redan upptaget, och det andra stod under något slags reparation och saknade både fönster och dörrar.

Det var i slutet af augusti månad, men vädret var ruskigt och utsigten att tillbringa natten i ett rum utan fönster och dörrar syntes mig icke lockande.

"Sådana här resor kunna också hafva sina obehag", mumlade jag, ruskande mina våta kläder och spörjande med temligen vredgad röst den tjocka jäntan, som, helt leende och förnöjd, liksom hon berättat mig den behagligaste sak i verlden, lyste mig med talgljuset, som hon höll mellan fingrarne, om icke något annat nattqvarter kunde beredas mig.

Omöjligt, i gästgifvaregården fanns intet rum, men om jag ville vara nöjd med att ligga i tingshuset, som låg på andra sidan af vägen, så fanns der ett litet rum, hvilket häradshöfdingen ibland hade bebott.

Naturligtvis fann jag förslaget ypperligt; då detta rum kunnat hysa en häradshöfding, så borde väl en äfventyrare som jag kunna finna sig väl der.

Den gladlynta flickan satte sitt ljus i en

lykta, hemtade en knippa med gamla nycklar, trädde sina bara fötter i ett par träskor och uppmanade mig att följa sig.

Det regnade alltjemt, och med min nattsäck under armen följde jag min ledsagerska, som i stället att följa landsvägen, för genhetens skull tog vägen öfver en åker, på hvars slippriga dikesren jag oupphörligt halkade, under bemödandet att följa de breda träskornas spår i leran.

Nedsmutsad och förtretad, stannade jag ändtligen vid det stora trähusets trappa, der flickan skrattande skakade vattnet ur sitt lingula hår och beredde sig att utvälja en af de medförda nycklarne, för att öppna dörren.

Glad att slutligen komma under tak, skyndade jag in i denna just icke särdeles trefliga fristad.

Här var mörkt, fuktigt och kallt, som i en källare, och råttorna sprungo pipande undan i hörnen, när vår oväntade ankomst störde dem.

Utan att kunna få någon egentlig idé om tingssalens utseende, gick jag öfver dess skrofliga golf och kom in i ett litet rum bredvid, hvars kalkrappade väggar och eländiga möblering vittnade fördelaktigt om den omtalade häradshöfdingens blygsamma anspråk.

Lyckligtvis var spisen fullsatt med torrt ris och ved, en verklig lyx i denna trakt, och då detta nu flammade upp i en treflig

brasa, så var mitt dåliga lynne i ögonblicket bortjagadt.

En stund derefter återkom flickan med en ganska försvarlig qvällsvard och tvenne stora dunbolster, hvarimellan jag borde ligga, som en syltklimp imellan ett par pannkakor, och jag var nu alldeles försonad med min otur.

Då jag ömsat kläder och ätit, var klockan ännu icke mer än nio. Hvad skulle jag göra? Jag var alls icke sömnig och kände ingen lust att krypa in mellan de båda pösande bolstren, som lågo uppstaplade i en säng, hvilken nästan upptog hela rummet.

Jag försökte läsa, men den lektyr jag hade med mig interesserade mig icke för ögonblicket, jag lade bort boken och satt helt villrådig och tanklös samt stirrade på de nedbrända kolen i spiseln och hörde på regnets plaskande utanför mer än en timme, utan att ändå få håg till gästgifverskans bolster.

Det var en alldeles utvald situation för en lössläppt fantasi, men oaktadt jag gaf den all möjlig frihet, så ville fantasien rakt inte flyga ur fläcken. Den liknade dessa små röda "Marie Nyckelpigor", som barnen om sommaren hålla på fingerspetsen och uppmana att "flyga åt öster och vester", men som helt trögt endast krypa utefter handen, liksom de inga vingar hade, och slutligen plötsligt fara barnen midt i ansigtet.

Fåfängt ville jag kasta tankarne åt "öster och vester"; de stannade tunga och dumma inom det mörka, gamla tingshuset, hvars maskstungna fönsterluckor knarrade för nattvinden, och hvars unkna och instängda luft fylde mitt sinne med enfaldiga och bondaktiga gamla sagor utan lyftning och poesi.

Nu glimmade den sista eldgnistan och sjönk under fallaskan; jag reste mig upp, tände ljuset, som jag förut hade släckt, och beslöt att gå ut och undersöka tingssalen utanför mitt rum.

Det var imellertid icke just lätt att få någon öfversigt af det stora, mörka rummet vid skenet af ett enda flämtande ljus, hvars röda, dunkla låga upplyste en liten fläck omkring mig, men lemnade allt annat i mörker.

Jag tyckte mig likväl icke finna något anmärkningsvärdt; med sitt stora bord, sina gamla lagböcker, sitt uttorkade flata bläckhorn, sina odugliga qvarglömda pennor, sina bänkar och smutsiga fönsterrutor, der nattens mörker stirrade in på mig, var detta rum likt alla andra dylika, och likväl föreföll det mig, som dessa gamla väggar sade någonting, som jag hörde, men icke förstod, som om i den ödsliga tomheten af de mörka hörnen andar hviskade saker, som jag icke förmådde uppfatta, men som väckte min nyfikenhet.

Var det väl återljudet af all den ångest, sorg, samvetsqval och brottslighet, som

dessa väggar inrymt, närvaron af de oroliga vålnaderna af dem, som skyldiga eller oskyldiga dvalts här inom?

Huru många dunkla och hemlighetsfulla gömslen i menniskohjertat hade icke här blifvit framdragna i ljuset, och äfven huru många hade icke sänkt sig i en evig natt!

Hvilket virrvarr af passioner, brott och omedvetna anlag hade icke här framträdt, bevekelsegrunder, okända för alla, som varit församlade här inne, denna otillräkneliga massa af stora barn, domare, åhörare och anklagade, som Gud ensamt kunnat döma rättvist!

Jag såg på det murkna och söndertrampade golfvet, de blanknötta bänkarne, och en underlig beklämning intog mig vid tanken på de många, som, likt skuggor i en otydlig dröm, här sökt att i den vilseledande skymningen af ett oklart begrepp antingen fria sig sjelfva eller fälla en annan.

Inbillningen, som envisades att dväljas i detta otrefliga rum, framkallade för min syn alla de sammanträngda hufvuden, som varit samlade här inne; och för att undkomma obehaget, att granska alla dessa tanklösa, råa, enfaldiga, godmodiga eller listiga och fräcka fysionomier, tog jag hastigt ljuset, som jag stält på bordet, och lyste på ett gammalt skåp, som jag nu upptäckte, och som upptog hela ena väggen.

Nyckeln satt i, jag öppnade dörren och fann alla hyllor fulla med böcker och papper.

Hvad kunde de väl innehålla? Lång-

trådiga rättegångshandlingar, utan tvifvel skrifna på ett omständligt, tungt och släpande språk, med eviga omsägningar för att ändtligen komma till resultatet af en stulen rock eller en nedfallen gärdesgård.

Jag ville åter igenstänga dörren, men en papperslunta hade blifvit rubbad, så att den icke gick igen; jag skulle skjuta papperen till rätta, men i stället ramlade hela högen ned på golfvet framför mina fötter.

Förtretad lutade jag mig ned och ämnade helt hastigt hopsamla och inlägga alltsammans, då en utklippt bit af en tidning, fastsatt med en knappnål på det öfversta af de gulnade skrifna bladen, fäste min uppmärksamhet.

Jag lyste med ljuset derpå; det var en engelsk tidning, och jag läste följande korta uppsats, förmodligen ur någon krönika för dagen:

"Lord Hawerfields process med pretendenten till hans namn och gods fortfar att på det lifligaste spänna det allmänna interesset i den förnäma verlden. Och, i sanning, en sällsammare rättegång har väl aldrig existerat, då det afgörande vittnesmålet är afgifvet af en person sex timmar efter dess död. Det skall blifva högst interessant att slutligen erfara, om våra jurister vilja fästa afseende vid ett liks bekännelser, eller med andra ord, hvilken som skall anses gällande, antingen läkarens ed, som bestyrker dödstimmen, eller prestens, hvilken besvärjer tiden för den dödas bikt."

Jag bläddrade i de gamla handlingarna, de voro allesammans skrifna på engelska med denna långdragna, otydliga stil, som synes vara lika otreflig i alla land.

Min nyfikenhet var imellertid väckt af den lilla tidningsartikeln, och jag beslöt att hopsamla alla papperen, som hade legat i ett öppet konvolut, och taga dem in i mitt rum för att se, om de egde något interesse.

Jag ställde ljuset på golfvet, knäföll bredvid, och då jag fått alla bladen i ordning, ville jag stoppa in dem igen i karduspapperet, der de legat, men det fanns ännu något qvar, som låg i vägen, och då jag framdrog detta, fann jag det vara ett särskildt paket eller häfte, skrifvet på svenska med en helt annan stil, och öfverst på sned i hörnet stod ordet: "Afskrift".

Förtjust att här kanhända finna en resumé af de svårfattliga engelska rättegångshandlingarna, tog jag alltsammans in med mig, drog det lilla, rankiga bordet intill sängen, der jag utbredde mitt fynd och började studera det lilla häftet.

Jag fann snart, att jag bedragit mig i min förmodan om dess innehåll; det var alls inte något referat af rättegången, det var i stället en afskrift af den högtidligt besvurna bikt, som gifvit anledning till hela det mål, för hvars juridiska behandling papperen redogjorde, och slutligen på de sista bladen en kort berättelse om den dom, som fallit, och målets slutliga afgörande, skrifvet

med blekt rödt bläck och tysk eller så kallad gammalsvensk stil, flera år efteråt som det tycktes, ty det var dateradt "Skurups prestgård den 18 november 1816".

Jag såg således, att det var helt nära, i grannskapet af det ställe, der jag nu befann mig, som den scen varit förlagd, der de första akterna spelats af ett drama, der ångerns makt eller själens mäktiga vilja tvungit den redan stelnade kroppen att ännu en gång framträda som medspelare i lifvets dunkla och sorgliga skådespel.

Det behöfdes icke mycken skarpsinnighet eller fantasi för att af de materialier, som här lågo framför mig, kunna sammanfatta en historia, som på sin tid tycktes hafva väckt mycket uppseende, men hvars alla handlande personer längesedan voro stoft och mull och hvilkas brinnande interessen, tårar, kärlek, hat, brott och ånger voro förglömda liksom deras namn.

Genomläsandet af dessa gamla rättegångshandlingar höll mig vaken hela natten, och då jag slutat, tänkte jag genast: se här ännu några psykologiska gåtor, för hvilkas lösning det i sanning fordrades min gamle franske väns djerfva slutkonst.

Den dödas bikt.

I.

Det var den 16 december 1809, en mulen och kall dag. Den eviga nordvesten blåste snökornen omkring på den gamla staden Lunds knaggliga och ojemna gator, der knappt en vandrare kunde upptäckas i den tidiga skymningen, och sjelfva de frusna sparfvarne sutto ruggiga och runda som bollar inkrupna i takrännorna.

Imellertid var det just ett sådant väder, som gör äfven det tarfligaste hem önskvärdt, om det också icke är uppvärmdt af annat än en rökande torfhög. Åtminstone syntes en ung student i ett vindsrum på "Sonnergaden" i detta ögonblick tycka så, ty han kastade sig handlöst ned i en gammal, bräcklig och knakande länstol, placerad framför en svart och otreflig jernkamin, och utropade med denna friska och klara röst, som är den första sorglösa ungdomen tillhörig:

— Hvilken lycka att slippa gå ut, för att sitta och hänga under en tråkig föreläsning i det här förbannade vädret, att ha en brasa, en bål och en vän! Ack, lefve

lifvet! Det herrliga lifvet, då man tagit sin examen, då man är kandidat och kan göra hvad man vill — tillade han, vänd till sin kamrat, en ungdom några år äldre än han sjelf, hvilken satt vid fönstret och tankfullt blickade ut genom dess små blyinfattade gulgröna rutor.

— Du glömmer, att brasan är utbrunnen, bålen slut, och ifrån vännen skiljes du i morgon, — sade denne, leende, och steg upp, under det en gammal piga, som i detsamma inkommit, hopsamlade de tomma glasen och ställde i ordning i det tarfliga rummet, hvilket tydligen nyss varit scenen för en munter afskedsbjudning för de kamrater, från hvilka man skulle skiljas, och hvars högljudda röster och steg ännu hördes nedifrån den smala trappan.

Alf Stjerne, den af vindskammarens invånare, som först talat, var en yngling om tjugo år, fattig, utan anhöriga och af en familj, som tillhörde den sorgligt renommerade "småländska knapadeln".

Om det imellertid gifves en sanning, som är fullt tillförlitlig, så är det den, att lyckan här i verlden beror på vår egen uppfattning; och den, på hvars näsa en nådig försyn placerat ett par röda glasögon, han ser sin egen liksvepning i rosenfärg, och sorgen får aldrig någon bugt på honom.

Ehuru ingen menniska fann Alf Stjerne ega någon synnerlig anledning till fröjd och jubel, så ansåg han sig sjelf för den sälla-

ste varelse under solen, och visst är, att han åtminstone var den gladaste och mest älskvärda man kunde se.

Han var visserligen icke så litet lat, temligen sjelfsvåldig, tanklös, lättsinnig och häftig, men hans rena, hvita panna, hans krusiga svarta hår, ständigt strålande ögon, högljudda öppenhjertiga språk och trofasta godhjertenhet besegrade äfven den mest surmulna tvärvigg och gjorde honom älskad af alla och i synnerhet af tvenne bland hans kamrater, med hvilka han slutit ett "heligt vänskapsförbund", och för hvilka han utan betänkande skulle offrat sitt lif, om det behöfts.

Den ene af dessa vänner hade redan för tvenne år sedan lemnat akademien; han hette Malkolm Schelting, var rik och oberoende, hade för ett år sedan rest utomlands och möjligen redan glömt sina båda akademikamrater i den förnäma och aristokratiska verld, der den unga, rika baronen inträdt; den andra, som nu stod bredvid honom, var Astley Cameron, en lång, spenslig ung man, fyra år äldre än Alf, redan magister, och med ett utseende, som låtit kamraterna tillägga honom det spefulla epitetet "hans höghet".

Camerons gråbruna ögon, jemna fina hy, mjuka hår och regelbundna anletsdrag skulle gjort honom till en verklig skönhet, men imellertid räddades han ifrån detta för en karl så tvetydiga företräde genom de mörka

ögonbrynens alltför stora närhet till hvarandra och genom det uttryck af trots och högmod, som minskade eller rent af borttog ansigtets behag, ehuru det passade väl till hans aristokratiska figur och hållning, om också icke synnerligen till hans ställning i verlden, hvilken icke mycket öfverträffade Alfs.

Lika mycket som man älskade den glade, vänlige och tjenstaktige Alf, lika mycket förargade man sig öfver Astleys "förnäma miner" och "nedlåtande sätt", hvartill hvarken hans främmande namn eller hans okända börd berättigade.

Det är ganska troligt, att Astleys förmenta högmod endast låg i hans utseende och möjligen i en viss blyghet, som rätt ofta tager högmodets masque för att rädda stoltheten; men imellertid syntes de båda vännerna i vindskammaren till det yttre mycket olika.

— Du ständigt lyckliga varelse, hvad jag afundas dig! — sade Astley, otåligt gnuggande sina hvita händer framför den lilla rökande askhögen, som skulle föreställa eld i kaminen. — Du jublar öfver den dåliga punschen i en sinkad tvättskål och öfver det osmakliga dumma pratet af en hop obildade pojkar, utan takt och vett, och som dertill röka en eländig tobak midt under ens näsa framför en illa luktande torfhög, hvilken i stället att värma detta gemena näste gör luften här inne ännu mera tjock och osund. Husch, jag tror, jag qväfs.

Astley stötte i häftigheten af sitt dåliga lynne upp fönstret med sådan fart, att en af dess rutor föll klingande i gatan.

— Men för tusan Astley, hvad kommer åt dig? Du hade ju sjelf stält till den här lilla lyckade afskedsrispen, efter som du reser i morgon, för några utvalda vänner, hederliga präktiga pojkar allesammans, du har sjelf skaffat punschen och sjelf varit värd på det mest furstliga och nådiga sätt.

— Tig, med det der utslitna gycklet! Ursäkta mig, men jag begriper, fan ta mig, icke, hvarför du är missnöjd; jag tyckte, alltsammans var innerligen trefligt, den Bodin är för rolig med sina historier, och hans ständigt rökande lerpipa gör, att man icke känner lukten af hans alltid våta skor, och hur kan du finna torfven i kaminen obehaglig? Jag för min del är rent af förtjust i torfrök, den påminner mig om löfbuskarna och svedjefallen i mitt fattiga Småland.

— Ja visst, och i fall Bodins tobak icke öfverskylde lukten af hans skor, så skulle du utan tvifvel finna surt låder ega en utsökt parfym, som förde ljufva känslor till ditt hjerta — sade Astley skrattande.

— Du gör narr af mig.

— Nej, men jag finner ständigt med ett slags nedslagenhet och kanske afund, att liksom planeten Saturnus är omgifven af hemlighetsfulla bälten, så måste du vara omgifven med en särskild atmosferisk ring, hvarigenom alla verldens obehag och led-

samheter brytas och förvandlas, innan de hinna fram till din uppfattning, då jag deremot finner obehag, plåga och missnöje i nästan alla de förhållanden, hvari jag af ödet blifvit försatt, jag längtar efter och begär tusen saker, som jag ständigt måste sakna, jag förbiser och föraktar hvad jag har i verkligheten, för att titta upp i molnen efter en inbillad lycka.

— Men det der är ju galenskaper.

— Ja, tusen gånger ja, det är galenskaper, jag en fattig student, utan slägt, utan fädernesland, utan far, med ett namn som .. som är min mors, jag är högmodig, äregirig, törstande efter rikedom, rang och makt. Ah, hvilken dårskap!

Astley lade händerna öfver ansigtet, liksom han blygts öfver sitt ofrivilliga känsloutbrott, och stödde armbågarna emot bordet, der han satt.

— Men hvem vet, om icke dina kunskaper, ditt snille en dag skola gifva dig alla dessa efterlängtade förmåner?

— Bah, det skall möjligen en dag skänka mig ett pastorat. Se der min framtid!

— Nå ja, den är minsann icke att förakta. Men, för fan, stäng då fönstret, du kyler ut hela våningen.

— Vacker våning minsann, — sade Astley skrattande, under det Alf omsorgsfullt läste dörren till det inre rummet, som pigan lemnat öppen.

— Om den icke är så vacker, så är den i alla fall *din*, så länge du betalar

den, då jag deremot måste så godt som lefva och bo på din bekostnad under hela terminen. Du kan lita på, att den underbara atmosferiska ringen, hvaraf du tror mig omgifven, icke kan skydda mig från att känna smärta deraf, — tillade Alf, med någon anstrykning af bitterhet och med ögon, som blixtrade under slöjan af återhållna tårar.

— Om den der atmosferen innehölle några beståndsdelar af verklig vänskap, så borde den icke låta någon skymt af smärta slippa igenom, — sade Astley leende.

— Hm, men i alla fall, det är ovisst, när jag någonsin kan betala dig.

— Se så, lemna de der dumheterna! Du vet, att jag har hvad jag behöfver och äfven så mycket, att jag ibland kan hjelpa en vän, som är i förlägenhet.

— Och ändå känner du dig icke lycklig. Åh, om jag vore i din ställning!

— Min ställning, är du tokig?

— Nej, alls icke, ser du det romantiska har alltid förtjusat mig, du är född, du vet icke hvar, du bär ett namn, som kanske till slut icke är ditt, du har en mor, som...

— Tyst Alf, icke ett ord mera!

— Nej, jag ville bara säga, att din mor troligen också varit en smula romantisk, under det min var född i Målilla och hette Anna Lovisa Pettersson, och min far, min vördade far, som jag högst obetydligt

minnes i hans gamla uniformsrock, var löjtnant vid de ärorika småländska dragonerna, och detta var i alla fall ett oväntadt avancement af min adliga ätt, hvars alla manliga medlemmar tillhört regementet, min farfar var trumpetare och min farbror...

— Din onkel i Stockholm?

— Ah bah, jag har ingen onkel, kära du; det brukas aldrig i Småland, men saken är, att chefen för regementet, öfverste Adlerkors, som stått fadder åt mig, tillät mig kalla sig för onkel och skickar mig ibland litet handpenningar, som du vet. Han har lofvat, att jag skulle få bo hos honom nu, när jag tagit kandidaten och kommer upp till Stockholm — du ser mina utsigter.

— Nå väl, de äro i alla händelser lika goda som mina, ty du har åtminstone fått välja det yrke, som passar dig, och som du tycker om, du skall en dag blifva en utmärkt läkare.

— Och du skall utan tvifvel blifva biskop allra minst, skada blott att vi icke hafva kardinaler, ty dertill skulle du verkligen passa.

— Möjligtvis, men icke passar jag till adjunkt hos farbror Jöns i Skurup.

— Nej, det är sannt, och jag begriper icke, hvarför du tänker derpå.

— Derför att den gamla prosten, som uppfostrat mig och som älskar mig som en far, önskar det af hela sin själ, att han afskyr och föraktar soldatlifvet, som

jag ville välja, och slutligen till största delen derför, att det är det enda, som genast gifver mig bröd.

— Och möjligen för ett par vackra ögons skull.

— Du misstar dig, — sade Astley rodnande, — du känner icke fullkomligt min ställning. Den lifränta, hvaraf min mor lefver, upphör med hennes död, och min lifligaste önskan har alltid varit att kunna undvara den del deraf, som hon lemnar mig.

— Så narraktig du är! Hvad kan en mor hellre önska än att lemna sin son en del af hvad hon sjelf har, i synnerhet då hon derför alls icke behöfver försaka något?

— Ja, man tror så. Men du har nog många gånger anat, att förhållandet mellan min mor och mig icke är sådant det vanligen brukar vara mellan föräldrar och barn.

— Din mor har ett mycket dystert lynne?

— Ja! Har du icke hört talas om galerslafvar, hoplänkade med samma kedja, som hata hvarandra, och i stället att den gemensamma olyckan och vanäran skulle förena dem och lära dem att älska hvarandra, att känna medlidande och söka mildra hvarandras öde, så tycka de, att olyckskamraten ökar deras skam och lidande, och förbittra derför ännu mer hvarandras hårda lott.

Astley tystnade och vände sig bort, un-

der det Alf, smärtsamt öfverraskad af sin väns bittra och oöfverlagda ord, äfven teg och långsamt rörde i den utbrända askan.

— Jag tror, att du misstar dig, Astley; har du aldrig sökt att få någon kunskap om din slägt? — sade Alf slutligen och satte sig bredvid sin vän, hvars mörka och sorgbundna utseende rörde och oroade honom.

— Jo, flera gånger, men alltid förgäfves. Min mor har alltid med hårdhet och synbar ovilja afvisat mina frågor, hon vill ingenting meddela mig. Och jag anar, att den upplysning, hon kunde gifva, hvarken vore hedrande eller fördelaktig, efter hennes tystnad är så envis.

— Och den gamle prosten, farbror Jöns, som du kallar honom?

— Han vet ingenting annat, än hvad alla veta, att jag är född i England och är mrs Camerons son, att min mor är enka och bosatt här i Sverige sedan tjugo år.

— Nå, men jag tycker också, att detta är alldeles tillräckligt, och jag förstår alls inte den misstanke, du fattat om din oäkta börd.

— Jag hoppas också, att den är oriktig; den har imellertid uppkommit genom min mors besynnerliga tystnad, och jag kunde säga afsky och vrede, då jag frågat efter min far eller hennes forna förhållanden.

— Men Alf, du har rätt, här är nu alldeles för mycken frisk luft, det är tid att

uppsöka en glasmästare, — sade Astley afbrytande och steg upp för att komma ifrån sina egna obehagliga tankar.

— Kom, så göra vi en promenad utåt Helgonabacken! Den här fördömda punschen har gifvit mig hufvudverk.

Just som de båda unga männen påsatt sina hattar och Alf öppnade dörren, inträdde en liten gubbe sin ena fot öfver tröskeln, under det han ur en packe med bref, som han höll i sina blåfrusna händer, framletade ett och räckte åt Astley.

— Hvad? Ett bref med svart lack till dig! — Sätt dig ned och läs det genast! — sade Alf förvånad, — under det den lilla gubben helt tyst och hastigt drog sig tillbaka igen och stängde dörren.

— Det är farbror Jöns' stil, kanhända någon slägting till honom, som är död.

Astley lade bort hatten igen, satte sig ned vid det gamla nedbläckade, ärriga och sönderskurna bordet, som visst varit offer för flera generationer studenters okynne, och bröt upp sitt bref, under det Alf vandrade hvisslande fram och åter i det dragiga och otrefliga rummet.

Det dröjde endast några minuter, innan hans vän drog ett djupt andetag och utropade långsamt och likasom omedvetet.

— Hon är död, hon är död!

— Hvad? Hvem? — frågade Alf, — och närmade sig, orolig öfver Astleys förvirrade utseende.

Han fick intet svar, men Astley räckte

honom det öppna brefvet, under det han lutade hufvudet i händerna och mumlade med upprörd röst:

— Hon var likväl min mor. Jag borde hafva älskat henne mera.

— Min stackars vän, jag förstår hvad du känner, — sade Alf sakta och medlidsamt, — under det han sammanvek det korta brefvet och satte sig ned bredvid Astley.

— Nej, det förstår du verkligen icke, — sade denne dystert, for med handen öfver pannan och steg hastigt upp. -- Jag förvånas öfver min själs fattigdom och blyges öfver dess köld och tomhet, jag borde känna sorg och kanske ånger i detta ögonblick, och jag känner blott en sällsam bestörtning, en bitter nedslagenhet. Hon har dött utan att önska återse mig, utan att gifva mig en antydan om huru jag skulle återfinna någon varelse på jorden, som tillhör mig, som bär mitt namn, utan ett ord af kärlek till afsked, och hon har likväl icke så hastigt öfverraskats af döden, hon har aflidit efter några dagars sjukdom, säger den gamle hederlige presten. O moder, moder, hade då ditt hjerta icke ens i döden någon ömhet, någon välsignelse för din son? Arma qvinna, hvars hjerta troligen varit så förbittradt af verldens grymhet och orättvisa, att du icke ens velat mottaga ditt barns kärlek såsom ersättning, för att icke minska dina anspråk på himlens godtgörelse.

Astley tystnade och vandrade sorgsen och tankfull fram och åter en lång stund, alltför lång för den otåliga Alf, som slutligen ansåg det bäst att väcka sin vän ur de dystra grubblerier, som sysselsatte honom och derför, helt sakta vidrörande hans arm, sade:

— Du reser naturligtvis i morgon, som du ämnat?

— Ja, prosten lofvar att vänta med begrafningen, tills jag hinner hem.

— Det är ledsamt att skiljas ifrån dig under dylika omständigheter.

— Ja, då vi råkas igen, om det någonsin sker, så har jag den svarta kappan på ryggen.

— Det var icke den drägten dina framtidsdrömmar buro för ett par år sedan.

Astley sammantryckte läpparna för att bekämpa alla de häftiga känslor af sorg och saknad, som han kände brusa inom sig, och vände sig bort utan att svara.

Liksom hvarje stolt, oerfaren och förmäten yngling, hade han haft alltför anspråksfulla och fantastiska drömmar om framtiden, för att icke verklighetens tvång skulle synas mycket hårdt och oväntadt.

— Kom Alf! Kom, låt oss företaga vår promenad, — sade han kort och fattade vännens arm.

Några ögonblick derefter vandrade de båda ynglingarna under de aflöfvade träden på Helgonabacken.

Ungdomen i vår tid är alltför praktisk,

för att besväras af någon entusiasm, för hvad det vara må, men för femtio år sedan fanns det verkligen stundom en smula romantik, i synnerhet ibland studenter; vi, som nu äro så ofantligt visa, böra imellertid också vara toleranta och icke alltför mycket förakta dem derför, ty hvar tid har sitt skaplynne.

Den kalla vinterstormen hörde derför lifliga och varma försäkringar om en obrottslig vänskap mellan Alf och Astley och heliga löften om oafbrutna, uppriktiga meddelanden om deras kommande öden och förde bort på sina bistra vingar alla dessa ungdomliga utgjutelser, likasom den bortfört så många dylika, för att kanske långa år derefter någon sömnlös natt återbära dem till deras öra och minne bland hundra andra flydda och glömda ungdomsvillor, hvilkas hågkomst fyller hjertat med vemod och saknad af en tid, då man trodde och hoppades på allt, både i himmel och på jord, både på sig sjelf och andra.

En stund derefter sutto de båda studententerna vid sin soupé, utan att kunna återkalla sin vanliga aptit, som tycktes för tillfället vara helt och hållet flydd, oaktadt den välmenande värdinnan, till Astleys heder, nedlagt all sin omsorg derpå.

Den gamla pigan fick till sin obeskrifliga förvåning bära ut den kanelströdda "sötgröten" orörd, en företeelse, hvartill hennes erfarenhet icke egde något motstycke, hur många afresande studenter hon än trak-

terat, och som icke syntes henne kunna fullt rättfärdigas ens genom underrättelsen om ett dödsfall.

Sjelfve Alf var tyst och nedstämd denna afton och beslöt, för att förströ sig, att inpacka sin väns saker; ett förtroende, som den tankfulle och passive Astley gerna lemnade honom, äfven med fara att få hälften qvarglömd.

Och Alf arbetade med en kraft och en ifver, som gjorde hans knytnäfvar mera heder än hans urskilning, tills den runda kappsäcken af skälskinn liknade en ofantlig skånsk "pölsa"; och slutligen hoppade han sjelf upp derpå, för att kunna tillspänna dess remmar.

Nu var allt i ordning, och man somnade ändtligen, för att dagen derpå skiljas och vandra hvar sin väg och kanske icke åter mötas förr, än lifvets långa, tunga lärokurs var slutad, och man genomgått den sista examen för en ljusare och bättre bana.

II.

Det finnes väl knappt i verlden ett ställe mindre romantiskt än Skurups prestgård i Skåne.

Åtminstone var det så vid denna tid. Omgifvet af de kala åkerfälten mellan Ystad och Lund, med en obegränsad utsigt öfver bondgårdar, spridda på slätten, hvilkas lerväggar, halmtak, gödselstackar och gåsflockar till alla delar likna prestgårdens,

med den kala och fula kyrkogården och kyrkan midt framför sig ofvanför landsvägen och Svaneholms slott ett stycke derifrån, har detta ställe att fröjda sig åt all sommarens solhetta och all höstens blåst, utan annat skydd än en liten aspdunge på ena sidan och fruktträden i den lilla trädgården.

Det är, med ett ord, ett sådant ställe, der icke den vildaste fantasi skulle kunna skapa sig skymten af en romantisk händelse; det har icke ens den utomordentliga fulhetens poesi, det ligger der platt och prosaiskt, tungt och torrt, som en limpa på ett fat, och den författare, som här ville tänka sig ett äfventyr, skulle utan tvifvel få låta det passera bland en flock kalkoner.

Ödet eller verkligheten är imellertid en större skapare, en mera vild fantast än någon annan och visar ofta, att det icke nödvändigt behöfves susande skogar, grottor och pittoreska dalar för att framställa gripande scener, eller rättare sagdt, under ytan af de flesta händelser ligger alltid en viss romantik, om man endast vill forska derefter, och *den*, som här inträffade, några dagar innan den unge magistern i Lund mottog underrättelsen om sin mors död, var en af dem, som för den förvånade betraktaren utbreder några af de många gömda vecken i den brokiga, konstigt hopvecklade duk, som vi kalla mennisko-själen.

Det var den bråksamma tiden före jul, då invånarne i de skånska prestgårdarne, i synnerhet den tiden, lade all sin ära och nit uti att tillreda så "möen mad" och så "flottig mad", att man dermed skulle kunnat förderfva alla magar i Småland.

Klockan var tio på qvällen, det var ett gement väder, blåsten hven om knutarne och förde allt imellanåt en halmsudd ifrån taken eller en risqvist från det tomma storkboet, som på spetsen deraf trotsade stormen, snöflingor blandade sig med det nedströmmande regnet, och mörkret låg tungt och tjockt öfver nejden.

I prestgårdens båda flyglar lyste, oaktadt den sena timmen, ännu ljus, och från den vestra hördes ofta skratt och prat genom det otäta fönstret, ty drängar och pigor tillsammans voro derinne sysselsatta att plocka gäss, uppmuntrande sig allt imellanåt med öl och "feddamadar" *).

Genom springorna mellan den lilla snäfva lärftsgardinen för gafvelfönstret i den östra flygeln såg man äfven ljusken, ty här var prostens enskilda studerkammare, och det var ingenting ovanligt att finna honom uppe till långt på natten, isynnerhet en lördagsqväll.

Den gamle prosten Jöns Grip satt här inne framför den föga trefliga brasan af bokved eller "bränne", som brann med en långsam och tynande eld i den breda spi-

*) Smörgåsar.

seln, hvars hela framsida var svärtad af röken, som hängde lik en prestkappa öfver den hvita kalkrappningen.

En hög med torf låg nedanför för att underhålla elden i det kyliga och otrefliga rummet, som pryddes af stora dammiga bokhyllor, ett stort svart skrifbord, några klumpiga skinnklädda stolar, ett par stirrande porträtter af prostens förfäder med kalotter, biblar och ringkragar, ty slägten var gammal, och ett par af Skånes pastorat hade son efter far i flera generationer tillhört dem, alltsedan skåningarne voro danskar.

Ehuru det var lördagsqväll och prostens predikan låg ofulländad på bordet, var det likväl icke svårigheten att banka en ny och dräpande sanning ur något gammalt bibelspråk, hvarmed hans tankar arbetade, det var — skulle man tro det? — ingenting mindre än en kärleksaffär.

Visst icke för hans egen räkning likväl; han hade för längesedan dömt sig till celibatet, han var nu sextio år, och hans gamla syster Petronella skötte hans hushåll till hans fulla belåtenhet; men han hade en brorsdotter, en brunögd adertonårig varelse, med gropar i kinderna och leende läppar, som vätde och spann, spelade på "klavsin", sydde "chatersöm" och sjöng som en lärka ifrån morgonen till qvällen.

Det var på henne prosten tänkte. Sedan någon tid hade hennes sång antagit en

annan karakter, och i hennes förr så glada ögon låg nu ett svårmod och en trånad, hvaröfver prosten väl haft förklaring redan ett halft år, men som likväl just i qväll, med anledning af det bref, som låg framför honom, fylde hans hjerta med bekymmer.

Detta bref var ifrån hans fosterson, den unga magister Astley Cameron i Lund, och underrättade om tiden för hans hemkomst till julen.

Vi vilja nu följa den hederliga prostens tankar, hvilka uppehålla sig företrädesvis vid tvenne epoker, hvilka inom sig innefatta det ovissa och bekymmersamma ämnet för hans funderingar.

Den första af dessa händelser hade inträffat för tjugo år sedan en vacker eftermiddag på hösten, då prosten satt i sin lilla studerkammare liksom nu, men med helt andra tankar i hufvudet. Han var då sysselsat att i väl valda rim och förträffligt svarfvade fraser, skrifva en lyckönskan till sin patron, beskyddare och gamle vän, baron Macklier på Svaneholm, vid det rörande och högtidliga tillfället af hans födelsedag, när ett bud ifrån hans syster med underrättelse, att en främmande sökte honom ryckte honom ur hans poetiska inspirationer och lät honom hastigt aflägga den hemväfda, spräckliga blångarnsrocken och sätta halsduken till rätta, innan han lemnade sin lilla mörka kammare.

Der uppe i förstugan mötte honom syster Petronella, då ett ännu vackert fruntimmer om trettio år, med underrättelsen, att det var "den der främmande utländska frun", som kommit på besök.

I sjelfva verket hade för någon tid sedan ett fruntimmer kommit att bosätta sig i socknen, hvarom man egentligen icke visste någonting bestämdt, och som hvarken prosten eller hans syster ännu hade sett.

Den nu sextioårige gubben ansågs då för en älskvärd, lärd och mycket belefvad man, synnerligen omtyckt af fruntimmer och sjelf icke okunnig derom.

Underrättelsen att det var den utländska damen, som önskade tala med honom, lät honom ännu en gång ordna hår och halsduk, innan han med en fryntlig och förekommande min inträdde i det lilla låga förmaket.

Derinne satt på den smala hvitmålade soffan, öfverklädd med gult och hvitt lärft, ett fruntimmer, som såg ut att vara omkring trettio år, stel och rak, klädd i en svart sidensalopp och svarta halfvantar. En liten svart plyshatt satt efter den tidens sed fäst med stora silfvernålar på hennes mörka, opudrade och högt uppsatta hår.

Hela hennes person och hållning hade något pinsamt, stelt och obehagligt. Ehuru hennes hy var ovanligt hvit, hennes drag regelbundna och hennes stora ögon af en

ovanlig skönhet, så gjorde deras dystra och outgrundliga uttryck och ansigtets utomordentliga magerhet henne nästan afskräckande. Då någon rörelse af hufvudet rubbade lockarne af hennes vackra, svarta hår, som, i strid med den tidens bruk, nedföll öfver pannan, syntes fem små röda ärr i en halfcirkel på den fina huden vid hårfästet, och dessa mystiska märken bidrogo äfven att öka hennes besynnerliga utseende.

Prosten Jöns var, som sagdt är, en verklig fruntimmerskarl, men alla de artigheter, som den tiden voro brukliga, fastnade honom alldeles i halsen, vid den främmande damens skygga, oroliga blickar och hårda kantiga sätt, som, i förening med hennes svårighet att uttrycka sig på svenska, gjorde henne ingenting mindre än intagande.

I så mycket högre grad väcktes deremot hans välvilja och interesse af en liten gosse om fyra eller fem år, som stod bredvid henne. Hans ovanliga skönhet, barnsliga naivetet och liflighet konstrasterade bjert emot moderns obehagliga väsende, och intet drag i hans frimodiga lilla ansigte liknade dessutom henne.

Den främmande berättade i korthet sin historia. Hon var ifrån norra delen af England, enka sedan ett par år, i temligen goda omständigheter, men genom sorg, sjukdom och lidande hade hon af läkare i sitt hemland blifvit anbefald att någon tid

bosätta sig i ett land med helsosammare klimat; hon hade valt södra Sverige och ämnade nu köpa den lilla nybygda stuga; i hvilken hon för närvarande bodde som hyresgäst.

Hon var nu kommen till prestgården för att göra sin visit och innesluta sig i sin blifvande själasörjares vänskap såsom hans församlingsbo och lemnade honom sina papper, hvaraf prosten ytterligare inhemtade, att hon hette Cameron, var endast tjugoåtta år, enka och hade en son, Astley Cameron, född den 10 februari 1786, således fyra år gammal.

Allt detta var fullkomligt i sin ordning. Den artiga mamsell Petronella, som äfven kommit in, bjöd på thé med förträffliga gorån och ett bärvin, som hon sjelf bryggt, och gjorde allt för att visa den främmande sin välvilja och vänskap; men stelheten i mrs Camerons sätt vek icke ett ögonblick, och icke ens skymten af ett leende mildrade för en sekund orörligheten i hennes knotiga ansigte. Man skulle trott sig se en vaxfigur och förundrade sig nästan att höra henne tala. Både prosten och hans syster kände sig ruskiga och besvärade bredvid denna spöklika varelse, som sorg eller sjukdom tycktes hafva beröfvat all lifsvärme och alla menskliga egenskaper för att förvandla henne till en fullkomlig avtomat.

Ehuru hon stannade qvar i Sverige alltjemt och ett par gånger hvarje år kom på besök i prestgården, så blef man aldrig

mera förtrolig och bekant med den ledsamma engelskan, och allt hvad man någonsin fick veta om hennes fordna lif och öden inskränkte sig till hvad hennes prestbevis meddelade.

Imellertid anmärkte både prosten och hans syster, att ett besynnerligt förhållande tycktes råda mellan henne och hennes son, ty den lille gossen visade en tydlig köld och motvilja för modern, och hon å sin sida röjde icke i sitt sätt emot barnet mera ömhet eller deltagande, än hon hade för alla andra.

Det var derför, som prosten ett par år derefter, delande sin systers tycke och interesse för den stackars ensamma gossen, föreslog fru Cameron att för en måttlig betalning mottaga hennes son i prestgården, der han kunde få läsa något och lämpligare uppfostras än i moderns tysta och kärlekslösa hem.

Den likgiltiga och halfsofvande modern, som troligen aldrig sjelf skulle fallit på denna tanke, tycktes nu likväl omfatta den med oväntad belåtenhet, nöjd, som det syntes, att blifva befriad ifrån en varelse, som endast generade henne i hennes dystra, enformiga lefnadsvanor.

Den lille Astley blef på detta sätt ett slags fosterson i prestgården, der det arma barnet, som aldrig fått en vänlig blick eller en smekning och aldrig hört ett godt och hjertligt skratt, fäste sig genast med för-

tjusning vid sina hederliga och vänliga fosterföräldrar.

Han tycktes helt och hållet glömma sin mor, hvilken han sällan såg; och mamsell Petronella, hvilken han smekte och förtretade, plågade och älskade med hela ett bortskämdt barns tyranni, utträngde snart ur hans sinne den dystra och surmulna skepnaden ifrån hans första kärlekslösa år, under det han hos "farbror Jöns" fann en fars hela ömhet och omvårdnad.

På detta sätt hade åren gått. Astley växte upp till en kraftfull och vacker yngling, hvilkens goda hufvud och medfödda elegans utgjorde hans fosterfars stolthet, under det att ett visst lättsinne och vankelmod i karakteren väckte bekymmer för hans framtid.

Han reste till Lund som student, och under ferierna vistades han ständigt i prestgården. Vid tjugoett år blef han magister och borde, efter prostens önskan, då han blef tillräckligt gammal, prestvigas, för att möjligen en dag efterträda sin fosterfar som kyrkoherde i Skurup.

Imellertid saknade Astley all håg för det presterliga kallet, och den krigarära, som just då lyste som en vådeld öfver Europa, väckte i hans sinne mera sympati och entusiasm, än den hederlige farbror Jöns ansåg lämpligt och nyttigt för sin skyddslings framtid.

Astleys ofta upprepade, halft allvarliga, halft skämtsamma önskningar att förena

sig med de segerdruckna skaror, hvilkas soldater blefvo konungar och marskalkar, och hvilkas härskri genljöd öfver allt, väckte mamsell Petronellas förfäran och hennes brors högsta ogillande, då en händelse inträffade, som hastigt gjorde slut på dessa krigiska funderingar.

För ett år sedan hade prosten tagit sin brorsdotter, den sjuttonåriga Hedda, i huset, såsom hjelp åt mamsell Petronella i hushållsbestyren.

Astley och Hedda hade under sommaren, då den unge magistern återkommit ifrån Lund, för första gången sett hvarandra och genast å ömse sidor blifvit förälskade.

En tillfällighet hade gifvit prosten kunskap härom; här dröjde åter hans tankar, och han genomgick nu i minnet den scen, som för honom uppenbarat de ungas hemlighet.

Det var några dagar före midsommar på eftermiddagen, just vid den tid, då prosten brukade taga sin middagslur, som han i halfvaket tillstånd tyckte sig få en särdeles lycklig ingifvelse med afseende på sin predikan för midsommardagen.

Det är alltid då själen sväfvar på gränsen mellan sömn och vakande, som fantasien är lifligast, och gubben reste sig upp från den bastanta träsoffans svarta kalfskinnsmadrass och ämnade uppteckna sin vackra liknelse.

"Alldeles som den vältalige hedningen Cicero säger", skref han, men längre kom

han icke, ty nu voro Ciceros ord rent af borttappade af det nyckfulla minnet.

Fåfängt vandrade han fram och åter på golfvet, fåfängt lade han sig åter på soffan, upprepande hundra vackra sentenser af sin klassiska favorit, men just de ord, han ville återkalla, kunde han icke mera finna.

Förargad öfver sitt dåliga minne, stannade han slutligen med pekfingret på näsan framför sitt skrifbord.

Utanför prostens studerkammare var en sal, der husets väfstolar voro placerade om sommaren, och dessutom ett stort skåp, der sådana gamla böcker förvarades, hvilka sällan blefvo anlitade eller icke fått rum i de egentliga bokskåpen. På andra sidan om salen fanns en liten kammare, som endast begagnades vid större hushållsbestyr, och der den vackra Hedda nu stod framför ett stort bord, sysselsatt att baka smörbakelse.

Då prosten fåfängt funderat en stund, gick han ut för att i skåpet bland de skinnpermade auktorerna leta rätt på sitt lyckliga citat, som skulle passa så bra och som han alls icke ville uppoffra, men som imellertid aldrig kom att illustrera hans siratliga predikan, ty från den halföppna dörren på andra sidan nådde glada, ungdomsfriska röster hans öra och kommo honom att glömma till och med ändamålet med hans dervaro.

Han tittade in och såg sin brorsdotter med ett stort hvitt förkläde framför sig,

klädningsärmarne uppvikna och halskläd-det på sned, med en rad af bleckplåtar framför sig och en bakelsekafvel i handen.

Men imellertid hvilade smördegen orörlig på bordet och hennes andra lilla mjöliga hand i den unga magisterns.

— Ack, Hedda, hvad du är vacker just nu, med detta mjöldoft i ditt svarta oordnade hår, som gör din hy ännu klarare och låter dina ögon stråla som stjernor; jag måste kyssa dig, — sade Astley glädtigt och lade armen om den unga flickans lif.

— Nej, Astley! Alls inte, förrän vi blifvit riktigt förlofvade, — svarade Hedda allvarsamt och höll den mjöliga träkafveln som en sköld framför sig, under det att hennes skälmska ögon och högröda kinder sqvallrade om en omisskännlig öfverensstämmelse med Astleys önskan.

— Nåväl, för att i detta ögonblick få en enda kyss af dig, vore jag väl i stånd att genast gå in och väcka upp farbror Jöns för att frambära mitt frieri.

— Min Gud, Astley, gör ingen dumhet! — återtog Hedda förskräckt, då hennes älskare med en mycket beslutsam min reste sig upp ifrån den gamla rygglösa trästolen, på hvilken han suttit. — Du kan väl inse, att man icke så der bör rusa åstad; farbror kunde bli så ond, att han nekade oss att mera se hvarandra.

— Huru skulle då det gå till?

— På ett mycket enkelt sätt, att han skickade mig hem igen till Österslöf.

— Ja, det är sannt, så kyss mig då till afsked, ty jag går nu till Svaneholm, och låt oss vänta med förlofningen!

Ett ögonblick derefter utkom magistern, borstande mjölet af sin rock, och gick helt tyst och varsamt öfver salen för att icke väcka farbror Jöns, hvilken förmodades sofva, men som stod i vrån bakom skåpet, helt vred och villrådig, sedan han hört och sett allt, utan att Astley hade någon aning derom.

Prosten var imellertid alls ingen tyrann, tvärtom en ömsint och poetisk själ, och ehuru han visserligen tyckte, att de båda barnen voro nog ogenerade och brådskande i sitt tycke för hvarandra — ty de gamle anse alltid, att man bör med ödmjukhet invänta deras tillåtelse att älska och inse sällan, att ungdomen ensam är auktoritet i detta fall — så fann han mera anledning till oro än vrede vid den upptäckt han gjort.

Man skulle hafva kalas i prestgården på midsommardagen, det var mycket bestyr i anledning deraf. Hedda var icke synlig vid qvällsmålet, och prosten funderade, så länge han var vaken på aftonen, om det icke i sjelfva verket vore lämpligast att hemskicka den unga flickan för att genast i början afbryta en kärlek, som han fruktade hos Astley snart skulle visa sig endast vara ett flygtigt tycke, och som möj-

ligen hos hans mor skulle möta motstånd.

Imellertid förtrodde han sin upptäckt åt "syster Petronella", som fann saken mindre bekymmersam, lofvade att hafva ett vaksamt öga på Hedda och tyckte, att man icke borde låtsa om något, helst Astley snart skulle resa tillbaka till Lund.

Hösten förgick, man var nu vid jul, Astley skulle återkomma, och just denna qväll funderade prosten på, om han likväl icke möjligen handlat oförsigtigt, som icke meddelat Astleys mor hennes sons böjelse. Han föresatte sig att redan dagen derpå göra den engelska frun ett besök, för att utröna, om icke Astley sjelf kanhända sagt henne något. Detta var imellertid föga troligt, ty det likgiltiga förhållandet imellan mor och son hade icke förändrat sig sedan hans barndom. Astley besökte henne visserligen regelmessigt, då han var hemma, men han talade sällan om henne, och hon tycktes bäst trifvas i ensamheten med en katt och en gammal piga, utan annan förströelse än läsningen af några engelska tidningar, som regelbundet hvarje vecka skickades till henne ifrån Ystad.

Denna qvinna var imellertid en besynnerlig varelse, tänkte prosten, som lefde här instängd och nästan osynlig, långt ifrån sin slägt och sitt fädernesland, år efter år tyst och ensam, utan att göra sig bekant med någon och utan att tyckas

älska eller interessera sig ens för sitt eget barn.

Han påminte sig, att han hört, det hon sedan några dagar vore sjuk, och detta vore en tillräcklig anledning att besöka den ogästvänliga frun, som sjelf under vintern aldrig gick ut ur sitt rum.

Det hade blifvit sent, under det gubbens tankar genomgått alla dessa detaljer, han lyssnade till vindens tjut, sände en orolig önskan om eldens bevarande till invånarne i den andra flygeln, makade om den halfslocknade torfven i spiseln och beredde sig att påtaga en gammal kamlottskappa, som hängde i ett hörn af rummet, för att öfver gården begifva sig till sin sängkammare i manbygnaden.

Det var också hög tid, ty det gamla brunmålade vägguret med sin svartnade messingstafla slog nu tolf, men just som dess sista surrande ljud förklingat, ljödo tvenne hårda slag emot fönstret och kommo gubben att spritta till af öfverraskning.

Hvad kunde man vilja honom mitt i natten? Var det blåsten kanhända, som slitit fönsterblecket löst, eller en förirrad nattfågel, som, lockad af det matta ljusskenet, farit emot rutan.

Gubben vände sig om och lyssnade; han var en mycket lärd och klok man, men det hindrade icke, att han kände en besynnerlig och alldeles omotiverad kyla öfver ryggen i det ögonblick, då han hastigt putsade sitt enda långvekade ljus i den

stora flata messingstaken och lyfte upp gardinen.

Der utanför fönstret, omgifvet af det djupa mörkret, syntes nemligen tätt invid rutan ett skrynkligt, hopfallet och blåblekt ansigte, infattadt i en ram af grånade orediga hårtestar, våta af regnet, fladdrande för blåsten, med dunkla brinnande ögon och en af smärta eller vanvett förvriden mun.

Den ofrivilliga rysning, prosten kände, syntes verkligen ganska berättigad, ty en mera gastlik och hemsk uppenbarelse kunde knappt den mest fantastiska saga framställa, och det fordrades ett par minuters besinning, hvarunder han helt bestört och orolig stirrade derpå, innan han förmådde igenkänna den engelska frun, Astleys mor, på hvilken han nyss tänkt.

I samma ögonblick han uppfattade, att det verkligen var hon, som stod utanför och begärde att blifva insläppt, tog prosten naturligtvis sitt ljus och gick ut för att öppna dörren för henne.

Man hade stängt förstugudörren, och för att icke få ljuset utsläckt af draget och regnet, satte prosten det på golfvet innanför salsdörren, medan han öppnade.

— Bevara mig, min bästa fru Cameron, hvad kan vara anledningen till ett så sent besök och i ett sådant väder? — sade prosten vänligt, i detsamma han öppnade dörren och den främmande qvinnan inträdde. — Huru har ni kommit hit? Jag ser

ingen vagn, — tillade han, sträfvande att hålla dörren öppen, för att titta ut i mörkret, under det regnet slog honom i ansigtet och blåsten var nära att bortföra hans kalott.

Den bleka och vanställda qvinnan svarade ingenting, hon steg in i salen och tog vägen till prostens rum, under det denne upptog ljusstaken och, i det han följde henne, såg hennes långa svarta klädning släpa på golfvet och lemna ett bredt spår af smuts och vatten efter sig.

Då de inkommit i kammaren, ställde han ljuset på bordet och närmade sig sin sällsamma gäst, hvilken stannat framför spiseln, med de mörka våta kläderna tungt hängande omkring sin smala och kantiga kropp, tyst och orörlig som en ande, och så aftärdt var hennes ansigte, så slö och ihålig var hennes blick ur de djupa ögongroparna, att prosten trodde sig snarare se hennes vålnad än henne sjelf.

— Låt mig aftaga er kappa, den dryper ju af vatten. Se så sätt er nu här framför elden och säg ert ärende, min fru! Jag hade hört, att ni var sjuk, jag hade ämnat mig till er i morgon, hvarmed kan jag nu tjena er? — tillade han, skjutande en länstol fram till henne och sättande sig sjelf bredvid.

Den främmande sjönk ned deri, och det föreföll, som om hon upplösts till en askhög, så lätt och ljudlöst föll hon ihop,

liksom man kastat en tom liksvepning på stolen.

Hon teg alltjemt, och ingenting utom de brinnande orörliga ögonen, som lyste likt tvenne eldkol i en hög af svartnad aska, visade, att det var ett lefvande väsende framför honom.

Gubben kände sig slutligen underlig till mods vid denna ihärdiga tystnad; och då han länge förgäfves väntat på ett svar, återtog han ändtligen med en röst, så fast och högtidlig, som om han velat besvärja en ande:

— Hvad vill ni mig?

Qvinnan ryckte till, liksom hon vaknat ur en djup sömn, reste sig häftigt, vände sina hemska ögon emot honom och sade med en hes, rosslig stämma och tydlig ansträngning, i det hon genast föll tillbaka ned i stolen igen:

— Jag vill bikta mig för er.

— I denna natt? Just nu?

— Ja, i denna natt.

— Nå väl, jag hör er min fru, — sade prosten öfverraskad och tillade, då han såg henne återfalla i sitt förra dvallika tillstånd: — Och måtte jag kunna visa er det deltagande och gifva er den tröst, hvaraf ni verkligen synes vara i behof.

Hon svarade ingenting, men förde de långa knotiga händerna öfver ansigtet och andades tungt och med svårighet.

Den gamle prosten framtog imellertid ur sin bordslåda ett vaxljus, som han tän-

de, och ersatte dermed den nedbrunna och flämtande veken i staken, tog en flaska vin, som han hade förvarad i ett hörnskåp, och hälde deraf i glaset, som stod bredvid ölstånkan af trä på bordet.

— Drick litet, jag tror det skall göra er godt, ni ser alldeles medtagen ut, — fortfor han vänligt, i det han försökte föra glaset till hennes läppar.

Dessa läppar voro torra och fasttryckta vid tandraden som på ett lik, och han förvånades, att några dagars sjukdom kunnat så förhärja hennes ansigte.

Hon drack och tycktes känna sig något upplifvad, ty hon sträckte på sina styfva lemmar, lutade sig emot stolens ryggstöd och sade långsamt:

— Haf den godheten att noggrannt uppteckna hvarje ord, som jag vill säga er; men tiden skyndar, jag har endast några timmar, som tillhöra mig, och min berättelse är lång.

— Men, min fru, ni ser mycket sjuk ut, jag fruktar, att ni icke skall uthärda denna ansträngning, vill ni icke vänta?

— Vänta! — sade qvinnan, med någonting liknande ett leende. — Vänta! Ha, det är just det jag gör. Ser ni icke att döden redan håller mig omsluten, och att själen genom viljans makt dröjer qvar på gränsen mellan tvenne verldar, för att låta en redan stelnad tunga frambära sitt vittnesmål om den lefnad, som redan är förbi, på hvars skuldregister den första grynin-

gen från en annan sol redan börjat falla, men skrif ... skrif och låt mig ännu en gång begagna minnets hemlighetsfulla makt, för att genomflyga dessa flydda år, der kärlekens luftiga rosenfärgade molnflockar jagas och betäckas af brottets och qvalens tunga mörker! Ja brottet och qvalen, ty de följas åt, båda hafva inrymts i mitt hjerta, men upptäckten, att qvalen äro brottets ovilkorliga följder, att de härflutit deraf, har jag gjort blott för några timmar sedan, det är denna upptäckt, detta slutliga medgifvande, som fört mig hit, icke för att urskulda mig eller begära förlåtelse af menniskor, men för att ett ögonblick skingra mörkret och lyfta tystnadens tunga slöja ifrån min själ, innan döden gör denna tystnad och detta mörker ännu djupare, för att låta den sjunkande anden uttala sin förkastelsedom öfver det lif, som redan är slut, öfver det misstag, som låtit mig tro, att sällheten någonsin kan köpas genom brottet. Ah, vi undgå menniskors dom och rättvisa, men den eviga rättvisan reser inom oss en långt fruktansvärdare schavott, der vi hvarje dag lida dödens ångest, i den hemlighetsfulla skymningen af vår egen själ.

En hastig onaturlig rodnad, hemsk som skenet ifrån glödgadt jern, brände på den sjukas kinder i detta ögonblick, och den stackars prosten, intagen af en sällsam bäfvan och kufvad af ögonblickets makt, gjorde icke flera invändningar och hade icke an-

nat val än att sätta sig ned vid bordet och doppa sin penna, för att nedskrifva detta dödens orubbliga protokoll öfver en förfluten lefnad.

— Jag är färdig, min fru, — hviskade han, förvirrad och passif, som i en dröm.

Han hörde intet svar, men det susade för hans öron, och svettperlorna ifrån hans panna droppade ned på papperet framför honom; det var som om orden, hvilka ändtligen med en utomordentlig klarhet nådde hans öra, ätven satt hans penna i en fart, som var helt och hållet onaturlig.

III.

— Jag heter Agnes Hochtinton, började den främmande långsamt och högtidligt, som om hon ur en bok upplåst sin egen bekännelse, under det hon upplyfte hufvudet och slutligen satt rak och stel som en upprest mumie, — min far var öfverste Robert Hochtinton, bosatt i södra delen af England.

Det var en vårdag för trettio år sedan, som jag stod med min kappsäck bredvid mig utanför gallerportarna till en vacker park, långt bort ifrån det ställe, der jag blef född, som varit mitt hem, och der jag hittills lefvat.

Jag bar sorgdrägt efter mina föräldrar, som båda voro döda, och allt, hvad jag egde i verlden, sedan husets skulder och begrafningsomkostnaderna voro betalda, in-

neslöts i den lilla kappsäcken vid mina fötter.

Jag var nitton år och hade under vägen fått en aning om, att jag icke såg så illa ut, ehuru min sorgsna och skygga min och tarfliga drägt just icke kunde förhöja mitt utseende.

Det var en sval och frisk afton, fåglarne qvittrade i de vilda törnbuskarne, hvilkas blekröda blommor dottade i luften omkring mig, och solen sänkte sig bakom det höga svarta skiffertaket af ett stort gammalt hus i fonden af den långa raka allén, midt framför mig inom grindarne.

Jag kände en känsla af välbehag öfver att hafva kommit ur det gamla rankiga åkdon, som ifrån Falmouth fört mig hit, och som jag nu såg långsamt vända om till den by, vi nyss passerat, och likväl skickade jag det en blick liksom af oro och saknad, ty det föreföll mig, som om med det mitt sista skydd och tillflykt i denna främmande trakt försvann.

Vägen var tyst och enslig, ingen mensklig varelse syntes till, och den lilla hvitrappade fyrkantiga grindstugan låg alldeles skyld af jasminer och syrener inom parkens inhägnad.

Jag satte mig ned på en af de huggna stenarne vid grinden och framtog ett bref, som jag mycket långsamt genomläste, innan jag kunde besluta mig att röra vid klocksträngen bredvid mig.

Detta bref var mycket kort, och ehuru

jag många gånger förut genomläst det, i förhoppning att under de kärfva kalla orden kunna upptäcka en skymt af vänlighet eller slägtkärlek, så lyckades jag deri nu lika litet som förut.

Det var likväl skrifvet af min mormor, den högtförnäma lady Emmelina Hawerfield, som, efter erhållen kännedom om min öfvergifna och torftiga belägenhet, erbjöd mig ett hem i sitt eller rättare sin sonsons, den unge lord Percy Hawerfields, hus.

Det var denna ståtliga gamla bygnad, jag nu såg framför mig, och mitt hjerta klappade af ängslan och oro. af denna paniska skräck, som det blyga och stolta sinnet ofta erfar vid den väntade beröringen med alldeles främmande personer.

Min mor, som gift sig emot sin familjs vilja, hade aldrig fullkomligt blifvit försonad med min högmodiga och stränga mormor, och den kalla tonen i det bref, jag höll framför mig, tycktes antyda, att missnöjet och oviljan emot den olydiga dottern äfven öfverflyttats på hennes barn.

Jag hoplade brefvet suckande och såg mig omkring med denna pinsamma villrådighet och bäfvan, som stundom låter oss välja den *säkra* olyckan, för att undkomma den *förmodade*, och så stark var min motvilja i detta ögonblick för det ståtliga hem, man erbjöd mig, att jag ämnade upptaga min kappsäck och vandra vidare utan mål eller redig besinning, då i detsamma bullret af en galopperande häst

nådde mina öron, och nästan i detsamma stannade en ryttare bredvid mig utanför parkens jerngrindar.

En stor raggig hund, med hängande tunga, våt och smutsig, kastade sig flämtande ned vid hästens fötter, under det hans herre ett ögonblick betraktade mig med temligen djerfva och förvånade blickar.

Han var en grof och axelbred karl, om trettio eller trettiofem år, med tjockt rödbrunt hår, små gråa ögon, stora läppar och klumpiga händer och fötter, men oaktadt dessa föga intagande detaljer kunde man likväl icke kalla honom ful.

Det låg en något vild och rå, men tillika frimodig och öfverlägsen kraft i hans hela person, som påminte om en zigenare- eller röfvarhöfding i de gamla romaner, jag läst, och tonen i hans muntra högljudda röst och raskheten af hans rörelser, då han svängde sig ur sadeln och aftog sin filthatt, öfverensstämde äfven dermed.

— För tusan, min vackra miss, hvarifrån kommer ni? Ni liknar en förskrämd fågel, som höken jagat in på en alldeles främmande mark, dit han aldrig ämnat sig. Tänker ni er hit till Aukwoodhouse, så låt mig ledsaga er, ty jag är gammal bekant här, — sade han skämtsamt, då han kommit ned på marken.

Jag gjorde af nödvändigheten en dygd, besegrade min ängslan och blyghet och sade honom mitt namn och mitt ärende.

— Aha! Jaså, nå då bör ni blifva som

barn i huset, jag gratulerar er miss, lady Hawerfield är, fördömme mig, en mormor, som man kan hafva heder af, om också icke trefnad och glädje, ha ha...

Hans skratt föreföll mig så olycksbådandande och rått, att jag kände mig blekna och drog mig ovilkorligt tillbaka.

— Ursäkta mig miss Agnes — var det icke så ert namn var? — jag tror, jag skrämmer... bevars, min mening var, att ladyn är en präktig fru, och att ni kan anse er för alltid befriad ifrån allt bryderi för er egen person, sedan ni inträdt inom hennes område.

— Ah, David, din gamla skälm, kommer du då aldrig och öppnar åt oss? — tillade han, ännu mera höjande rösten, och ryckande i klocksträngen med en kraft som lät den stora metallklockans ljud skalla vidt omkring i den lugna, stilla qvällsluften.

Dörren till grindstugan förblef imellertid stängd, och i stället hördes tunga ojemna och brådskande steg innanför häcken, och i detsamma syntes en karl i grön klädesjacka och skinnbyxor komma haltande, så fort han förmådde.

— Ursäkta mr Merton! Jag såg en flock rapphöns ute på fältet, och jag ville titta efter, att icke vallbarnen på heden här nedanför skrämde de små kräken: kycklingarna äro ännu så små, och lord Percy är så rädd, att de skola oroas den här tiden, ser ni, — pustade mannen andfådd,

under det han öppnade den tunga grinden för oss.

— Jo, jo din skälm, den gamla kloka ladyn visste nog hvad hon gjorde, då hon satte den värsta tjufskytten till vaktare af sin park, hon kunde icke få behålla sitt vildbråd eller få bugt på dig på annat sätt, — sade ryttaren och skrattade, så att det genljöd i skogen.

— Tag nu den här unga damens kappsäck i förvar så länge, tills man hemtar den! — fortfor han, då mannen förlägen och grinande sköt sin mössa fram och åter på hufvudet.

— Se så, min unga dufva, kom nu, så skall jag ledsaga er till er vördnadsvärda mormor, men först måste jag presentera mig sjelf för er. Jag heter Harry Merton, är den störste godsegare och räfjägare i trakten och för resten den muntraste och trefligaste karl i hela Cornwall, det kan jag försäkra er, det skall ni också snart sjelf komma under fund med: er gamla mormor här t. ex., stel, tyst och bister som stenlejonen vid hennes port, er kusin Percy, en vekhjertad, spinkig och rosenkindad gosse, och den stackars miss Spencer, sällskapsdamen, som ursprungligen var linfärgad, men nu blifvit citrongul af ledsnad, skulle säkert allesammans dött af spleen, om icke Harry Merton ibland kom till Aukwoodhouse och ruskade upp dem, och derför är jag alltid välkommen, — det vill säga likväl, som en oundviklig

och helsosam medicin för deras välbefinnande.

Den groflemmade mr Merton hade lindat sin hästs tygel omkring armen och promenerade nu uppför allén vid min sida, betraktande mig med temligen oförställd välvilja och pratande oupphörligt, utan att känna sig generad af min tystnad.

Hastigt stannade vi båda två, öfverraskade af en helt egen händelse, hvilkens beskaffenhet jag ensam i början uppfattade.

Jag hade nemligen, då jag kom in i parken, observerat tvenne stora, svarta fåglar, stridande i toppen af ett träd. Skrämda af vår ankomst, hade de flugit upp, men fortsatt sin kamp i luften och störtade nu i stridens hetta, med klor och näbbar fasthuggna i hvarandra, ned på marken framför våra fötter.

Jag hörde slagen af deras stora vingar omkring mitt hufvud; i nästa ögonblick snafvade jag öfver dem och kände de mjuka, varma kropparne under mina fötter.

Qvinnan tystnade plötsligt i sin berättelse, sänkte hufvudet och andades tungt.

— Det är sällsamt, — började hon åter med låg röst, liksom hon talat endast för sig sjelf, och det låg en underlig dimma öfver hennes ögon. — Jag ville göra min historia mycket kort, men jag genomlefver åter hvarje känsla, ser hvarje den minsta detalj, hör hvarje ljud och minns hvarje tanke. Jag tycker mig i detta ögonblick erfara samma obeskrifliga fasa, som dessa

döende fåglar under min fot då ingåfvo mig. Det var ett slags känd, men oförstådd, hemlighetsfull profetia, som isade mitt blod, och jag hade ännu icke bortjagat denna orimliga rysning, då mr Merton, som hade svårt att hålla sin skrämda häst, med en ed sparkade undan de båda korparne, hvaraf den ena, ändtligen lossande sig ur sin fiendes klor, på matta vingar höjde sig upp i luften, under det den andra, som var död, blef den stora framrusande hundens rof.

Mr Merton skrattade åt äfventyret och skämtade öfver min förskräckelse, men jag kände mig matt och nedslagen och var ur stånd att ens med ett leende deltaga i hans munterhet.

Nu voro vi uppe på gården, der jag betraktade med ett slags oro de båda fula lejonbilderna vid stora trappan, hvarvid Merton med sin grofva skämtsamhet liknat min mormor; och då vi ändtligen kommo in i den höga kyliga förstugan, prydd med hjorthufvuden och porträtter af utmärkta jagthundar, så var jag nästan glad att i den lefnadsfriska främlingen åtminstone ega ett sällskap, som, trots sin tydliga råhet, dock tycktes ega en viss uppriktig och godlynt hjertlighet.

Vi blefvo införda genom en stor, mörk och dyster matsal och flera praktfulla, men ödsliga och tomma rum till en salon, der en brasa, oaktadt den ljumma vårluften, brann i spiseln, och hvarest en smula mindre köld och otrefnad tycktes råda.

Den jovialiske mr Merton presenterade mig och berättade vårt sammanträffande vid parkgrindarne, under det jag gick fram för att helsa på den gamla damen, som satt i soffan.

Ah, hvad jag ser henne tydligt framför mig! Der sitter hon... der, alldeles sådan jag såg henne! — utropade den sjuka, öfvergående ifrån den lugna, berättande tonen till monologens häftiga, afbrutna tonfall, till hälften resande sig upp och stirrande framför sig, under det hennes utsträckta hand pekade med en bestämdhet, som ovilkorligen lät den gamla prosten kasta en skygg blick till den skumma vrån hon utvisade.

Jag ser henne med sitt fina bleka ansigte, sin skarpa, genomträngande blick, sina tunna, hoptryckta läppar och sin ännu släta panna under de vida veckiga spetsarne af hennes hvita mössa, jag känner mjukheten och kylan af den hand, hon räckte mig att kyssa, och hör den ofrivilliga darrningen af den röst, som uttalade de första orden:

— Ah, hon liknar sin farfar.

Och sedan, liksom ångrade hon sig och harmades öfver denna ögonblickliga rörelse, tillade hon skarpt:

— Det skulle varit passande, miss Hochtinton, om ni aflagt er resdrägt, innan ni visade er. Spencer, — tillade hon, vändande sig till ett fruntimmer, som jag i min förvirring ännu icke märkt, — för

miss Hochtinton till sitt rum, så att hon får hemta sig efter resan.

Hvilken stor betydelse kunna icke betydelselösa ord stundom hafva! Denna tillrättavisning, uttalad, som jag tyckte, i den tydliga afsigten att såra och decontenancera mig redan i första ögonblicket, att ännu mera öka den pinsamma förlägenheten och ängslan hos en varelse, som ensam och öfvergifven kom för att finna en mor och ett hem, skulle möjligen i ett mjukare sinne endast förorsakat en öfvergående smärta; hos mig deremot blef den det första lilla fröet till ett hat, hvars gift spred sig i hela min varelse.

Jag vände mig om, bekämpande de första och sista tårar, som den hårda gamla frun någonsin lyckades få se i mina ögon, och såg en lång mager person, med rödgult friseradt hår öfver en grågul och finnig panna, framträda tyst och högtidligt ur skuggan af det tjocka draperiet framför ett fönster och vinka mig att följa sig tillbaka ut samma väg, som jag nyss kommit.

Vi gingo sedan uppför en bred trappa, passerade ännu en förstuga och en korridor, innan miss Spencer öppnade en dörr och förde mig in i ett stort, mycket gammalmodigt rum, der alla de mörka möblerna voro genom sin tyngd nästan orörliga, och der den låga och breda dörren hade stora, konstigt utsirade gångjern och ett lås, så tungt och stort som till ett fän-

gelse, och en tröskel, så hög som en ofantlig timmerstock.

Utsigten genom fönstren försonade mig imellertid med det öfrigas dystra klumpighet, ty öfver parkens träd och den klippiga ljungheden nedanför såg jag hafvet, det omätliga hafvet, som jag aldrig förr sett och som i detta ögonblick lyste som en ofantlig polerad sköld i skenet af den sjunkande solen.

— Min kära lilla miss Agnes, — började miss Spencer vänligt, — ursäkta, att jag kallar er så, men mylady har befalt, att ingen inom huset får nämna er vid ert familjenamn. Ni vet eller har väl åtminstone en aning om, att er mor genom sitt giftermål grymt sårade er mormor. Nå nå, den saken är nu längesedan passerad, den borde visst vara glömd och förlåten, men imellertid . . .

Miss Spencer tystnade en minut, afbruten genom den min af obehag hon troligen upptäckte på mitt ansigte, och fortfor sedan, med ens lemnande det ämne hon vidrört:

— Ni kommer visst att finna det mycket ensligt här. Imellertid har jag mitt rum strax bredvid ert, så att ni är icke alldeles ensam i denna våning, och Pally, kammarpigan, bor på andra sidan. Men hvar har ni edra saker? Ah, jaså, hos David, nå då skall jag skicka Tom efter dem och imellertid skaffa er en bit fågel

och ett glas vin, medan vi vänta på théet, som sällan drickes före klockan tio.

Jag tackade henne, men försäkrade, att jag icke var hungrig, och satte mig ned, helt förbryllad öfver alla de olika känslor, som vexlat inom mig, sedan jag lemnat mitt fordna hem, der jag lefvat i ett lugn och en enformighet, som icke medgåfvo någon sinnesrörelse eller frestelse af hvad slag som helst.

Miss Spencer gick, förmodligen finnande mig särdeles tafatt och otillgänglig; men den instinktlika visshet, som genast vid min mormors åsyn intog mig, att jag, så att säga, kommit i ett fiendtligt läger, gjorde mig misstänksam och orättvis emot den stackars sällskapsdamen, som i mig såg en medfånge inom de murar, hvarinom hon så länge dvalts i tryckande ensamhet, och derför var beredd att genast skänka mig sin passiva välvilja.

Jag var ensam. Ack, om denna stund i mitt lif varit den sista, om jag kunde utplåna hvarje skugga af de händelser, som ifrån detta ögonblick väckte alla de böjelser i min själ, hvarom jag hittills varit okunnig! Jag trodde mig vara god och oskyldig, renhjertad och uppfostrad efter ädla grundsatser. Ack, jag var helt enkelt en ännu sofvande varelse, min själ var en källa, hvars yta ännu aldrig krusats af någon vind, och om allt det grummel, som fanns på dess botten, hade jag sjelf ingen aning.

En timme derefter kom den artiga miss Spencer att hemta mig till théet.

Denna qvinna, hvars ljumma vänskap jag snart lärde mig att värdera, så ung och ensam som jag var, har jag aldrig lyckats att fullkomligt få begrepp om. I häftigheten af mina egna känslor föreföll det mig omöjligt, att hon kunde vara sådan, som hon syntes, ständigt lugn, viljelös och passionsfri. Jag tilldelade henne derför i min inbillning den ena mystiska och besynnerliga rolen efter den andra, hvilka troligen alla voro för henne fullkomligt främmande.

Det finns för en passionerad karakter ingenting så obegripligt som frånvaron af all karakter; och först många år derefter fick jag en aning om huru mycket jag plågade och förvirrade den stackars Spencer, både med min vänskap, mina misstankar och min vrede, ty om någonsin en menniska nedstigit i sin graf lika skuldlös som hon trädde in i lifvet, så var det utan tvifvel denna färglösa själ.

Den bäfvan, jag redan i förväg känt för min ständigt kalla och satiriska mormor, ökades snarare än den minskades genom en medfödd feghet, som betog mig all förmåga af ett öppet och ärligt motstånd och gjorde smärtan bittrare vid de hånfulla, kärlekslösa anmärkningar, hvarför jag ständigt var ett offer.

Jag egde denna lumpna svaghet i karakteren, som gör oss *envisa* i stället för *mo-*

diga, låter *händelserna* bestämma våra handlingar i stället för *grundsatserna* och genom styrkan i våra lidelser gör oss onda eller goda af en tillfällighet.

Då vi nedkommo i matsalen, såg jag genast, att sällskapet blifvit förökadt med tvenne herrar. Den ene af dem såg ut att vara fyrtio år, med något grånadt hår och ett hvardagligt ansigte, han presenterades för mig som min kusin guvernören mr Warren, och den andre... den andre var min kusin lord Percy Hawerfield.

— Percy, o, Percy, min ungdoms ljufva dröm, mitt hjertas afgud! — utropade qvinnan plötsligt med lidelsefull häftighet, och höjde de smala benrangellika armarne öfver hufvudet i ett slags yrsel. — Jag ser dig åter... Jag ser din ädla ungdomliga gestalt, så fin och smidig, så vek och ömtålig, dina mörblåa milda ögon, med de långa ögonhåren, din hvita panna, ren och klar som en flickas, dina friska läppar och ljusbruna lockar... Dyrkade, heliga bild, du framträder emot mig, du ler — och sjelfva dödens mörker försvinner...

Hon hade sjunkit på knä, gripen af en extas, som skrämde hennes åhörare och lät honom frukta, att hon uppgaf sin sista suck, då hon hastigt tystnade, och hennes hufvud nedsjönk emot bröstet.

Några gnistor glimmade upp och försvunno i falaskan i spiseln, tystnaden kändes hemsk och tryckande, och den gamla prosten, förlamad på sin plats, visste knappt

om icke alltsammans var en dröm, då qvinnans ord åter ljödo klara och tydliga i hans öra. Hon talade nu fort och utan afbrott, och hans penna hade svårt att följa med.

— Ja det var min kusin Percy Hawerfield, blott ett år äldre än jag sjelf, som nu kom fram till mig och med en röst, som fylde mitt hjerta med en känsla af outsägligt ljuft välbehag helsade mig välkommen.

Jag kastade en hastig blick bort till min mormor och såg henne rynka ögonbrynen, då Percy förde mig till bordet, och innan théet var drucket, visste jag med säkerhet, att min unga vackra kusins vänlighet ökade ännu mera den gamla fruns motvilja för mig.

O, huru står icke den tid, som nu kom, den korta tidrymden af tvenne månader, som en rosenfärgad sommarsky på mitt minnes natthimmel, som en ros, kastad på en liksvepning, ett strålande smycke fäst på en dödskalle! Skimret af denna min kärleks korta lycka har länge varit förbleknadt för min syn, men i detta ögonblick omstrålar det åter den flyktande anden såsom det enda sanna af hela mitt flydda lif och lofvar förlåtelse och ro. Det är den lykta jag får medtaga genom alla förvandlingars hemlighetsfulla natt, genom dödens okända rymder, och vid hvars sken jag en gång skall finna nådens öppna dörr.

Vi voro båda unga, Percy och jag, och alldeles obekanta med verlden och dess be-

räkningar. Vi älskade hvarandra och funno det så naturligt och oemotståndligt som solens sken eller himlens vind. Det gamla slottets dysterhet, mormors strånghet och obehaget att hela dagen sitta instängd i hennes sällskap glömdes helt och hållet för de ögonblick vi kunde få råkas obemärkta i parkens solljus eller de gamla salarnes skymning.

I ruset af min kärlek märkte jag icke, att vi voro observerade af alla, och att den hemlighet, som vi i vår oerfarenhet trodde så väl bevarad, i sjelfva verket var känd af hvar och en, som såg oss.

Den verkliga kärleken är dessutom omöjlig att dölja, ty liksom luften genomtränger den hela vår varelse, och för att gömma den måste vi gömma oss sjelfva.

En hel månad hade försvunnit sedan den dag, då Merton fört mig in i min kusins hem. Alltsedan jag kommit, hade Percy icke mera funnit nöje i sin muntra väns sällskap. Den burleska jagtkamratens grofva skämtsamhet generade honom, han följde honom hvarken till kappridter eller kala, i grannskapet, och hvarje stund af hans dag var nu upptagen af studier med mr Warren eller kärleken till mig.

Mormors beständiga närvaro och kalla, vaksamma blickar reste liksom en jernbur omkring mig och höllo mig i en fruktan och ett tvång, hvars börda skulle nedtryckt mig, om icke kärlekens förtrollning hindrat mig att klart uppfatta den, och äfven den

bitterhet och det dofva hat, som deraf uppväxte inom mig. Detta hat var ett obehag, hvaraf jag led liksom omedvetet och utan någon egentlig reflexion, jag var alltför lycklig och alltför upptagen af min lycka, för att inrymma någon annan känsla.

Och i sanning, det behöfdes väl någon glädjens eller hoppets stjerna, som förkortade den långa dagens timmar, under det ändlösa arbetet att — under den gamla fruns ögon — antingen stoppa och laga de fina, brustna trådarne i en anförtrodd gammal svart spetsschal, stor som ett lakan och med brister lika många som himlens stjernor, att reda ut ett parti trassliga garnhärfvor, som borde nystas upp utan knutar, eller "maska" tillsammans bitar af gamla svarta silkesstrumpor, som borde blifva brukbara, alltsammans göromål, som för ett ungt och och oroligt sinne ofta blir rent af olidligt tråkigt. Jag vet icke, om hon uppsökte dessa tröttsamma och enformiga göromål endast för att pröfva mitt tålamod eller att plåga mig, men det förekom mig åtminstone så. Tusen gånger, när jag i sommarvärmen satt der inne med den oändliga svarta schalen framför mig eller de masklupna strumporna i mitt knä, utan att våga resa mig från stolen eller lemna rummet, under det att sol och luft och fågelsång lockade mig der utanför, kände jag en vild åtrå att springa min väg, trotsande allt, eller att öppna fönstret bredvid mig och kasta mig ned utför den

höga muren, men fegheten tog öfver hand. Jag trodde mig nära att uppgifva andan af trötthet och ledsnad, blodet brände i mina ådror, men jag satt likväl qvar, i hvarje sekund rådfrågande den gamla pendylen, hvars utsirade messingsvisare tycktes mig lika obarmhertigt orörlig som mormor sjelf.

Aldrig har tiden synts så lång för någon mensklig varelse som för mig. Jag har lefvat öfver hundra år efter min egen tidräkning, och mitt ansigtes djupa fåror säga äfven detsamma.

Imellertid egde jag likväl frihet att helt tidigt om morgnarne gå ut i parken, för att göra en promenad före frukosten. O, hvad dessa timmar voro mig dyrbara! Det var då Percy och jag råkades och vandrade tillsammans under de gamla almarne.

Huru herrliga syntes mig icke dessa korta stunder! Om någonsin ett paradis funnits på jorden, så borde det i min tanke hafva varit i denna skuggiga park med dess fuktiga sandgångar, dess melodiska sus — ofta öfverröstadt af hafvets dån, som hördes öfver klipporna — dess mörka dammar och blomstergrupper, dess qvittrande fåglar och skygga rådjur.

Och här skulle jag stanna, här skulle Percy och jag framlefva vårt lif som makar i en oafbruten lycka, så försäkrade han mig tusen gånger i sin barnsligt förrädiska föreställning om sig sjelf och verlden, och jag

lyssnade till hans ord och insöfdes deraf som af en trollsång.

Senare, då jag fattade hela oböjligheten af hans farmors vilja, förundrade det mig, att hon icke helt och hållet förbjöd mig att tala med hennes sonson, ett förbud, som ingen af oss, unga och oerfarna som vi voro, skulle vågat trotsa, men troligen föraktade hon vår ömsesidiga böjelse såsom endast en barnslighet, hvilken hon i hvilket ögonblick som helst kunde krossa.

Och på denna förmodan fick jag äfven en bekräftelse, då jag en morgon inkom i salonen.

Det var ännu helt tidigt, klockan var ännu icke sju, då jag nedkom i förstugan. Jag påsatte min hatt för den vanliga promenaden i Percys sällskap, då jag hastigt erinrade mig, att jag glömt mina handskar qvällen förut i salonen vid fönstret, der jag suttit och arbetat.

Jag gick in för att hemta dem, rädd att mormor skulle finna dem der och få en anledning till klander och vrede öfver mitt slarf. Det fanns ännu ingen menniska i rummet, huspigan hade nyss städat och fönstren stodo ännu öppna.

Imellertid lågo icke handskarna qvar, der jag förmodat; jag lutade mig ned för att söka på golfvet, då dörren i detsamma öppnades, och den tunga dammastgardinen, som troligen varit illa uppfäst, lossnade ur hållaren af draget och föll ned framför mig.

Jag ämnade upplyfta den och lemna min plats, öfvertygad att huspigan tagit handskarna till vara, då ljudet af min mormors röst fastnaglade mig på stället.

— Har han redan gått ned? — frågade hon helt högt, just som dörren slöts efter henne.

— Ja, och jag tillstår, att jag finner det besynnerligt, då mylady ogillar detta tycke, att lemna dem tillfälle att...

Det var Spencer, som talade, och mormor afbröt henne.

— Hvarför det? Det skulle vara mycket olämpligt att genom ett förbud reta Percy och fästa vigt vid saken, den der barnsligheten af honom är utan betydelse, han har aldrig sammanträffat med någon ung flicka förr, och hon är vacker som alla med det namnet, men han skall glömma henne, så snart han satt foten på kontinenten, hans kön medger ingen besvärlig fasthet i detta fall, — tillade hon med ett kort och hånfullt skratt.

— Dessutom, — fortfor hon efter några ögonblick — skall jag påskynda Percys resa. Du har ju imellertid beständigt följt dem och icke ett ord af deras osmakliga pladder är oss obekant.

Jag kände mig nära att qväfvas af harm och förskräckelse, men teg och höll mig stilla i fönsternischen.

— Percy kan resa redan om några dagar, och hvad Agnes angår, så skall det blifva min sak, att öfvertyga henne om

fruktlösheten af alla romantiska förhoppningar.

— Visserligen, men om hon skulle hafva ärft sin mors sinnelag, ehuru hon fått sin fars utseende, då vore...

— Det är rätt, att du påminner mig härom, — sade mormor, — afbrytande med bitterhet och hetta Spencers långsamma och tvekande ord, — det är detta minne, som skall gifva mig mera kraft och försigtighet än då... Så länge jag lefver, skall icke namnet Hochtinton ännu en gång blifva förenadt med Hawerfields.

Miss Spencer hostade förlägen och stammade, villrådig huru hon skulle afleda sin matmors iråkade vrede:

— Det är derinne i kabinettsfönstret, som mylady kan se de båda älskande promenera i nedersta allén.

Hon öppnade dörren, vid hvilken hon stod, och deras steg försvunno i de mattbelagda rummen.

Upprörd af ångest och sorg, smög jag mig ut och tillbaka upp på mitt rum, ty att nu gå ut för att råka Percy var mig omöjligt.

Då kammarpigan kom för att hemta mig till frukosten, bad jag henne ursäkta mig och sade henne, att en svår hufvudvärk förmådde mig att hålla mig stilla.

Hvad denna dag föreföll mig lång och qvalfull, huru svårt det syntes mig att höra den falska Spencers tillgjorda medlidande

och vänlighet, då hon på förmiddagen kom upp till mig!

Hon berättade mig, att Percy ridit bort med mr Merton och ämnade stanna öfver natten hos honom.

Aldrig hade jag funnit mig så ensam och öfvergifven som nu, ty för första gången tänkte jag på Percys ungdom och möjligheten af hans obeständighet och glömska. — Så länge jag lefver — hade mormor sagt, — skall icke ännu en gång namnet Hochtinton förenas med Hawerfields — och kraften och säkerheten i hennes röst genljöd ännu i mitt öra. Percy skulle aldrig ett ögonblick tänka på att trotsa denna energiska vilja, som beherrskat honom allt ifrån hans barndom.

Jag vred mina händer i tröstlös förtvifflan och ansåg det omöjligt att kunna lefva här, då Percy rest. Han ensam hade förljufvat dysterheten af detta hem och låtit mig uthärda dess despotiska herrskarinnas hatfulla köld, hans kärlek hade kastat en slöja af guld öfver detta mörka gamla hus, med sina enformiga vanor och sin klosterlika afskildhet från den öfriga verlden, och genom detta skimmer hade jag hittills uppfattat allt; då denna slöja rycktes bort, stod jag qvar som en fånge, omsluten af det jerngaller, som lydnaden för min enda anförvandt reste omkring mig.

Ändtligen led dagen till slut. Jag hörde steg utanför min dörr; miss Spencer inträdde tassande i sina breda svarta klädes-

skor, som gjorde, att man alltid tyckte henne gå i bara strumporna, och bärande en bricka med förfriskningar, som hon nedsatte på bordet.

— Se så, min stackars lilla vän, nu skall ni äta en smula, — sade hon vänligt och sköt en stol fram till soffan, der jag låg. — Ni har ju ingenting förtärt på hela dagen, jag har en kyckling och en alldeles förträfflig fruktkaka. Se här!

Hon hade tagit en tallrick ifrån brickan och höll den nu frestande framför mig.

Den häftiga vreden öfver hennes förmenta falskhet lät mig glömma min öfriga sorg, och i det en ström af tårar öfverskölje mitt ansigte, utropade jag helt tvärt, resande mig upp:

— Miss Spencer, jag var i salonen i morgse, när ni talade med lady Hawerfield om mig, jag hörde hvart ord.

Den blekgula sällskapsdamen rodnade en smula och såg ett ögonblick litet förvirrad ut, men sade sedan helt lugnt med sin vanliga släpiga röst:

— Jaså!... kan man se... Herre Gud så häftig ni är... det anade mig just, att er hufvudvärk hade någon särskild orsak, stackars min lilla vän... det var för obehagligt för er... Jag råkade sjelf en gång att få höra en hop ledsamheter, så der malapropos... det var för nedslående... Jag beklagar er verkligen, men sök nu att glömma alltsammans och ät en bit kaka, så gjorde jag.

— Jag afskyr er vänlighet, gå er väg! Jag vet nu, hvad ni tänker om mig.

— Hm, hm, ni menar, hvad er mormor tänker, och det var kanske så godt förs som sist, att ni fick veta det.

— Ja, och äfven hvad ni tänker.

— Hm, det vet jag då knappt sjelf, jag bryr mig icke om att tänka stort, skall jag säga er, jag har aldrig kunnat inse, hvad det tjenar till; men lugna er nu, jag ber...

— Jag vet, hvad tro jag bör sätta till er vänskap; ni är falsk, miss Spencer, ni blygs icke att bedraga den, som ansett er som en vän.

— Jo, min söta, det skulle jag verkligen göra, men jag begriper icke, hvad ni larmar om. Hvad har jag väl sagt? Jag kan sannerligen icke nu erinra mig mina egna ord, men om ni lade märke till dem, så är jag fullt säker, att ni icke skall kunna tro mig om falskhet eller någon annan dumhet, som endast ådrager folk ledsamhet och krångel, och jag vill säga eder, efter ni nu kommit att vidröra ett dylikt tröttsamt ämne, att jag hatar alla scener och häftiga demonstrationer af hela mitt hjerta, och att det bästa beviset på att jag icke eger en enda sårbar punkt, eller någonting, som är värdt att anfallas eller försvaras, är, att jag lefvat här i sexton år tillsammans med er mormor. Se så, min lilla vän, torka nu bort edra tårar och låt oss stifta fred!

Jag teg. Hennes sista argument var verkligen slående, och då jag återkallade i minnet hennes ord på morgonen, så måste jag erkänna, att de äfven kunde tolkas såsom bevis på deltagande.

— Men ni har spionerat på mig, — sade jag tvekande.

— Det har jag gjort. Jag var befald dertill; er mormor är min matmor, jag är i alla händelser pligtig att lyda henne, och jag ansåg det dessutom bättre, att jag följde er än någon annan.

Jag teg förvirrad; det föreföll mig, som om hon hade rätt.

— Tro mig, mitt stackars barn, ni har här ingen annan rol att spela än att vara undergifven. Den förbindelse med er kusin, hvarpå ni i er oerfarenhet hoppas, skall aldrig gå i fullbordan; det var rätt olyckligt, att ni så hastigt skulle fatta tycke för hvarandra. Ni är imellertid ung och lifvet är långt, ni skall hafva god tid att finna er lycka, ehuru den icke kommer att få det utseende ni nu föreställer er.

Jag fann miss Spencers ord grymma och förhatliga, jag ville icke ens låna någon uppmärksamhet deråt, men imellertid var det mig en tröst att åter kunna tro på hennes uppriktighet och deltagande; jag fann mig så djupt olycklig, det var så hårdt, att icke ega en enda vän eller förtrogen, jag kastade mig derför utan vidare betänkande i hennes armar och grät och snyftade som ett barn.

Hon afbröt mig icke, hon blott skakade på hufvudet med en generad min, och först då jag uttröttad reste mig upp, sade hon med matt röst:

— Jag förmodar, att detta förefaller er som en stor sorg; men herre Gud, det går ju egentligen intet ondt åt er, och ni kan ju alltid hoppas på tiden, den medför så många förändringar.

— Ni menar, att den gamla ladyn kan dö?

— Nej, det menade jag icke, hon är endast sextio år och har troligen ännu en lång lefnad för sig, men ert eget sinne och tycke kan förändras, min vän.

— Jag skall älska Percy, så länge jag andas.

— I det fallet beklagar jag er, men låt oss nu icke längre tala härom. Ni skall nu ändtligen äta den här kakan, som jag alltjemt sitter och håller framför er, och sedan gå till sängs, då ni först badat edra rödgråtna ögon.

Det var mig imellertid omöjligt att följa hennes råd. Jag åt hvarken någon kaka eller gick till sängs, och sedan den beskedliga miss Spencer aflägsnat sig helt villrådig och förundrad öfver min bedröfvelse, och jag hade stått en stund i det öppna fönstret och sett huru aftonrodnaden färgade hafvet i alla skiftningar ifrån purpur till blekgrått, och skymningen sänkte sig allt djupare öfver nejden, svepte jag en schal omkring mig, gick sakta utför trap-

pan och kom utan att möta någon ned i parken.

Qvällens svala vind fläktade öfver min heta panna och lugnade mitt upprörda sinne, den häftiga smärtan byttes i en nödtvungen resignation. Jag vandrade långsamt framåt den nästan mörka allén, der Percy gått vid min sida och der vi kanske aldrig mer skulle råkas, då ljudet af hästfötter utanför häcken på landsvägen nådde mitt öra.

Jag kände mitt hjerta slå af en hastig och ljuf aning och tittade nyfiket genom löfven för att se hvem den ridande var. Oaktadt skymningen igenkände jag genast min kusin.

Jag tryckte handen emot hjertat i outsäglig villrådighet och glädje. Huru skulle jag väl få träffa honom? Han red fort och hade ingen aning om att jag var honom så nära; jag ville icke gå fram till grindstugan för att möta honom och skulle dessutom icke hunnit dit så fort som han.

Suckande satte jag mig ned på gräset, redan mindre olycklig i medvetandet, att jag i alla händelser ännu en gång skulle få återse honom, och njutande af detta ungdomens och kärlekens privilegium, att känna sig lycklig redan af den älskades närhet, denna hemlighetsfulla makt, som rycker oss undan alla andra förnimmelser och låter oss i det närvarande ögonblicket innefatta hela vårt lif.

En qvarts timme hade väl förgått; jag

väcktes ur mina drömmar genom ljudet af snabba och lätta steg på sandgången, i nästa ögonblick låg Percy vid mina fötter och jag kände mig omsluten af hans armar.

O, sällhet, himmelska sällhet! — Allt hvad som är sagdt och skrifvet i sång och saga om kärlekens gudomliga makt, har ändå aldrig motsvarat verkligheten. Blott det hjerta, som en gång varit uppfyldt deraf, kan fatta dess höjd. Hvarför, hvarför sjunka vi tillbaka i lifvets mörka orediga och qvalfulla dröm, sedan vår själ ett ögonblick vaknat till himlens solljus? Hvarför följer icke dödens frigörelse på andens himmelsfärd?

Ännu hör jag ljudet af hans röst, hans ömma hviskningar, hans löften och förhoppningar, känner hans kyssar på mina läppar, hans varma tårar på min hand. Ack, dessa torra blåbleka läppar, denna benrangelshand, förvissnad, spöklik, snart förvandlad till mull liksom hans egen falska skepnad är det, denna ungdomliga tjusande gestalt, som speglade sig i mina ögon, dess stoft är redan bortblåst af vinden, liksom orden från hans förrädiska läppar, men *kärleken* i mitt bröst är qvar, dess låga brinner ännu klarare än då, dess eldtungor stiga allt högre, det är på dess flammor min ande höjer sig till Gud.

Åter reste sig qvinnan upp, eldad af en hänförelse, som gjorde henne förfärande och sublim, och åter sjönk hon vanmäktig

tillsammans som en förbränd veke, hvars låga slocknat.

De hårda, skrällande slagen af det gamla vägguret, som slog två, väckte henne efter ett par minuter, hon reste hufvudet med ansträngning, åter börjande denna hemska strid mellan kropp och anda, och hennes utseende liknade så fullkomligt ett liks, att den gamle presten vändades på sin stol, såsom plågad och beherrskad af maran.

— Jag liknade Eva utstött ur paradiset, — började hon på nytt. Percy var rest, och hvarje dag syntes mig lång och ödslig som det strandlösa hafvet, utan annan fröjd än minnet och hoppet om hans trohet; men både minnet och hoppet äro trofasta vänner i ungdomen, de stå då ständigt vid vår sida färdiga att borttorka hvarje tår på vår kind.

Allt hvad Percy sagt denna sista lyckliga afton återkallade jag noggrannt i mitt minne.

Jag kunde aldrig hoppas, att hans farmor lemnade sitt bifall till vårt giftermål, hon ändrade aldrig sitt en gång uttalade ord, och inga böner kunde beveka henne; vi måste vänta med tålamod, och om efter fem år ingen förändring inträffat, skulle vi gifta oss, trots allt hennes motstånd. Fem år skulle ju snart förgå, då vi litade på hvarandras kärlek, och vi voro ju då ännu unga... arma dårar som vi voro... Hvarje vindfläkt omkring oss, hvarje tanke i vårt eget bröst, sjelfva tiden, på hvilken vi hop-

pas, är en förrädare; det finns ingen punkt, hvarken på eller utom jorden, der vi stå säkra och orubbade; hvad vi tro i dag är i morgon en handfull stoft, kringströdt af vinden.

Percys resa var bestämd att räcka i tvenne år, och under denna tid skulle vi ofta skrifva till hvarandra, och detta skulle allra säkrast kunna ske genom grindvaktaren Davids hustru, som varit Percys amma.

Hon älskade sitt fosterbarn med en mors ömhet; det var hon, som sett mig i parken den sista qvällen, och då Percy af oro för mig, som han icke fått se under hela dagen, återkom, innan någon väntade honom, hade hon på hans fråga sagt honom, hvar han skulle träffa mig, och sedermera lofvat att mottaga och afsända våra bref.

Jag hade ofta sett denna qvinna och anmärkt det interesse och den välvilja, hvarmed hennes ögon tycktes följa mig, utan att jag vidare reflekterat deröfver.

Det var den ruskiga, stormiga hösten, denna årstid, som företrädesvis tagit England till sitt skötebarn, denna dimmiga regndränkta ö, melankolisk och kall som himlen och hafvet omkring den.

Jag har aldrig älskat mitt fädernesland; dess tunga luft, uppfyld af spleen och lungsot, har lagt feghet och grymhet i mitt sinne, under det att min farmors italienska blod födt passionens glöd i mitt hjerta.

Tiden gick långsamt och tungt, regnet

slog på rutorna och ackompagnerade miss Spencers monotona, pipiga och tunna röst, då hon föreläste några långtrådiga franska romaner, sådana de den tiden funnos, eller ännu kärfvare historiska böcker för min mormor, hvilken rak och stel ständigt satt på samma plats och lät sina fina, hvita fingrar med rastlös ifver skramla om med elfenbenspinnarne på sin sammetsklädda knyppeldyna.

Huru lifligt jag i denna stund i min inbillning ser det böga, skumma rummet, med sina mörka damastklädda väggar, sin stora marmorspis med bronsuret, hvars hårda, skarpa knäppningar liksom hamrade in i mitt minne hvarje sekund af den enformiga dagen med en dödande noggrannhet! Den tunga ljuskronan i taket med sina slipade glaskläppar, stora som théfat, de gamla, dystra porträtterna, glaskuporna med de odrägliga guldfiskarne, hvilka i evig ringdans tycktes tälja sitt enformiga lif, liksom jag sjelf — ja, ända till den uppstoppade lilla apan i hörnet vid spiseln, med sina orörliga ögon af glas, och det klumpiga eldstället med en skyffel så stor och tung, att man dermed kunnat gräfva en graf, allt, allt ser jag framför mig i den dunkla osäkra belysningen af en ständigt brinnande ekstubbe, hvars ojemna och bleka låga än flammade upp, än qväfdes och aftynade, liksom oron och otåligheten i min själ.

Endast den, som sjelf i ungdomens och

passionens ålder varit fjettrad i det outhärdliga tvånget af ett lif som mitt, kan fatta plågan deraf och de vidunderliga tankar och fantasier det kan föda, den vådliga förvirring och oreda det kan skapa känslor och begrepp.

Många gånger om dagen lät jag mitt onyttiga arbete sjunka ned på knäet och mina blickar hvila på den gamla ladyn och hennes sällskapsdam. Jag kände ett slags spökrädsla vid betraktandet af deras stela orörliga drag; det föreföll mig, som om de varit döda sedan åratal och ändå sutto här qvar som eviga mumier, oåtkomliga för tiden och lifvet och utan begrepp om årens och dagarnes lopp, om det varma blodets svallning, det unga hjertats åtrå och qval och hoppet och kärleken och äran och längtan, som dvaldes bredvid dem, inneslutna i samma graf.

Ett slags förstening tycktes mig hafva omslutit hela detta gamla slott, och jag flydde med förtviflan ut i parken, der stormen ruskade trädens kala grenar och regnet öfversvämmade gräs och sandgångar. Jag kände ett ovilkorligt behof att på något sätt gifva luft åt den instängda kraften, det qväfvande öfvermåttet af känslor och tankar, som den förkrossande tyngden af ett overksamt och värdelöst lif hopade öfver mig.

Jag skulle velat skrika högt af smärta eller sjunga af längtan ur djupet af min brinnande själ. Jag skulle velat springa

eller klättra i träden eller brottas med den stora bandhunden eller liksom drängarne på stallgården tumla om med de vilda och obändiga hästarne, hvilka tycktes lida af samma instängda och overksamma lif som jag, men allt detta passade icke en välboren, väl uppfostrad lady, som stilla och sedesam måste rätta sig efter de stela och långsamma vanorna vid Aukwoodhouse, hvars alla invånare, gamla och väl dresserade sedan åratal, i underdånighet liknade sin matmor och skulle, om jag gifvit luft åt någon af mina fantasier, hafva ansett mig värdig att inspärras i ett dårhus; med ett ord, jag tror, att jag i början skulle dukat under för den förfärliga ledsnad jag kände, om icke Percys bref hållit mig vid lif.

Dessa bref voro för mig detsamma som vattnet för den resande i öknen, det är tillräckligt att uppehålla hans lif, men icke att släcka hans törst.

De syntes mig dessutom ganska litet motsvara dem jag sjelf skref, och ehuru skilnaden kanhända till en stor del låg i olikheten af vårt lefnadssätt, så ansåg jag det snart såsom ett ovedersägligt bevis på Percys aftagande kärlek, ett förhållande, som äfven miss Spencer oupphörligt indirekt och på tusen sätt sökte öfvertyga mig om.

Finnes det väl någon, som *lidit* eller kanske snarare, som haft mycket *ledsamt*, hvilken kan fatta, att tiden verkligen går

sin jemna gång, utan att hvarken fördröjas eller påskyndas? Jag tror det knappt. Vi veta, att så är, men vi förmå alls icke tillegna oss eller trösta oss med denna kunskap, ty *uppfattningen* af en sak är i alla fall det enda *vissa*. För mig syntes denna första vinter i det gamla slottet så lång som tio, och jag kan ännu icke anse denna i sjelfva verket korta period annat än såsom en oändligt lång tidrymd.

Vi voro ändtligen i mars månad, och under hela vintern hade intet annat afbrott i vårt dagliga lif inträffat än ett eller annat besök af m:r Merton, och ehuru denne person visst icke behagade mig med sina eviga jagt- och kappränningshistorier och sin framfusiga artighet, så längtade jag likväl nästan efter hans ankomst.

Det är sannt, att genljudet af hans tunga steg och ohejdade gapskratt nästan skrämde mig i den vanliga graflika tystnaden, men han medförde likväl en fläkt af lif och friskhet ifrån den yttre verlden, som gaf mig en bekräftelse på, att jag ännu verkligen lefde, en påminnelse, som stundom föreföll mig väl behöflig.

Dessutom var jag icke blind för den beundran eller det tycke han kände för mig; och hvar finnes den qvinna, som under några förhållanden någonsin är fullkomligt likgiltig derför?

Jag kunde icke finna nöje i hans grofva skämt eller den ohöljda cynismen af hans så kallade kärlek, men af ren sysslolöshet

och ledsnad fördrog jag bevisen derpå, såsom ett afbrott i mitt tråkiga hvardagslif.

Under de sju månader, som Percy nu varit borta, hade jag icke fått mer än fem eller sex bref, och det sista var nu tvenne månader gammalt.

Jag hade förgäfves besökt Davids hustru, mrs Mary, hvarje dag, men hon skakade ständigt på hufvudet med en nedslagen min; intet bref hade anländt.

Dessa promenader, som jag hvarje afton hade tillstånd att göra, voro den enda förfriskning, som mormor ansåg mig behöfva för min helsa och trefnad; och ehuru miss Spencer var anbefald att följa mig, hände det rätt ofta, att jag lyckades smyga mig ifrån henne, under det hon långsamt valde bland alla sina schalar och kappor den, som möjligen vore bäst passande, eller återvände gång efter annan för att rätta ett begånget misstag i detta fall; än blåste det mera, än hon hade beräknat, än mindre, än kommo några oväntade regndroppar, än en solstråle, på hvilka hon icke beredt sig, i ena fallet skulle hon hemta en paraply, i det andra sin lilla gröna snedspända parasoll, och under tiden hade jag hunnit genom parken och ända ned till hafsstranden, utan att hon beklagade sig öfver min flygt, ett ädelmod, som jag sannerligen höll henne räkning för.

En afton, då solen, efter mulen och blåsig dag, ändtligen funnit en klar fläck på himlen och, nu färdig att sjunka, kastade

ett brandgult och vildt skimmer öfver de sönderslitna molnen, som likt blodiga trasor flögo fram, jagade af vinden, som packade dem samman i en fantastisk bädd vid horisonten, skyndade jag ut genom slottets tunga port nedför den breda af regnet ännu våta stentrappan och tog vägen nedåt allén, i det ständigt närda och ständigt gäckade hoppet, att mrs David skulle hafva bref till mig, ty postbudet hade nyss kommit, och lady Hawerfield satt redan fördjupad i läsningen af tidningarna.

Min oro var imellertid så stor, att jag knappt kände mig hafva mod att inträda i den lilla snygga grindstugan, och först sedan jag gått ett slag omkring den vidsträckta parken, närmade jag mig densamma.

Jag behöfde imellertid icke gå in, den hederliga Mary satt på sin trappa och stickade på en lång, blå ullstrumpa, och hennes min och sorgsna skakning på hufvudet besvarade min fråga, innan den ännu hunnit öfver mina läppar.

Det låg likväl i hennes blick så mycket hjertligt deltagande för den smärta, jag icke kunde dölja, att jag ovilkorligen kände mig dragen till henne och satte mig tyst bredvid henne på trappan.

Blåsten hade saktat sig, och solstrålarne kändes varma; jag blickade tanklöst på isflingorna, som halfsmälta lågo qvar vid vägkanten, och följde loppet af vattenrännilarne, som genomskuro sanden och med-

förde stickor och strån till diket bredvid oss.

— Ni har således icke fått något bref, Mary? — sade jag efter en stund med hviskande röst.

Hon lutade ansigtet djupare ned öfver sitt arbete och sade sakta och med eftertryck:

— Min stackars unga miss, ni bör icke längre tänka på lord Percy. Det skulle vara lyckligt, om han glömt er, och ni bör söka att äfven glömma honom.

— Mary, hvarför säger ni så? — afbröt jag, rodnande af harm och med tårar i ögonen.

— Jag säger det, derför att ni ändå aldrig kunna få hvarandra.

— Hvarför det? Tror ni, att våra löften äro så utan betydelse?

— Ja, Gud hjelpe mig, det tror jag visst; alla löften i verlden få fara för en mors förbannelse.

— En mors förbannelse! Hvad menar ni dermed?

— Er mormor, lord Percys farmor, skulle förbanna denna förbindelse, och hennes förbannelse skulle ljuda i edra öron äfven efter hennes död, den skulle lägga sorg och olycka öfver er blifvande familj och jaga all trefnad och lycka från ert hus.

— Men kan då ingenting beveka den gamla, hårda ladyn?

— Nej, aldrig och allra minst i detta fall.

— Men Mary säg mig då, hvarför lady Hawerfield hatar mig, — utbrast jag, emot min vilja, skakad och öfvertygad af hennes ord.

— Det skall jag säga er, miss Agnes, hon hatar ert namn, er fars namn, in i döden, och hon har allt skäl dertill.

— Ni menar, derför att han gifte sig med hennes dotter emot hennes vilja?

— Ja, äfven derför, men hon har ännu en annan orsak att hata namnet Hochtinton, ehuru jag tror, att ingen menniska känner det mer än jag; det är en farlig hemlighet, miss Agnes, och jag fruktar nästan, att om mylady visste, att jag eger den, så skulle hon vilja döda mig eller begrafva mig lefvande, om hon kunde. Det är hennes hat till er farfar, som gått i arf till er.

— Men förklara mig detta, Mary! Hvad ondt har väl min farfar kunnat göra, som ännu icke är glömdt och som kan samla olycka ännu öfver hans barnbarns hufvud?

— Jag vill berätta er det, miss Agnes, för att visa er hopplösheten af er kärlek till er kusin och äfven för att i en framtid rättfärdiga mitt eget handlingssätt inför er.

— Jag förstår er icke, Mary.

— Bry er icke derom nu! Sätt er närmare intill mig, så vill jag meddela er en bit af er mormors ungdomshistoria.

Mary lade bort sin stickning och tittade in genom den halföppna dörren, för att vara

fullt säker, att hennes man var utgången och ingen annan fanns der inne. Stället för meddelandet af ett förtroende var också rätt väl valdt, ty ingen lyssnande kunde komma oss nära utan att upptäckas, och Mary började genast, sedan hon åter satt sig bredvid mig:

— Jag har hört denna historia af min mor, som var myladys kammarjungfru och favorit och hade hela hennes förtroende, och som sedan blef er mors sköterska och följde henne på hennes flykt med er far och derigenom, liksom er stackars mor, ådrog sig myladys vrede.

Ser ni, squire Arthur Hochtinton, er farfar, var en så vacker och ståtlig herre, att min mor påstod, att ingen qvinna kunde motstå honom, och glad och tapper, och frikostig och godhjertad var han äfven, men lättsinnig och ostadig, som sådana herrar ofta äro, och kär i alla vackra fruntimmer, som han såg.

Det der var mycket olyckligt, ty icke alla fruntimmer gråta bort sin kärlek och trösta sig öfver en otrogen älskare, derför att de taga en man.

Nu hände det sig, att er farfar och lord Hawerfield voro förtrogna vänner, och fast squire Hochtinton var en ostadig *älskare*, så var han en trofast och redlig *vän*, och båda herrarne råkade att på samma gång förälska sig i er mormor, som, efter hvad min man sagt och som väl ännu synes, var en stor skönhet, men ganska stolt och mycket

behagsjuk och nyckfull, ehuru hon alldeles icke var rik.

Det var naturligt, att hennes familj gynnade lord Hawerfields frieri, eftersom han var omätligt rik och i rang vida öfverlägsen Hochtinton, som nästan slösat bort den lilla förmögenhet han haft.

Som jag sagt, så måste mylady icke varit så samvetsgrann i sitt uppförande emot de båda herrarne, eller kanske var hon sjelf osäker på sitt tycke, men det vissa är, att hon uppmuntrade båda sina friare och slutligen syntes mest böjd för den rika lorden, som ansåg sin sak vunnen och berättade sin lycka för sin vän.

Men ni kan förstå hans vrede och förvåning, då squire Hochtinton skrattande försäkrade honom, att han fullkomligt misstog sig, att hennes vänlighet emot Hawerfield endast var förställning för att dölja hennes kärlek till honom sjelf, med hvilken hon lofvat att gifta sig, och som, med hennes bifall och oaktadt hennes anhörigas missnöje, ämnade enlevera henne qvällen derpå.

Hvad de båda herrarne vidare talade, vet jag icke, men de skildes i alla fall som vänner, och nästa natt stod en vagn vid den utsatta mötesplatsen, och den sköna miss Darney steg upp deri och bortfördes ifrån sina slägtingars hem.

Min mor, som då var en ung flicka om tjugo år, hade följt sin matmor — liksom hon senare gjorde med hennes dotter —

hon satt på kuskbocken, och ett par timmar derefter, då vagnen stannade och de båda älskande stego ur, för att vigas i en prestgård, tio eller tolf mil derifrån, ser hon, då hon kommit in, till sin outsägliga bestörtning, i stället för den väntade älskaren, lord Hawerfield stiga in och framföra till presten — hvars förvåning icke var mindre — sin utkorade brud.

Den stolta miss Darney var blek som döden, och hennes ögon gnistrade af vrede öfver det spratt, man spelat henne och hon i qvällens mörker och kärlekens hänförelse förmodligen upptäckt alltför sent.

En kort och tyst förklaring imellan den väntande presten och brudgummen öfver denna besynnerliga förvexling egde rum, men intet ord utbyttes imellan de båda älskande. De blefvo vigda och reste hem hit till Aukwoodhouse dagen derefter.

Mylady lemnade naturligtvis aldrig min mor någon förklaring öfver det uppträde, som egt rum i vagnen, när misstaget upptäcktes af den vredgade och förtviflade älskarinnan, men det var lätt att tänka sig för den, som haft förtroende af hennes passionerade kärlek till den vackre Hochtinton.

Lady Hawerfield höll imellertid god min i elakt spel och sökte trösta sig med att, emot sin vilja, hafva fått en rik lord i stället för en ruinerad vildhjerna. Huru mycket eller litet hon lyckades i detta bemödande, vet Gud allena, men att hennes stolta och hårda sinne icke blef mildare

af denna vändning i hennes öde, det är då säkert.

Hela verlden förundrade sig öfver denna sällsamma och alldeles onödiga enlevering, då man, med afseende på hennes tycke, haft samma förmodan, som lord Hawerfield sjelf, men myladys slägt var för mycket belåten med giftermålet, för att göra några opassande frågor; man tillskref saken en nyck af den sköna bruden, och ingen menniska misstänkte någonsin rätta förhållandet, en omständighet, som icke litet bidrog att trösta den nygifta frun öfver den förödmjukelse hon lidit.

Ingen hade någon aning derom, det är sannt, mer än upphofsmannen till bedrägeriet, men den vrede och det bittra, oförsonliga hat hon kände emot honom, den lättsinnige älskaren, som, till belöning för hennes kärlek och erbjudna uppoffring, tillfogade henne den dödliga skymfen att skänka bort henne åt sin vän, utan hennes vetskap och samtycke, har aldrig ett ögonblick slocknat i myladys själ och liksom upptagit hela hennes lif och tillvaro.

Squire Hochtinton gifte sig sedan icke långt derefter med en mycket vacker italienska och förde sin hustru till England. De båda unga fruarna sågo hvarandra ofta ute i sällskapslifvet, och den förbittring och plåga, mylady kände dervid, var kanske mycken anledning till hennes beslut att ännu som ung draga sig ifrån verlden och

aldrig lemna Aukwoodhuse, der hon beständigt vistades med sina barn.

Flera år derefter, då den unge kapten Robert Hochtinton förälskade sig i myladys dotter och friade till henne, fick er mormor ändtligen ett tillfälle att utgjuta någon del af sitt så länge närda vanmäktiga hat emot hans far, i det hon på det mest förolämpande sätt afslog hans anbud.

Då den uppretade unge mannen, i stället att underkasta sig sitt öde, öfvertalade sin älskarinna att fly med honom ifrån sin stränga och icke särdeles kärleksfulla mor, rågade han naturligtvis måttet af den gränslösa förbittring, som jäste i den gamla fruns sinne, och hon ville aldrig återse eller förlåta sin dotter och icke ens höra Hochtintons namn nämnas.

— Det förefaller mig likväl, som om hennes man, lord Hawerfield, i sin kärlek icke egt en tillräcklig ursäkt för att så der narra sig till hennes hand, — sade jag, som med lifligt interesse åhörde denna kärlekshistoria ifrån en förgången tid, hvilken inverkade så olyckligt på min egen.

— Nej, det kan väl tyckas så. Också tror jag icke, att den stackars hederlige och vekhjertade lorden hade mycket skäl att prisa den lycka, han så obetänksamt förskaffat sig, han lefde endast några år och vistades endast sällan tillsammans med sin fru.

— Men squire Hochtintons son, min far, Mary?

— Ja, han var också vacker; till sättet liknade han mycket sin far, men han hade sin mors svarta smäktande ögon, alldeles som ni har, miss Agnes, och kanske är det dessa er farmors italienska ögon, som också misshaga er mormor. Imellertid hade er far långt flera goda egenskaper än er farfar, och jag tror, att er mor aldrig ångrade sitt val.

— Ack nej! Mina föräldrar älskade hvarandra, tills döden skilde dem åt. Jag tror, att de till och med älskade hvarandra för mycket, för att kunna älska eller interessera sig för sitt barn, — sade jag suckande.

— Men i alla fall inser ni väl nu, att er mormor har skäl att afsky det namn ni bär, som både far och son gjort för henne förhatligt.

— Jag inser det nog, men jag tycker, att den gamla frun väl förtjent ett straff för sin dubbelhet att låtsa en kärlek, som hon icke kände.

— Akta er, miss Agnes, att döma för hårdt; ett vackert fruntimmer är utsatt för många frestelser, och det säges, att nöjet är mycket lockande att lägga för sina fötter äfven de hjertan, som man aldrig ämnar upptaga, — sade Mary med ett leende och en ton, som tyckes vara vida öfver hennes stånd.

Hennes man, den halte grindvaktaren, syntes i detsamme på landsvägen; hon gick att öppna för honom, och vi skildes åt.

Solen var nu försvunnen, den kalla mars-

vinden kändes skarp och genomträngande; men så länge jag vågade dröja, ville jag icke återvända till den långa tysta aftonen inom slottet, der miss Spencer och mormor sutto försänkta i en så att säga "halfofficiel" middagslur, som ingen fick störa och ingen fick märka, i väntan på ljusens tändande och théets servering.

Jag vandrade derför ännu en stund i parken, med sinnet uppfyldt af den berättelse jag nyss hört om den bittra skymf, som den stolta ladyn deruppe lidit, som hon trodde, att ingen lefvande varelse kände till, och som jag, med en elak glädje, en hånfull bitterhet skulle velat hviska i hennes öra hvarje gång hon lät mig känna de pinande och retsamma nålstygnen af sin ovilja.

Ack, om det godas frö ofta slår rot, om kärleken och tålamodet *någon gång* bära ljufva och välsignade frukter, huru *säkert* och *mångfaldigt* deremot föröka sig och växa icke, generation efter generation, följderna af hatets och bitterhetens gift och förbannelser!

Det gladde mig att hafva fått ett vapen, hvarmed jag i min ordning skulle kunna såra, och som min feghet ensam hindrade mig att bruka till annat än en tyst och hemlig skadefröjd.

Nu slog klockan åtta; jag måste återvända, men kastade ännu en blick till Marys stuga, dit jag ännu många gånger skulle gå alltjemt med samma outtröttliga

förhoppning, men alltid förgäfves. Aldrig mer fick jag något bref ifrån Percy Hawerfield.

Sommaren kom och flydde; hösten och vintern förgingo som en lång, tung och enformig dröm. Jag vet icke, huru jag lefde, hvad jag tänkte eller kände; jag tror, att min själ var liksom domnad, att hela min lifskraft var koncentrerad i en omedveten, tyst och dof väntan, som liksom förstenade mig och gjorde mig känslolös för allt.

Ingen menniska nämde någonsin min kusins namn, det tycktes, som om han försvunnit ur allas minne, och de frågor jag någongång gjorde miss Spencer, besvarade hon nästan alltid på samma sätt:

— Jag förmodar, att lord Percy mår väl. Mylady hade bref ifrån mr Warren för en månad sedan.

Tiden för hans återkomst var längesedan förbi, men jag hoppades derpå alltjemt. Hvarje ankommande lät mig skifta färg och kom mitt hjerta att stanna af oro och rörelse.

Vid hvarje dylik svaghet, som jag icke förmådde dölja, tyckte jag mig märka en blixt af hånfull förnöjelse i lady Hawerfields ögon, och jag kände med en ofrivillig rysning, huru den gamla damens hat för hvarje gång fann ett allt mera troget gensvar inom mig sjelf.

En dag, strax före frukosten, då jag kom in i salonen, fann jag miss Spencer ensam der.

Den känsla af ovilja och bitterhet jag kände emot min mormor, hade verkligen hunnit den grad, att hvarje oväntad befrielse ifrån hennes åsyn kändes angenäm.

Jag tyckte mig liksom undkommen en fångvaktare för några ögonblick och satte mig ned vid ett litet bord, der jag brukade arbeta, med hufvudet lutadt i handen, en frihet i ställning, som mormor aldrig skulle tillåtit, och följde med blicken mekaniskt miss Spencers långa, ojemna steg, der hon fumligt och snedt, i sin långa klädning, promenerade fram och åter ljudlöst som en skugga på mattan framför spiseln.

Hastigt hördes det grofva skallet ifrån bandhunden, åtföljdt af bullret ifrån en vagn, som körde upp på gården.

Jag reste mig upp och ämnade gå till fönstret, men häftigheten af den rörelse, som intog mig, var så stark, att jag tyckte, rummet svängde omkring för mina blickar; jag kände mig blekna och skulle troligen hafva fallit, om icke miss Spencer mottagit mig i sina armar.

Jag var hvarken svag eller sjuklig, men den enda ständigt närvarande tanken och väntan i min själ hade gjort mig nervös, och jag satte mig, halft sanslös af oro och hopp, ned på soffan, dit den vänliga miss Spencer förde mig.

— Mitt kära barn, — sade hon sakta, i det hon bjöd mig sin luktflaska. — Det gör mig verkligen ondt att se er så svag; jag vet alltför väl, hvad det är som gör

er sådan, det är ett falskt hopp, som ni alltjemt när, och som jag anser, att det vore en välgerning att med ens förstöra i ert sinne.

Jag såg på henne, utan att rätt uppfatta hennes ord, ty alla mina sinnen voro samlade i hörseln, jag lyssnade och väntade att få höra något ljud, som bekräftade min nyss väckta förhoppning, om den unga egarens af Aukwoodhouse återkomst.

— Ni väntar ständigt er kusin, Agnes, och han är i detta ögonblick förmodligen på Medelhafvet eller kanske redan i Afrika. Det sista brefvet till mylady underrättade henne om deras afresa ifrån Marseille.

Aldrig har någon underrättelse synts mig mera grym och oväntad än dessa Spencers ord; det kändes, som om hon plötsligt kastat allt det kalla vattnet i det haf, hvarom hon talat, öfver mitt hjertas eld; jag hade i en sekund af det ljufvaste hopp trott honom helt nära mig, och i detsamma sade man mig, att han var i en annan verldsdel; jag kunde icke genast tro derpå, det fordrades ett par minuter, innan jag hunnit sansa mig och kunde utropa:

— Ack, miss Spencer, berätta mig af nåd, hvad detta bref innehöll; det är så länge sedan jag ens hörde hans namn; var det ifrån mr Warren eller Percy sjelf?

— Från Warren som vanligt; jag vet icke om det innehöll något annat, än att lord Percy mådde väl och brann af begär att se pyramiderna och jaga lejon i arabernas sällskap.

Jag andades ut en suck så djup, som om andedrägten för alltid velat fly från mina läppar, och hviskade nedslagen:

— Men hvarför förlänger han så sin resa? Ni vet det utan tvifvel, miss Spencer?

— Jag vet verkligen ingenting annat, än att det har mycket roat er mormor att iaktaga er "narraktiga och spända väntan", som hon säger, och att hon icke brydde sig om att göra slut derpå.

Jag bet mig i läppen af harm och smärta. Jag tyckte blodet strömmade som eld genom mina ådror, jag skulle velat döda den elaka gamla qvinnan.

— Sansa er, Agnes! Jag borde verkligen icke hafva talat med er härom, ni tar allting så häftigt och besynnerligt. Se så, tänk icke mera derpå! Det kommer någon, jag igenkänner mr Mertons röst, det var hans vagn, som vi hörde på gården.

Jag lyckades lugna min rörelse och böjde mig ned öfver min söm, som jag hastigt upptagit, då den bullersamme räfjägaren inträdde med sin vanliga frimodighet.

Jag var imellertid ännu mindre än vanligt böjd att åhöra hans påflugna artigheter, och i det jag bad Spencer ursäkta min frånvaro vid frukosten — en djerfhet som jag aldrig, allt sedan Percy rest, vågat visa — skyndade jag upp på mitt rum.

För första gången föll det mig i sinnet att lemna detta hus, der jag ända hittills hållits fängslad af en dåraktig förtrollning, en barnslig förhoppning att i Percys eget

hem vänta på hans återkomst, en outredd tro, att jag här skulle säkrast återse honom.

Jag fann i detta ögonblick mitt lif outhärdligt; jag kunde icke längre lefva under dessa kalla bevakande ögon, bredvid denna varelse, som njöt af min saknad och min sorg.

Hundra orimliga förslag trängdes i min hjerna, utan att jag kunde finna något utförbart; jag egde inga vänner, inga slägtingar utom min mormor och min kusin. De knappa handpenningar, som utgjordes af räntan på det obetydliga arfvet efter min mor, räckte knappast till underhållande af min tarfliga garderob och voro dessutom för tillfället slut. Hvart skulle jag fly, hvem skulle väl mottaga mig i sitt hus utan rekommendationer? Jag skulle icke kunna komma längre, än jag kunde gå. Öfverhopad af frågor, misstänkt som en landstrykerska utan skydd, skulle jag duka under af förödmjukelse och blygsel eller blifva som en rymmerska återförd till min fruktade och förhatliga mormor.

Alla dessa tankar gjorde mig förtviflad, jag kände mig färdig att qväfvas och kände ett oemotståndligt begär att komma ut, att känna den friska hafsluften på min panna, och utan vidare besinning kastade jag en kappa öfver mig och skyndade ut ur mitt rum.

Vi voro i slutet af april månad, vinden var ännu kall och skarp, men trädens knop-

par voro ljusgröna och stararne sjöngo i alléernes rödbruna grenar, och dammarne i parken voro så fulla af vårvattnet, att de stigit öfver sina bräddar.

Jag vet icke, huru länge jag gått fram och åter vid hafsstranden, men då jag återvände och kommit inom parkens inhägnad, vaknade jag liksom upp ur en dvala vid att se mr Merton stå framför mig.

Han aftog sin runda blanklädersmössa, som liknade en jockejs, och sade med ett slags hjertlighet:

— Hur står det till, miss Agnes? Ni ser sjuk ut, ögonen rödgråtna och kinderna bleka.

— Jag tackar er mr Merton, jag har litet hufvudvärk, det är alltsammans, — sade jag afbrytande, för att slippa hans anmärkningar.

— Ja, det förstås, jag ser nog det, unga flickor begagna alltid hufvudvärken som en säck att krypa in uti, och de kunde derför lika gerna säga: "Gör er icke besvär med att fråga hvad som fattas mig, ty jag sitter i "säcken" och vill hvarken se eller svara er!"

Han skrattade högljudt åt sin egen qvickhet, och fortfor sedan, under det han alltjemt, trots min trumpna min, vandrade vid min sida.

— Om jag ändå kunde muntra upp er litet, ty, förbanna mig, kunde ni icke behöfva det. Jag kan nog förstå, att ni har fan så ledsamt här, instängd, som ni är, med

dessa båda gamla damer; och ändå skulle ert lif, miss Agnes, kunna blifva en oafbruten rad af nöjen och fester, som det anstod en ung och vacker dam, om ni bara sjelf ville. Åh, ni kan icke föreställa er, hvilket muntert lif man för på Merton Hall till exempel: der felas ingenting, det kan jag försäkra er, mer än en ung och glad värdinna.

Merton hostade liksom litet förlägen och drog upp sin näsduk, men i detsamma föll någonting ur hans ficka ned på sandgången.

— Ni tappade något. Hvad är det? — sade jag likgiltigt och endast för att afbryta hans ord, som ingåfvo mig en obestämd oro.

Han böjde sig ned och upptog en liten flaska eller burk af kristall, hvars propp var sorgfälligt öfverbunden med skinn och förseglad, som om den nyss kommit ifrån ett apotek.

— Kan ni gissa, hvad det är? — sade han, och lemnande den åt mig. — Jo, miss Agnes, det der är något, som i en handvändning skulle kunna förpassa en olycklig friare till underjorden. Men imellertid vill jag icke påstå, att det är ämnadt för ett så tragiskt bruk.

— Hvad är det då? — sade jag tankspridd och gaf honom den lilla flaskan tillbaka, utan att fästa någon synnerlig uppmärksamhet dervid.

Merton stoppade den i sin ficka och återtog i glädtig ton:

— Jo, ser ni, det är en liten talisman, med hvilken man stundom kan vinna sina vad vid kappränningar.

— Jag förstår er icke alls.

— Nej, naturligtvis, det är också en hemlighet. Men till bevis på hvilket värde jag sätter på er, miss Agnes, så vill jag uppenbara den för er; för öfrigt tänker jag aldrig på allvar begagna mig deraf. Jag har köpt den af en kringresande jude, som lät mig betala den förbannadt bra. Ser ni, man blåser några korn af det pulfver, den der lilla flaskan innehåller, i näsan på den häst man vill skall vinna priset, och det gör honom oöfvervinnelig.

— Ni skämtar, mr Merton?

— Ah se der, jag ser af er min, att jag ändå till slut lyckats interessera er en smula. Jo, jo, det är, som jag säger, ett stimulationsmedel, som icke har sin like, men man får akta sig att icke taga för mycket deraf, då skulle hästen, i stället för att känna sig ytterligt upplifvad och använda sina ben som en antilop, helt simpelt vända dem i vädret. Ack, miss Agnes, ni vet icke, hvad en kapplöpning är för ett gudomligt nöje. Tänk er, hvilket lif, hvilken prakt, ekipager, granna damer, jockejer, zigenare, lindansare, skojare och pack, med ett ord folk af alla slag, och hästarne sedan, hästarne miss Agnes! Kanske ni aldrig sett en verklig

fullblodshäst? Aldrig, stackars barn, ni är för mycket vanlottad, men om ni skulle vilja blifva min hustru, så skulle ni ha ett spann af dylika. Ja, förbanna mig, det skall ni få.

— Jag tackar er, mr Merton, men jag bryr mig icke alls om några fullblodshästar.

— Intet? Nå, men schalar, siden, juveler och dylik grannlåt, det finnes väl icke en qvinna, som kan vara likgiltig för dylikt?

— Ah, mr Merton, ni har en besynnerlig tanke om qvinnorna.

— Hvarför det?

— Derför att ni tror er kunna vinna deras kärlek med sådant.

— Ack, miss Agnes, jag tror tvärtom, att det är ni, som är alltför oerfaren; men det gör ingenting, jag tycker nästan ännu mer om er för det och jag begär icke bättre än att få göra er till herrskarinna på Merton Hall.

— Men, mr Merton, ni vet mycket väl, att jag icke älskar er.

— Ah, bah! Hvad den saken angår, så är jag icke så nogräknad; jag älskar er så mycket mera, och ni skall dessutom snart älska mig, då vi blifvit gifta.

— Jag tviflar derpå.

— Men icke jag. Hm, ni skulle väl vara ett litet odjur, om ni icke älskade den, som befriade er ifrån fattigdom och

ett odrägligt beroende, som gjorde er rik och grann och lycklig.

— Ja, man kan möjligtvis tycka så, men tänk, om jag nu likväl vore ett sådant odjur.

— Jag riskerar det i alla fall, — återtog Merton, mycket upplifvad och skramlade med de otaliga berlockerna i sin tjocka urkedja. — För fan, jag begär icke, att ni försmäktar af kärlek till mig, jag begär blott er hand.

Han hade i sjelfva verket bemäktigat sig båda mina händer och förde dem nu turvis med en skymt af verklig ömhet till sina tjocka mörkröda läppar.

— Men jag kan icke skänka bort min hand utan mitt hjerta, — sade jag, i stolt och harmsen ton och ryckte mig hastigt lös ifrån honom.

— Är detta ert allvar? — sade Merton förvånad och tog ett steg närmare, under det att ådrorna på hans låga och breda panna svälde af harm.

— Mitt fulla allvar.

— Ni afslår således mitt anbud?

— Ja fullkomligt, jag är er tacksam, men...

— Tanklösa och dumma flicka, ni kommer att ångra er enfald.

— Jag tror icke det, mr Merton.

— Men jag är säker derom. Afstå ifrån mig, Harry Merton, den rikaste egendomsegare i hela trakten! — utropade han

med en röst, som vittnade om lika mycken bestörtning som vrede.

Jag ryckte på axlarne med en något spefull min, som ännu ytterligare retade min dumdristiga och egenkära friare, han sväljde de ord af förtrytelse, som utan tvifvel sväfvade på hans läppar, bugade sig med ett utseende, som liknade en bunden doggs, och aflägsnade sig med hastiga steg ur parken.

Jag stannade tankfull qvar, mot min vilja distraherad i min sorg genom detta helt oväntade frieri, som kommit i den minst lyckliga stund för mr Merton.

I mitt sinne öfvervägde jag likväl nu de möjliga fördelarne af det parti jag afslagit. Jag hade nyss så lifligt önskat att på hvad vilkor som helst kunna lemna Aukwoodhouse, och det enda sätt, som erbjöd sig, ett medel, hvarpå jag aldrig tänkt, hade jag förkastat. Men kunde jag väl göra annat, så länge kärleken till Percy och det aftynande hoppet om hans trohet ännu lefde i min själ? Hade vi icke lofvat hvarandra att vänta i fem år, och ännu voro ju knappt mer än tvenne år förflutna?

Jag hörde det försvinnande bullret af mr Mertons vagn, som i häftig fart rullade bortåt landsvägen, och vände mina steg tillbaka till slottet.

Med nedsänkt hufvud vandrade jag framåt allén, då någonting glänsande framför min fot fäste min uppmärksamhet.

Jag lutade mig ned och igenkände sam-

ma lilla flaska, hvilken jag helt nyss sett i mr Mertons händer, och som han nu i sin brådska och tankspriddhet för andra gången tappat.

Utan att egentligen tänka derpå, upptog jag och stoppade den i en af pocherna under min klädning och fortsatte min väg till slottet.

Man hade redan tändt ljus i salonen, middagsklockan ringde, och orolig öfver mitt dröjsmål, skyndade jag upp för trappan, för att kläda om mig till middagen.

Besynnerligt nog sysselsatte mig tanken på den möjlighet till befrielse, som jag förkastat, mer än jag sjelf kunde förstå; och föreställningen att finna ett annat hem, tills Percy erbjöd mig Aukvoodhouse som mitt eget, gjorde det småaktiga och lumpna tyranni, hvarunder jag suckade, allt mera plågsamt för hvarje dag.

Det föreföll mig obegripligt, huru jag kunnat uthärda under tvenne år att exerceras som ett skolbarn, att icke ega frihet att hvarken tala eller tiga, att ständigt vara mål för sarkasmer och tadel, utan att någonsin lyckas vinna ett gillande ord eller en vänlig blick, på samma gång det syntes mig lika besynnerligt, att den gamla frun aldrig tröttnade att plåga mig och uppreta sig sjelf.

En vecka hade förgått sedan mr Mertons frieri. Jag visste icke, om mormor haft någon kunskap derom, men att miss

Spencer åtminstone anat detsamma insåg, jag snart.

Vi sutto en dag efter frukosten ensamma i salonen, hon och jag, då miss Spencer helt tvärt nedlade sin knytning på bordet, fäste sina ljusa, vattengråa ögon på mig och sade sakta:

— Agnes, hvarför afslog ni mr Mertons anbud?

Jag rodnade, helt öfverraskad af hennes kunskap om saken, och sade tvekande.

— Hur vet ni, att han friat till mig? Kanhända lady Hawerfield förmått honom dertill?

— Sådan barnslig förutsättning! Ni har imellertid handlat bra oklokt, betänk er ställning, er ungdom förgår och er skönhet är redan nästan förbi. Ni skall förtvifla af ledsnad och obehag här till slut.

— Jag älskar icke mr Merton.

— Men han är rik och ansedd; ni kommer att ångra er, Agnes.

— Det är förmodligen lady Hawerfield, som talar genom er?

— Ni misstager er; — jag tror verkligen att hon fått en sådan vana att gräla på er, att hon icke skulle vilja mista er och icke kunde lefva er förutan, det är snart sagdt hennes enda förströelse; för öfrigt är jag säker, att hon icke känner till mr Mertons frieri, ehuru hon anar och väntar det liksom alla andra. Merton är icke den, som döljer hvarken sina tycken eller sina afsigter.

— Naturligtvis vill hon se mig gift innan min kusin återkommer, menar ni?

— Åh, mitt stackars barn, jag fruktar, att den omsorgen är öfverflödig, hon behöfver visst icke aflägsna er, hennes erfarenhet och beräkning tyckas hafva fullkomligt bekräftat sig.

— Hvad menar ni, miss Spencer?

— Att lord Percys hjerta är tillräckligt aflägsnadt ifrån er, för att hon utan fruktan kan behålla er som sin "souffre-douleur", om hon vill.

— Hur vet ni det?

— Mylady fick i går bref; vill ni se det?

Jag rodnade af sinnesrörelse och förmådde knappt öppna läpparne till svar.

— Hon lemnade det qvar i lådan i sitt sybord derborta, sedan hon låtit mig läsa detsamma, och jag är tullt säker, att hennes mening var, att jag skulle lemna det åt er, — tillade miss Spencer, under det hon gick tvärs öfver golfvet till mormors vanliga plats och öppnade ett litet konstigt arbetadt och inlagdt bord af valnöt, som stod i hörnet vid soffan.

Jag kände ett moln lägga sig öfver mina ögon och mina knän svigta, då hon lemnade mig det hopvikta brefvet.

Sällsamma, tusentaldigt sällsamma företeelse i menniskonaturen, att vi lika litet, och kanske ännu mindre, kunna analysera och fatta vår egen varelse som en annans; vi känna begär och instinkter, känslor af

afsky och förtjusning, ömhet och hat, utan att veta orsaken dertill, vi genomlöpa hela den oändliga tonskalan af sensationer med alla dess höjningar och sänkningar, men på ett förvirradt sätt, ofta utan ordning och harmoni och ständigt utan att känna den melodi, som hänrycker eller söndersliter vår själ, hvarje ton kommer oväntad och väcker ofta vår egen förvåning, och vi lyssna under hela lifvet till vår själs bizarra musik, utan att uppfatta sammanhanget deri förr, än döden slår det fruktansvärda slutackordet.

Jag har alltid sjelf förvånats öfver min egen obegripliga svaghet och nästan nervösa känslighet i allt, som angått min kärlek, och den mystiska verkan af Percys namn, under det min själ i allt annat och för alla andra, äfven de mest skakande händelser och omständigheter varit hård och känslolös.

— Min Gud hvad ni är tafatt, ni måste skynda er, — sade miss Spencer litet otåligt och lemnande sin vanliga långsamhet i ord och rörelser, då hon såg, att mina händer darrade, och att jag var alltför upprörd för att kunna läsa genast.

— Se så, det är m:r Warren, som skrifver — tillade hon sakta och brådskande, under det hon vecklade upp kuvertet och lade brefvet öppet framför mig.

Det var således icke Percy, som skrifvit; jag sansade mig och läste hastigt en kort beskrifning på deras resa och an-

komst till Afrika samt slutligen dessa ord, som genomborrade mitt hjerta:

"Jag är ganska glad, att vi ändtligen hafva kommit hit, ty jag anser Afrikas lejon och beduiner mindre farliga för min unga Telemaque än Frankrikes vackra qvinnor. Lord Percy är ännu icke riktigt försonad med mig, efter det jag ryckt honom ur den sköna Anais' armar, och föga fattades, att hon icke följt med oss. Imellertid kan jag försäkra er, mylady, att hvarje ömmare minne af hans kusin har fullkomligen flytt, han har aldrig mera nämt hennes namn, och jag tror inga hinder komma att möta för myladys planer med afseende på den tillämnade förbindelsen med..."

Jag hann icke läsa längre. Dörren till sängkammaren öppnades, och Spencer ryckte med en alldeles förvånande hastighet brefvet ur min hand, hopvek och inlade det i lådan med en noggrannhet och behändighet, som jag aldrig skulle trott den sömniga och långsamma varelsen om.

Hon hann nätt och jemt sätta sig ned på sin plats, då mormor hördes komma genom rummen in till oss.

Jag bet tänderna tillsammans och tryckte handen emot hjertat, fullt besluten att kufva hvarje tecken till rörelse af smärta. Jag hade nu hunnit långt i konsten att förställa mig, men jag anade i alla fall, att den skarpsynta gamla damen nog gissade mina qval, ty hennes snabba spejande blick

på Spencer och mig visade, att hon kände eller kanske anbefalt den förras ovanliga indiskretion.

Förtviflad kastade jag mig på golfvet i mitt rum. Inom mig bröto sig de mörka vågorna af vrede, svartsjuka och sorg; min kärlek var förlorad, Percy var mig otrogen, jag var glömd och förrådd.

Det var i denna stund jag lärde mig, att lyckligtvis den högsta smärta och den högsta sällhet mötas i en sällsam själsfrånvaro, som låter oss glömma tid och rum.

Jag vet icke huru länge jag legat på detta sätt; det syntes mig som en oändlig tidrymd, som om jag genomfarit en afgrund af mörker, då upprepade slag på dörren ändtligen väckte mig till sans.

Det var kammarpigan, som bad mig komma ned till hennes matmor.

Känslolös för hvarje obehag, nekade jag helt tvärt att lemna mitt rum, då flickan, alldeles bestört och förvirrad af detta oväntade svar, öfvertalande tillade:

— Posten är nyss kommen, och mylady fick ett bref, hvarom hon säkert vill tala med miss Agnes.

Tala med mig om ett bref! Hvad kunde det vara, möjligtvis ifrån mr Warren, men så snart efter det förra, kanske någon olycka händt Percy — kanske han var död.

Glömmande allt annat för denna före-

ställning, skyndade jag ned, föraktande att ens utplåna spåren efter mina tårar.

Lady Hawerfield var ensam; hon satt på sin vanliga plats, och ett öppet bref, tillika med de nyss ankomna tidningarna, låg framför henne.

Det var någonting i hennes ögon och hårdt sammantryckta läppar, som oaktadt den känsla, hvilken fylde mitt bröst, ingaf mig mer än vanlig bäfvan och tydligt förkunnade, att något högst obehagligt förestod mig.

Jag såg mig nästan ångestfullt omkring, omedvetet sökande ett slags stöd i miss Spencers passiva närvaro, men hon fanns icke i rummet, och mormor tycktes triumfera öfver min paniska fruktan.

Det dröjde väl ett par minuter, innan den graflika tystnaden omkring oss störddes, och då den gamla fruns röst, lika kall och metallisk som bronsurets slag bredvid henne, ändtligen nådde mitt öra, hade jag öfvervunnit min barnsliga rädsla och mötte med stadig blick hennes genomträngande ögon.

— Jag har låtit kalla dig, för att underrätta dig om, att mr Merton begärt din hand, och som jag anser denna förbindelse för en heder och en lycka för den fattiga miss Hochtinton, så har jag bifallit hans begäran, och om en månad blir du således hans hustru.

Hon hade utsagt dessa ord med mycken långsamhet och eftertryck, och då hon

tystnade, surrade ännu ljuden deraf skarpt och hårdt i mina öron, liksom då man länge döfvats genom något sönderslitande buller.

Det fordrades ett par sekunder, innan jag kunde hemta mig ifrån min förvåning och återkomma ifrån den lifliga föreställning, jag haft om orsaken till hennes kallelse.

— Åh, var det icke annat? — utropade jag, för första gången inför mormor helt naturlig, i glädjen att vara befriad ifrån den ångest jag känt, och med en så omisskännlig belåtenhet, att den gamla frun tydligen blef helt förbryllad.

— Det gläder mig, att du med så mycken förtjusning och tacksamhet mottager hans anbud, ty han är dig fullt värdig, derom kan du vara öfvertygad, då jag gynnar hans frieri, — sade hon ändtligen, fixerande mig med ett besynnerligt uttryck.

— Tacksamhet och förtjusning! Nej, visst icke, jag mottager det icke alls, och det förvånar mig endast, att han kan förnya ett förslag, hvarpå jag redan för åtta dagar sedan gifvit honom ett bestämdt afslag.

Det uppstod ett ögonblicks tystnad, den häpna gamla frun tycktes söka efter ord för sin ytterliga harm och förvåning öfver min alldeles oväntade djerfhet; hennes ögon sprutade eld, hennes läppar ryckte krampaktigt och hennes röst var otydlig och darrande af vrede, då hon åter tilltalade mig.

För första gången hade jag vågat trotsa henne, och allt det hat, hon samlat inom sig under många års bittra minnen och tankar, utgöt sig nu i strömmen af en förfärlig vältalighet. Den skulle hafva kunnat krossa ett större mod och retat ett frommare sinne än mitt.

De skymfligaste ord och anspelningar om mitt namn och min fädernesslägt, det hånfullaste begabberi öfver min kärlek strömmade öfver mig som en störtsjö, hvaraf jag nästan qväfdes, och slutligen då jag förklarade, att jag genast ämnade lemna hennes hus, uttalade hon det mest bestämda och föraktfulla förbud att vanära hennes familj genom att som ett tjenstehjon eller en tiggerska stryka omkring landet.

— Nej, må dessa murar då bli din grat och för alltid gömma den skymf, som din far och farfar tillfogat mig, och som i din person fått gestalt och lif och står framför mig. Antingen gifter du dig om en månad med Merton eller stannar du hos mig, så länge jag lefver, — tillade hon med en ton, som icke medgaf det ringaste hopp.

Hon aflägsnade sig med fasta steg, lemnande mig qvar med detta grymma alternativ, upprörd af en förbittring, som nära gränsade till raseri och som var så mycket häftigare, som den var fullkomligt vanmäktig.

Alla min själs onda instinkter voro väckta, jag var utom mig och kände vreden brinna

som eld i mina ådror, under det min panna fuktades af svettperlor.

Mekaniskt famlade jag efter min näsduk och fick i stället tag i Mertons lilla flaska; den hade legat bortglömd i min ficka, jag framdrog den och stirrade ett ögonblick tanklöst derpå.

Huru naturlig, huru nära till hands ligger icke tron på en ond ande, ett fiendtligt väsende, som ständigt finnes osynligt bredvid oss, vakande öfver våra känslor och färdigt att begagna sig af våra passioner eller våra svagheter för att få oss i sitt våld; denna föreställning är så gammal som menskligheten, och aldrig har den varit mera berättigad än i detta ögonblick af mitt lif, då allt, äfven den minsta omständighet, tycktes förena sig för att leda mig till den handling, som för mig öppnade afgrundens port, för att sedan låta mig alltjemt gå vidare.

Åsynen af flaskan verkade som en förtrollning på min själ.

Alla de groteska bilderna från de gamla sagor jag läst fingo med ens lif och sanning. Jag tyckte, att flaskan i min hand blef en lefvande varelse, en afgrundsande, som talade till mig, och hvarje hans ord föll som en gnista i min förvirrade hjerna.

— Du håller här i din hand hämnaren för allt det hat, alla de långsamma oförrätter du lidit. Begagna dig deraf. Denna elaka gamla qvinna skall icke längre triumfera öfver dig, icke råda öfver din

lycka och förbittra ditt lif — så hviskade denna anderöst i mitt lyssnande öra, och med händer, som skälfde af vreden och det förtärande hämdbegäret, slet jag i en sekund upp förseglingen och korken.

På bordet framför soffan, der lady Hawerfield nyss suttit, stod hennes snusdosa; hon hade i häftigheten af sin förbittring och sinnesrörelse glömt den qvar, och utan att besinna mig ett ögonblick, ledd liksom af en osynlig mäktig varelse, tömde jag hastigt hälften af giftet i den lilla emaljerade gulddosan.

Detta pulver var grått som falaska och hade samma stoftlika finhet. Merton hade sagt, att en knifsudd deraf kunde döda en häst, jag hade tömt flaskan mer än till hälften, men då jag omskakade det med snuset, skulle knappt den skarpaste granskning kunnat upptäcka det deri, så fullkomligt försvann det, sammanblandadt med snuset i dosan.

Knappt hade jag slagit igen locket, ställt dosan på sin plats, gömt flaskan och vändt mig om för att lemna rummet, innan jag hörde sängkammardörren öppnas och kammarpigans trippande steg öfver golfvet i matsalen; hon kom troligen för att hemta sin matmors oskiljaktiga klenod.

Jag vet icke huru jag kom uppför trappan till mitt rum eller hvad jag sedan gjorde, jag vet endast att jag var i ett slags vansinne, en öfverretning, som icke lät mig uppfatta någon redig känsla, och jag tror,

att jag tillbragte natten snarare i ett sanslöst än sofvande tillstånd.

Jag vaknade genom en häftig skakning af köld och fann mig liggande på golfvet. Fönstret stod öppet, och den fuktiga nattkylan i rummet genomisade mig. Det var ännu icke fullt dager, och allt var tyst i huset.

Jag kände mig matt och stel och hade en mycket oredig föreställning om aftonens stormiga uppträden, hvaraf, besynnerligt nog, det sista helt och hållet sjunkit i bakgrunden af mitt minne, liksom en oredig dröm utan betydelse.

Smärtan och harmen öfver Percys otrohet och glömska framstodo deremot med en dödande plåga. Jag kastade mig på min säng, snyftande som ett barn, i öfvermättet af de qval jag kände; det var en kris af djup och förtärande sorg, som lät allt annat försvinna.

Minuter och timmar förgingo, långa och tunga, som om hvar och en varit ett stenblock, hvilket långsamt rullats öfver mitt bröst.

Ändtligen dagades det. Den uppgående solen kastade sina röda, förbländande strålar in genom mitt fönster, och mina tunga ögonlock slöto sig mekaniskt för dess skärande ljus. Ett slags dof och medvetslös dvala sjönk som ett bårtäcke öfver mitt döende hjerta.

Brådskande steg i trappan och häftiga slag på min dörr väckte mig åter till lif-

vets plåga. Förvirrad rusade jag upp, halfklädd som jag var, och öppnade.

Miss Spencer inträdde yrvaken, med nattmössan ännu qvar öfver sitt gula, hoptofvade hår, och med en min af bestörtning och förvirring, som gjorde hennes utseende nära nog löjligt.

Hon satte sig ned på den första stol hon fick se och sade hastigt, sammanknäppande sina långa krokiga fingrar:

— Miss Agnes, mitt kära barn, en sorglig händelse, en oväntad händelse. Er mormor har blifvit mycket illa sjuk. Dock, det är så godt att genast säga er hela sanningen, er mormor, lady Hawerfield, är död!

— Död! — upprepade jag med stela, likhvita läppar. — Död!

Detta ord ljöd i mina öron så oväntadt som om jag varit fullkomligt oskyldig, och min bestörtning var så verklig, att miss Spencer fortfor:

— Sansa er, stackars barn. Detta var förskräckligt; jag inser nog edra känslor. Ni är nu alldeles utan huld eller skyld i verlden, ty af er kusin har ni troligen ingenting att vänta. Hvem kunde förmoda en så hastig död; hon var i går frisk och sund. Jag fruktar, att hon icke gjort den minsta disposition till er fördel. Hon älskade er icke, stackars barn, och efter min tanke har hennes häftiga vrede i går qväll orsakat henne slag. Det är fasligt smärtsamt för er, miss Agnes, om så vore. Ni

borde icke hafva satt er emot detta giftermål med så mycken bestämdhet. Se så, kläd er nu och kom med ned. Jag har skickat efter doktor Lambert, ehuru hon troligen dött redan före midnatten, hon var redan stel och kall, när Betty kom in i sängkammaren vid den vanliga tiden i morgse.

Miss Spencers ord susade i mina öron, men gjorde icke alls den verkan man skulle kunna föreställa sig. Jag klädde mig med vanlig omsorg och följde henne slutligen utan motvilja och inträdde i den dödas kammare utan rysning, men med en sällsam och orolig nyfikenhet. Jag hade mycket svårt att fatta, att denna passionerade och liffulla varelse, som jag så nyss sett lefvande framför mig, verkligen var besegrad af dödens mystiska makt.

Huru skall jag förklara denna besynnerliga tröghet i min föreställning, då jag sjelf var orsaken till den katastrof, som inträffat; jag vet det icke.

Vi gingo tysta genom de stora tomma rummen, och miss Spencer öppnade varsamt, liksom om hon fruktat att väcka sin döda matmor, dörren till hennes sängkammare.

Jag hade aldrig under de tvenne år jag vistats i huset varit inne i detta rum. Intrycket deraf och dess minsta detaljer, uppfattade under några minuter, de första och sista jag vistades der, inprägladés i mitt minne med samma noggrannhet som om jag burit en spegel inom mig.

Denna spegel är ännu lika klar, och bilderna derå framstå med samma trohet som det ögonblick de föllo derpå.

Jag ser i detta ögonblick det stora rummet, i den hemska dagern ifrån de med hvita lakan redan förhängda fönsterna, den något svartnade djupa taklisten med sina gipsrosetter, den klumpiga lampan i taket med sitt mattslipade glas och messingsarmar med gula vaxljus, som i en kyrka; de tunga mörka möblerna och den djupa alkoven med sin stora och breda säng, dit miss Spencer nu ledde mig.

Man har talat om mördares förfäran vid åsynen af deras liflösa offer, om den ovilkorliga fasan, om ångern och fruktan, och att döden försonar och låter oss glömma alla den dödes fel. Det är måhända sannt, men jag har ingen erfarenhet deraf. Är jag ett sådant vidunder af grymhet och förhärdelse? Kanhända, jag förmår icke döma om hvad jag icke förstår. Jag vet endast, att jag ännu i detta ögonblick hatar minnet af denna qvinna, oaktadt hon varit död i trettio år, och att jag hatade henne ännu mera derför att hennes elakhet förledde mig att döda henne. Ja, hur orimligt det möjligen kan förefalla, men jag kände ingen rörelse af ånger, blott af vedervilja och afsky, då miss Spencer med en andäktig suck upplyfte den hvita duk, hvarmed man öfverhöljt den dödas blånade och vanstälda ansigte.

Och likväl var jag då ung, endast tju-

goett år, och det var jag, jag, som mördat henne, åtminstone var jag *då* fullt öfvertygad derom.

Senare, då jag fått mera omdöme och erfarenhet, har jag tviflat derpå. Dessa förmenta gifter, som qvacksalvare sälja och verkligen använda på det sätt, som Merton berättat, äro ofta endast bedrägeri, och om de förmå att döda under dylika förhållanden, synes mig nu åtminstone mycket osäkert.

Det moraliska brottet var i alla händelser detsamma; min vilja och afsigt hade varit att döda henne, och hon låg död framför mig; men af alla de naturliga känslor jag, enligt de så kallade menniskokännarne, borde hafva erfarit, var det imellertid endast fruktan för upptäckt af brottet, som var medveten hos mig.

Menniskorna döma om hvarandras känslor, bevekelsegrunderna till hvarandras handlingar, och söka att i passionernas mörka och hemlighetsfulla labyrint finna ledtråden för sitt omdöme, sitt medlidande eller sin förkastelsedom, och likväl skulle kanske hvar och en af dessa domare knappt kunna rätt bedöma sitt eget innersta.

Man vet ju att af schackbrädets sextiofyra rutor kan en snart sagdt evig variation af drag åstadkommas, och hvilken variation af oändliga anlag, känslor och begär innehåller icke menniskosjälen, denna sällsamma eolsharpa, hvars vibrerande strän-

gar himmelens alla vindar sätta i rörelse och som lika ofta frambringar skärande missljud som himmelska toner.

Om handlingarna skola bedömas efter sina orsaker, så borde aldrig någon mensklig dom komma i fråga, och i fall man ville antaga den sinrika meningen, att *brott* endast är *olycka*, så skulle man med lätthet komma derhän, att allt slags straff vore orättvist.

Och så är det utan tvifvel; det *onda* är en missbildning, en brist i menniskonaturen, en stor, omätlig *olycka*. Vi straffa icke de blinda, de stumma eller vansinniga, vi beklaga dem derför att de stå på en lägre grad af utveckling än vi, de sakna ett af våra sinnen. Nå väl, det gifves äfven varelser, som sakna den högsta, den ädlaste af alla egenskaper, *skönhetssinnet*, begreppet om dygdens och godhetens sublima skönhet, de äro ännu mera beklagansvärda.

Hos mig har ångern aldrig varit af den beskaffenhet, som menniskorna vanligen föreställa sig och religionen anbefaller, jag har ansett mig sjelf som ett offer för mitt temperament, mina passioner och tillfälligheterna, och jag har sörjt och vredgats deröfver, såsom en förfärlig börda, lagd på min själ af ödets tunga hand".

Qvinnans röst, som blifvit allt mattare, upplöste sig slutligen i ett slags snyftning, hon sänkte hufvudet och tystnade fullkomligt under ett par minuter, och den gamla

prostens hederliga gåspenna, som länge motvilligt raspat på papperet, nekade slutligen nästan att nedskrifva alla dessa vidunderliga kätterier; farbror Jöns skrufvade sig villrådig på sin stol, men en blick ifrån den främmandes ihåliga ögon kufvade på nytt hans vilja, och med en suck, som tydligen innefattade den gamla biskopens bekanta reservation, "härtill är jag nödd och tvungen", återtog han sin påtrugade sekreterarebefattning, då qvinnan åter började:

"Miss Spencer förde mig ändtligen ur rummet, men dessförinnan hade jag på det lackerade nattduksbordet vid sängen varseblifvit den farliga snusdosan, som tydligen blifvit begagnad, ty locket var halföppet och några utströdda korn syntes på bordet. Medan miss Spencer stod med bortvändt ansigte för att ordna gardinen vid fönstret, bemäktigade jag mig den hastigt och gömde den under min schal.

Ingen den minsta misstanke om rätta orsaken till lady Hawerfields död uppstod. Läkaren förklarade att hon dött af "slag", ett mycket omfattande och mycket beqvämt uttryck för läkarne den tiden, och miss Spencers förtroliga meddelande om den gamla fruns upprörda sinnesstämning qvällen förut ansågs af den hederliga bydoktorn såsom en ytterligare bekräftelse på hans förmodan.

Imellertid, om mitt sinne icke egde förmåga att känna ånger, så fanns en annan

känsla, som det marterades af, jag menar fruktan.

Det var likväl icke fruktan för upptäckt af brottet. Jag hade redan samma dag kastat snusdosan och flaskan i en af de djupa dammarne i parken, och ingen rimlig anledning fanns att oroas deröfver. Men det var en fruktan af helt annan art.

Den ständiga förskräckelse, hvari den gamla ladyn hållit mig under sin lefnad, upphörde icke med hennes död. I hvarje ljud, som nådde mitt öra, tyckte jag mig igenkänna fraset af hennes styfva klädning eller hennes kalla sarkastiska röst. I hvarje vrå af de stora mörka rummen eller de breda trappornas skumma afsatser trodde jag mig se hennes ögon lysa, och denna sällsamma förfäran, denna plågsamma, ständigt närvarande inbillning och oupphörliga minne af hennes förhatliga person, obegriplig kanhända för andra, blef för mig outhärdlig.

Min vårdslösade uppfostran och min lifliga inbillning, uppjagad genom mitt ensliga lif, och en ohejdad läsning om nätterna af bibliotekets alla gamla sagor och legender, och slutligen den förfärliga katastrof, som vredens yrsel framkallat, var orsaken till denna spökrädsla, som dessutom delades af alla husets invånare.

Alla hade fruktat, men ingen älskat den döda, och tjenstfolkets vidskepelse och dumma fantasier ökade endast mina egna.

Ingen fann det derför besynnerligt, att

jag ville hafva miss Spencer inne i mitt rum, och den beskedliga varelsen, ljum och passif i sina tycken och sin tro, som i allt annat, fann ingen anledning att förundra sig deröfver.

Begrafningen hade gått för sig; den stolta lady Hawerfield fick sitt påtvingade namn inristadt i stenen på sin graf, hennes tunga ekkista var nedsatt i familjens grafchor, hvars tjocka murar och rostiga jerndörrar gömde hemligheten om hennes skymf, hennes hat och hennes dödssätt.

Hela husets personal behölls i samma skick som förut, och alla andades lättare och kände annalkandet af en lycklig tid, i lättja, frihet och vällefnad.

För mig ensam fanns ingen lycka i verlden, ingen frid, ingen förhoppning. Jag kunde icke glömma att jag velat befria mig ifrån tyranniet af en varelse med kött och blod, och i stället blifvit slaf af en skugga, att jag blifvit öfverlistad af detta hatfulla väsende, och genom att beröfva henne lifvet ökat hennes makt och fasan af hennes närvaro.

Min helsa led af denna ständiga föreställning, dessa onpphörliga sprittningar af förfäran, som isade mitt blod. Jag uthärdade icke längre att stanna på detta ställe, der hvarje vrå, hvarje sten, hvarje träd var mig förhatligt.

Hvarför skulle jag också dröja här? Jag var nu fri. Det var mig omöjligt att längre lefva på min kusins bekostnad, då

intet ord, ingen förklaring ifrån honom lemnade mig det minsta hopp att hans farmors död återfört minnet af hans kärlek och hans löften. Dessutom stälde sig nu imellan oss den döda, ännu mera hotande än den lefvande. Allt var slut, jag hade inga planer för framtiden, jag ville endast fly långt bort ifrån detta olyckliga gamla hus och dess invånare.

Lifvet låg framför mig som ett tomt och formlöst mörker, och med förtviflans tanklöshet vandrade jag en morgon helt ensam i hemlighet från Aukwoodhouse, sedan jag flere gånger förut med miss Spencer talat om mitt beslut att söka mig ett annat hem.

Den gamla sällskapsdamen, som efter sin matmors död blifvit betydligt uppkryad och föryngrad, hade sökt att återlifva det hopp hon förut bemödat sig att släcka i min själ, och ehuru hon funnit detta fruktlöst, anade hon likväl icke att jag ämnade fly på detta sätt.

Jag kände mig imellertid allt mera sjuk och nervös för hvarje dag, och det var i ett tillstånd af dof likgiltighet för allt, som jag begaf mig bort.

Af instinkt mer än af eftertanke hade jag hopsamlat de få penningar och dyrbarheter som jag egde, och sedan jag skrifvit några rader till miss Spencer och sagt henne farväl, gick jag genom parkens bakport ut på vägen åt hafstranden, som förbi

byn ledde ut till landsvägen, som förde till Falmouth.

Då jag vände mig om och för sista gången såg de mörka kronorna af parkens gamla almar, återkom i mitt minne bilden af de båda stridande korparne, som fallit ned för mina fötter, då jag för första gången trädde inom denna park; en rysning smög sig öfver min kind, då jag nu matt och döende flydde liksom den olycksfulla fågeln, sedan jag vunnit en dyrköpt och tvetydig seger.

Först då jag gått flera timmar och längesedan förlorat tornspiran på Aukwood-house ur sigte, började jag känna ett friskare lif i mina ådror, jag påskyndade mina steg och gick nästan hela dagen oupphörligt framåt, utan att känna hvarken hunger eller trötthet.

Att komma bort, långt bort från det ödsliga Cornwall, var hela min åtrå, och jag flydde alltjemt, liksom minnet af min kärlek och mitt brott kunde undkommas.

Jag hade intet mål för min vandring och följde endast landsvägen norrut, undvikande alla bivägar, af fruktan att komma till någon by eller herrgård, innan jag var tillräckligt aflägsnad ifrån Aukwood-houses grannskap.

Under hela dagen hade jag icke mött annat än arbetare, som icke fäst någon uppmärksamhet vid min person. I min tarfliga drägt och med mitt knyte under armen, liknade jag fullkomligt en vanlig

tjenstflicka. Det bröd jag tagit med mig var nog till min qvällsvard, och en tom lada var ett temligen drägligt nattherberge.

Emot aftonen den andra dagen kände jag imellertid den öfverretning vika, som uppehållit mina krafter, trötthetеn öfverväldigade mig, jag förmådde icke gå längre, och då en forbonde, med sin tomma vagn upphann mig, mottog jag med tacksamhet hans anbud att åka med honom.

Jag besvarade hans godlynta frågor med den korta och fullt sanningsenliga uppgiften, att jag var fattig, utan anhöriga och på väg till Launceston, för att söka tjenst.

Det var redan mörkt, då vi framkommo till den by, der han bodde, och ehuru ett slags värdshus fanns, ansåg jag det bättre att stanna i hans hus öfver natten, då han erbjöd mig det.

Icke sedan jag lemnade mina föräldrars hem och min kära gamla amma, den enda varelse i verlden, som troget och uppriktigt älskat mig, hade jag sofvit så lugnt och godt, som på den hårda madrass, hvilken den vänliga landthustrun bredde ut åt mig i en liten skrubb i förstugan, der jag hade mitt värdfolks höns på ena sidan om mig och en kolbod på den andra.

Om qvällen, då jag kom, hade barnen redan gått till sängs, och hustrun hade i skymningen icke gifvit särdeles akt på mig, men om morgonen, då hon bjöd mig deltaga i familjens frukost, märkte jag tyd-

ligt, att man fann mig besynnerlig och icke öfverensstämande med en vanlig tjenstflicka.

Jag såg, att hustrun med misstänksamma blickar betraktade mina fina och hvita händer, och allesammans sågo skygga och generade ut.

Imellertid gjorde man mig inga frågor, och då jag tackade dem för deras gästfrihet och steg upp för att gå, sade mannen tvekande:

— Det blir allt långt för er, miss, att gå hela vägen till Launceston, men i fall ni skulle vilja åka med en af grannarna ett stycke af vägen, så vet jag en, som far åt det hållet i dag.

— Jag tackar er, men min kassa är mycket liten, jag är tvungen att hushålla, ser ni, i händelse det skulle dröja någon tid, innan jag lyckas få någon tjenst.

— Ja, det förstås, men det behöfver icke kosta er något; han far med tomma vagnen för att hemta saker åt mr Geffers, kryddkrämaren i byn. Se der kommer han redan. Ned! Holla! vänta ett ögonblick!

Den välvillige formannen trummade på rutan åt en halfväxt rödhårig pojke, som helt långsamt kom åkande på vägen förbi fönstret i en skramlande vagn.

Gossen stannade, jag tog afsked af hustrun och barnen och följdes ut till vagnen, der jag efter några rekommenderande ord af min hederlige värd blef placerad på en hösäck bredvid den gladlynte Ned,

som lofvade att låta mig åka till "Petters krog", der en genväg skulle finnas, som förkortade vägen till Launceston.

Vagnens häftiga skakning och morgonens friskhet gjorde mig godt. Jag var glad att fortare än jag kunnat hoppas hinna gränsen af Cornwall, och glömmande mina sorger för några ögonblick, deltog jag godmodigt i min reskamrats muntra prat och anmärkningar.

O, att man egde förmåga att i lifvet, som i romanen, stryka ett streck och skrifva ordet "slut", och sedan börja en ny rad af en ny historia; men om också händelsernas tråd kunna afklippas och allt sammanhang försvinna mellan det förflutna och framtiden, så kunna vi icke utplåna *minnets* eldskrift i vår själ, förrän dess ständigt brinnande lågor förtärt vår varelse.

Huru ljuft skulle jag icke funnit det, att verkligen vara hvad jag utgaf mig för, att börja ett lif af fattigdom och arbete, men lyckligt af verklig kärlek och frid.

Kärlek och frid, jag känner er icke, jag har aldrig egt er, men mitt hjerta har likväl ständigt trånat efter dessa himmelska gåfvor för de utvalda i verlden.

Vi hade åkt hela förmiddagen och vid middagstiden, då Ned rastade för att fodra sina hästar, delade jag hans matsäck och beundrade sedan hans djupa sömn i solskenet, under det jag, sittande bredvid i gräset, tanklöst beskådade de allt imellanåt

på vägen förbifarande, som kommo ifrån Launceston, der det varit marknad.

Ändtligen klockan sex på qvällen kommo vi till "Petters krog", en ruskig tegelstensbygnad, fläckvis öfversmetad med kalk och för tillfället uppfyld af högljudda, halfrusiga bönder och marknadsresande.

Ned höll stilla på den lilla planen framför huset, der tomma vagnar och betande hästar stodo, till största delen lemnade af sina egare, som förfriskade sig inne på krogen.

Den dumdristighet och barnsliga oförskräckthet, hvarmed jag börjat min vandring, hade ökats, då jag ända hittills endast påträffat hederligt och välvilligt folk, men vid åsynen af krogen med dess gäster vaknade min naturliga räddsla, och för att icke behöfva skiljas ifrån min välmenande reskamrat och beskyddare, var jag nästan frestad att antaga hans för tredje gången upprepade förslag, att följa honom tillbaka till byn och försöka att få tjenst hos hans husbonde, som var farmer och just nu behöfde ett biträde åt sköterskan af hans mejeri.

Jag tyckte mig imellertid ännu vara allt för nära Percys egendom och lady Hawerfields graf, för att kunna stanna, jag drefs af en rastlös oro att komma vidare, och sedan Ned helt rörd i flera omgångar skakat min hand till afsked och noga beskrifvit den väg jag borde taga, smälde

han på sina hästar och försvann i ett moln af dam på en motsatt väg.

Ifrig att snart komma ifrån den otrefliga krogen, skyndade jag med snabba steg framåt den vackra gräsbevuxna gångstigen genom skogen, som Ned utvisat, och inandades med välbehag den ljumma, af barrträden parfymerade luften.

Det syntes imellertid, att den väg jag vandrade äfven brukade befaras af vagnar, ty spår af hästskor och hjul urskildes tydligt i det korta afnötta gräset, och vägens bredd och jemnhet gjorde den äfven fullt tjenlig dertill.

Solen stod ännu högt på himlen, när jag skildes ifrån Ned, i skogen herrskade likväl en så djup skymning, att man kunde tro den redan nedgången. Denna halfdager ökade likväl endast ännu mera behaget af den fina gräsmattan med sina grupper af ormbunkar mellan de höga träden, som stodo raka och prydliga som i en park.

Jag hade gått oafbrutet ungefär en qvarts timme, då jag hastigt hörde steg bakom mig och såg trenne personer komma gående på vägen nedanför den backe jag just nu kommit uppför.

En obehaglig känsla intog mig vid deras åsyn, ty ehuru hastigt jag betraktade dem, igenkände jag dem likväl genast.

Det var tydligen en ziguenarfamilj, som troligen kom ifrån marknaden i Launceston och hvilken jag nyss sett lägrad i gräset strax utanför "Petters krog" bredvid ett

gammalt positiv, öfverhöljdt med en röd ylletrasa, på hvilken en liten apa satt.

Mannen och hustrun tycktes båda vara vid samma ålder, mellan trettio och fyrtio år, båda voro svartögda, krushåriga och bruna, af den fantastiska och dystra skönhet, som är egen för detta folk, men med ett uttryck af list och vildhet i sina fysionomier, som i synnerhet hos mannen var fruktansvärdt och väl kunde göra ett möte med honom oroande.

Den tredje, en gosse om fjorton eller femton år, troligen deras son, var mindre vacker än föräldrarne, hans skarpa drag och sjukliga, smågamla utseende gjorde äfven honom obehaglig.

Alla tre stannade ett ögonblick, då de sågo mig uppe på backen, och vexlade några ord med hvarandra.

Gossen skildes ifrån dem och begaf sig långsamt inåt skogen, men de andra fortsatte sin väg med hastiga steg, för att, såsom jag fruktade, upphinna mig.

Denna fruktan kom egentligen deraf, att just i detsamma jag gick förbi dem vid krogen, hade jag i tankspriddhet uppdragit mitt guldur, som jag haft gömt innanför kläderna. Detta ur var en af de få dyrbarheter, som jag ärft efter min mor, det var besatt med briljanter och af ganska stort värde. Jag ångrade genast min obetänksamhet, då jag fann mig observerad och märkte den hastiga blick de vexlade med hvarandra.

Imellertid påskyndade jag mina steg allt mera, i hopp att någon boning snart skulle blifva synlig, men det oaktadt såg jag att de kommo mig allt närmare och voro slutligen bredvid mig.

— God afton, vackra miss, hvart ämnar ni er så ensam? — sade mannen, lyftande på sin sammetsmössa.

— Jag går hem, jag bor här strax bredvid, — sade jag så lugnt jag förmådde.

— Jaså, men då har ni långt att gå i alla fall; det finns ingen gård förrän ett bra stycke på andra sidan skogen, så vidt jag vet; det är ödsligt här och kan vara bra att ha sällskap, eller hur?

— Åhja, jag tackar er, men min bror lofvade att komma och möta mig, och jag hoppas att snart få se honom, — återtog jag, helt förvånad öfver min egen uppfinningsförmåga.

De båda vandrarne vexlade en blick, och qvinnan sade helt ödmjukt:

— Vill ni vara så god och säga mig hvad klockan är, jag fruktar det blir mörkt, innan vi hinna fram till Launceston.

— Jag vet icke det, min fru, jag har ingen klocka.

— Intet det, men ni har åtminstone der en vacker kedja, — återtog hon grinande, och pekade på guldkedjan, som syntes ofvanför halskragen.

— Hör nu, min lilla miss, vi äro ostörda här, det finns intet hus på mera än en

mils afstånd, ni är främling på trakten, det märks nog, med ett ord, det är så godt först som sist att säga er vårt ärende. Vi äro fattiga vandrare och kunde hafva god nytta både af ert ur, er kedja och ert lilla knyte, som kan innehålla allehanda, — sade mannen hastigt, i det han ställde sig framför mig och hotande höjde sin tunga knölpåk.

— Jag är säker, att ni icke skall neka att skänka oss det, — tillade qvinnan och fattade mig i armen.

Jag ryckte mig imellertid hastigt ifrån henne, undvek i det jag kastade mig åt sidan det slag, som mannen måttade åt mitt hufvud och började springa framåt vägen, uppgifvande höga rop. Mannen utstötte en ed, lika mycket af förvåning som vrede öfver mitt oväntade försök att undkomma, och både han och qvinnan skyndade att förfölja ett rof, som de tydligen ansett alldeles för lätt att fånga.

Förskräckelsen gaf mig imellertid en snabbhet, hvarom jag sjelf aldrig haft någon kunskap, jag tyckte mig knappast vidröra marken och likväl hörde jag alltjemt mina förföljares tunga steg och flåsande andetag bakom mig. Troligen skulle de, mera ihärdiga än jag, slutligen hafva upphunnit mig, om icke ljudet af pisksmällar och vagnshjul i detsamma hejdat dem.

Jag uppgaf åter ett rop, sprang ännu några famnar och föll sedan afsvimmad ned på vägen.

Då jag återkom till sans, fann jag mig liggande på gräset och mr Merton stod lutad öfver mig.

Mitt minne var alldeles bedöfvadt, jag betraktade honom i flera sekunder, innan jag igenkände honom eller kunde reda mina tankar och påminna mig hvad som passerat.

— Ni lefver Agnes! förbanna mig är jag icke glad deröfver. Men hur i alla himlars namn har ni kommit hit helt ensam? Hvarför ropar ni på hjelp och ligger afsvimnad midt på vägen, så att Jack var nära att köra öfver er. Jag kan vid mitt lif och själ icke utfundera detta, — ropade Merton, mera ifrig än grannlaga i sina frågor, under det han reste upp mitt huf-vud och bjöd mig vatten och vin, som hans betjent framtagit ur vagnen, hvilken höll stilla på vägen bredvid.

Jag svarade ingenting, jag var alltför förvirrad af denna händelse, som helt och hållet förändrade mina idéer och för hvars följder jag icke kunde göra mig reda.

— Ni är ännu alltför svag, jag ser det nog, det är orätt att öfverhopa er med frågor. Men ni kan föreställa er mina känslor, att finna er här, mer än trettio mil ifrån ert hem, och i detta tillstånd, — återtog Merton, — med en så uppriktig hjertlighet, som hans ytliga natur tillät.

— Se så, Agnes, stöd er nu vid min arm. Åh! ni är ju redan kry och rask, och era bleka kinder börjar återfå en smula

färg; hm, det är bra märkvärdigt att qvinnor verkligen på allvar kunna blifva så der medtagna, ligga alldeles som döda; jag har aldrig sett det förr, det är både hemskt och fult, men de rå icke derför kan jag tro. Se så, låt mig nu lyfta upp er i vagnen.

— Nej! mr Merton, — sade jag tvekande och villrådig, — jag tackar er för er vänlighet, men, men, hvart tänker ni föra mig?

— Ja, hvart vill ni jag skall föra er? Jag ämnade just fråga er derom. Jag vet ju alls ingenting, ni har ännu icke sagt ett ord, för att förklara detta besynnerliga sammanträffande. Jag ser ingen vagn, ingen mensklig varelse i er närhet, ni håller ett knyte under armen, som om ni gått till fots. Ju mera jag tänker på saken, ju mindre begriper jag den.

— Det må nu härmed förhålla sig hur som helst, — fortfor han, då jag i min pinsamma obeslutsamhet alltjemt bibehöll tystnad. — Ni känner mina önskningar och afsigter, Agnes, jag skref till er mormor derom, men då jag fick veta hennes hastiga död just samma qväll som hon fått mitt bref, har jag icke velat infinna mig för att höra ert slutliga svar, förrän ni sansat er litet efter dödsfallet, som, oss imellan sagdt, icke måtte rört er mycket djupt. Nå väl, det är väl just icke nu en så lämplig stund för en dylik fråga, men

får jag icke anse er såsom min fästmö och föra er hem till mig.

— Nej! mr Merton, ni är mycket god, men, men...

— Nå. i det fallet skall jag återföra er till Aukwoodhouse, förmodar jag? — sade Merton stött.

— Nej! Nej! ännu mindre detta, jag vill aldrig mera dit tillbaka.

— Men hvart vill ni då taga vägen? Hvart ämnar ni er? Ni vill väl icke, att jag lemnar er här i mörkret på landsvägen?

— Nej, ack nej! Men jag vet icke hvart jag ämnar mig, jag ville, jag ämnade...

— Jag hoppas att ni är vid full sans, Agnes? — afbröt Merton orolig och såg mig tveksamt i ögonen. — Låt mig åtminstone lyfta upp er i vagnen så länge, jag svär, att jag skall föra er hvart ni sjelf vill.

— Har ni ingen bekant? Ingen af era qvinliga vänner, till hvilken jag kan komma, som guvernant, kammarpiga, hvad som helst; det var min afsigt, att söka en dylik plats.

— Ah bah! Romangriller, flickidéer, jag har alls inga qvinliga bekanta, och om jag också hade det, huru vill ni att jag skulle kunna komma till dem med er och säga: — "Se här, har ni en ung person, som jag hittat på landsvägen och som önskar blifva guvernant eller hvad som helst". Var då en smula förnuftig Agnes, om ni icke vill stanna i er kusins hem, sedan mormor

är död, så blif min hustru ännu i qväll, och Merton Hall är ert hem och er egendom.

Merton sade detta med en ton af så allvarlig och klok beslutsamhet i detsamma han upplyfte mig i vagnen, att jag teg och lät honom utan vidare motstånd nedsätta mig på dynorna deri.

Hvad skulle jag göra? Hvad Merton sagt var fullkomligt sannt; jag var uppskrämd och förvirrad och egde i detta ögonblick intet annat val. Ödet kastade mig i hans armar, jag kände mig behöfva hans skydd, ensam och värnlös som jag var. Glömd och förskjuten af den enda jag älskat, med själen betungad af hat, brott och fruktan, var denne man den enda människa i verlden, som hade något interesse, någon skymt af medlidande och ömhet för mig. Huru kunde jag afsäga mig detta? Kanhända skulle jag vänja mig vid honom och af tacksamhet för det hem han gaf mig slutligen lära mig att älska honom och kunna börja ett nytt och bättre lif.

Allt detta framstälde sig helt naturligt för mig. Och sedan jag väl blifvit öfvertygad, att jag endast som Mertons hustru kunde finna en lugn och tryggad ställning i verlden, berättade jag honom min motvilja att längre vistas i Percys hem, min vantrefnad i det gamla huset, min obetänksamma flykt derifrån, min förhoppning att finna ett annat hem, der jag kunde på något sätt förtjena mitt bröd, och slutligen

det äfventyr, som gjorde ett hastigt slut på min vandring och hvarur hans ankomst räddat mig.

— Kära min lilla Agnes, ni är alldeles för mycket oerfaren och romanesk, — sade Merton skrattande, då jag slutat, i det han förde min hand till sina läppar. — Huru kan ni väl tänka er, att en ung flicka utan faror och äfventyr af alla slag kan vandra ensam till fots på landsvägarne. Det är just ett sätt att rekommendera sin person. Imellertid är jag glad öfver hvad som skett, ty ni skulle annars icke så snart hafva beslutit er att blifva min hustru. Vi låta nu vagnen hålla vid prestgården, innan vi fara upp till Merton Hall. Den hederlige, gamle presten vet af mitt frieri till er, han skall sammanviga oss i en handvändning, och så är ni mrs Merton, när vi komma till vårt hem.

Merton slöt mig i sina armar, och jag måste uppbjuda hela min kraft för att icke stöta honom bort, kasta mig ur vagnen och fly i qvällens mörker.

Att öppet och modigt trotsa en fara eller en vidrig händelse i mitt lif låg imellertid icke i min natur; jag hade starka och bestämda tycken, men mycket svaga eller inga grundsatser, och derför leddes jag ständigt på tillfälligheternas nyckfulla och slingrande väg, hvilken ofta förde mig till ett mål, för hvilket jag skulle känt bäfvan och fasa, om jag kunnat i förväg urskilja detsamma.

Veckor och månader hade förgått. Jag var gift och vi voro hemkomna efter en resa till Skottland.

Denna resa hade verkligen förströtт mitt sinne och hjelpt mig att bära mitt öde. Min man hade öfverhopat mig med grannlåt och dyrbarheter, de enda ömhetsbevis han egentligen förstod att visa. Jag var omgifven af en skara tjenare och af en lyx, hvarom jag aldrig haft något begrepp, men mitt hjerta var kallt och dödt och mitt sinne tungt och dystert.

Den likgiltighet jag känt för Merton och som jag hoppades kunna vända i tillgifvenhet, om icke till kärlek, hade i stället öfvergått till verklig motvilja.

Jag fann honom för hvarje dag allt mera dum och rå, hans vanor i hemmet voro afskyvärda, och hvarje försök att mildra eller ändra dem strandade emot hans häftiga och despotiska lynne samt min egen oförmögenhet och ovänlighet.

Jag tror, att det fanns goda sidor i hans karakter, och om jag älskat honom, skulle jag kanhända kunnat uppsöka dem och begagnat mig deraf till hans förädling, ty kärleken låter alla våra goda instinkter vakna och framstå, då likgiltigheten och oviljan deremot qväfva dem och egga våra dåliga anlag till verksamhet och lif. Mitt sinne var hårdt och kärlekslöst, jag kände mig olycklig och hämnades derför genom köld, förakt och sarkasmer på den, som i sjelfva verket i början gjort allt hvad han

förmått för att vinna mitt tycke och bereda min sällhet.

Jag hade bedragit mig sjelf, då jag trodde, att min kärlek var död, att harmen öfver Percys otrohet låtit mig upphöra att älska honom; djupt i mitt hjerta lefde hans minne lika klart, och detta minne, som ständigt stod bredvid Mertons klumpiga gestalt, framkallade olyckliga jemförelser och gjorde denne slutligen afskyvärd i mina ögon.

Vi hade icke varit gifta ett halft år, innan vi båda lika klart insågo, att detta äktenskap var en olycka, som vi, i stället att underkasta oss med tålamod och söka mildra, å ömse sidor förökade för hvarandra för hvarje dag.

Det är i synnerhet en scen ifrån mitt korta och olyckliga äktenskap, som lifligt står för mitt minne — bland de många af samma slag — hvilken rågade måttet af min afsky och otålighet.

Jag hade varit gift ett år, då Merton en dag hade bjudit några herrar till middagen; allesammans, lika honom sjelf, hederliga grofkorniga landtjunkare, hvilkas bildning och förstånd stodo på samma ståndpunkt som deras värds och hvilkas konversation och hela interesse i lifvet rörde sig omkring deras förpaktare och ladugårdar, jagter, kappränningar och hästmarknader.

Jag hade gjort les honneurs som värdinna vid bordet, men som vanligt dragit

mig undan i mina rum, då middagen var slut, lemnande herrarne vid deserten och vinkarafferna.

Sittande i ett litet kabinett, med handen under kinden, drömde jag dessa eviga, oroliga, längtansfulla drömmar, som förtärde mig, och öfverlemnade mig åt det bittra, otåliga knot öfver min förstörda sällhet, min gagnlösa ungdom och skönhet, hvilket förbittrade mitt lif och förhärdade mitt sinne, då dörren häftigt kastades upp och Merton inträdde på sitt vanliga brutala och bullersamma sätt.

Aldrig kunde han komma olägligare och aldrig hade han visat sig mindre till sin fördel.

Hans tjocka hår, oordnadt och upprättstående, gjorde hans hufvud ännu oformligare, han var eldröd och upphettad, med plirande ögon och halsduken upplöst och på sned.

— Hvad det är skönt, att ha en liten vacker hustru, som sitter och väntar en som en prinsessa i ett tempel, bara hon icke visar sig sur och tvär, då man är som mest förtjust! — utbrast han, kastade sig i soffan bredvid mig, med fötterna upp på dynorna, lade armen om mitt lif och ville kyssa mig.

Det var icke första gången jag såg honom i detta tillstånd, men i detta ögonblick ingaf mig hans halfrusiga fysionomi och den brännheta vinångan ifrån hans tjocka halföppna läppar en afsky och harm,

som jag hvarken ville eller förmådde besegra.

— Merton, ni glömmer er verkligen allt för mycket, ser ni icke huru ni med edra dammiga skor förderfvar sidenet på min soffa, — sade jag rodnande, i hopp att kunna vända hans uppmärksamhet ifrån mig sjelf.

— Ah, jaså, ni är så nogräknad nu, ni lilla äfventyrerska, ni var icke så fin då jag upptog er på landsvägen; men vänta, jag skall torka mina skor först om ni så vill, — tillade han skrattande, i det han satte sina fötter på min långa klädning och började skrapa derpå som på en matta.

— Se så, äro vi vänner nu, eller hur? — han lindade åter armen omkring mig och ville sätta mig i sitt knä, men harmen öfver hans grofhet och det förödmjukande i hans anspelning på min fattigdom gaf mig krafter, jag kastade på honom en föraktlig blick och ryckte mig lös.

— Ah, är det sådana begrepp ni har om en hustrus pligter, är det så ni bemöter er man! — utropade han ursinnig och fattade mig så våldsamt i armen, innan jag hunnit dörren, att det tunna tyget i min klädning slets sönder och skinnet på armen rispades, så att blodet utkom.

Utom mig af vrede och blygsel, störtade jag in i min sängkammare och reglade dörren.

Det var imellertid öfverflödigt, han ämnade icke förfölja mig; och en stund der-

efter såg jag honom i sällskap med sina gäster resa sin väg.

Flere dagar förgingo och Merton var ännu borta. Blånaderna på min arm, de skymfliga märkena efter den behandling jag lidit, brände på mitt sinne och föreföllo mig outplånliga. Jag kände, att jag hvarken kunde glömma eller förlåta, och hvilket lif skulle då framtiden medföra.

Tålamodet och ödmjukheten, dessa båda sublima egenskaper, som ensamt förmå besegra lidandet, elakheten och olyckan, hafva alltid varit okända och obegripliga för mig. Det är ljud utan betydelse, himmelska toner utan motsvarighet i verkligheten; jag fattar skönheten deri, liksom jag fattar rosens doft, men jag kan icke tillämpa dem i mitt eget lif, icke gifva dem någon realitet.

De båda ytterligheterna af menskliga känslor, hat och härlek, ha ensamt uppfylt min själ; den har icke haft rum för alla de oändliga graderna derimellan, som nyansera andra menniskors lif.

Af min kammarjungfru hörde jag, att min man rest till en kappränning i trakten och troligen icke skulle återkomma på en hel vecka, emedan squire Humphrey, en af hans vänner, ämnade tillställa en jagt, der han skulle vara med.

Ingenting kunde vara mig angenämare än denna underrättelse, och jag skulle njutit af min ensamhet om jag någonsin kun-

nat förjaga eller söfva denna sinnets oro, denna rastlösa feber, som hos mig troligen ersatte ånger och samvetsqval.

Jag försökte att förströ mig genom läsning och musik, som jag i hög grad älskade, men dagarne blefvo mig likväl långa, och endast de vidsträckta promenader jag gjorde, ibland gående, ibland åkande, gåfvo mig nöje och ro.

En dag, då jag tidigare än vanligt åkt ut och, halfliggande i vagnen, njöt af detta halfdrömmande tillstånd, som uppkommer af friska luften, de förbiilande föremålen, som jaga hvarandra och icke tillåta någon tanke eller intryck att dröja, sysslolösheten och rörelsen på samma gång, väcktes jag hastigt derur genom ett häftigt hundskall.

En stor hund, som sprang på vägen, skälde ohejdadt upp emot vagnen, der han såg en liten silkeslen kamrat hvilande i mitt knä.

Detta lilla djur, som Merton gifvit mig under första tiden af vårt äktenskap, hade blifvit mig mycket kärt och var mitt enda och beständiga sällskap.

Uppretad af den främmande hundens skall, reser han sig upp och hoppar ur vagnen, innan jag kunde hindra det, och föll tjutande ned på vägen.

Förskräckt befalde jag kusken genast hålla; betjenten, som skyndade ned, upplyfte hunden, hvilken nästan var döende: hjulet hade gått öfver honom.

Jag tog det arma kräket i min famn och utropade i min innerliga bedröfvelse, helt omedvetet:

— Hvad skall jag göra? Finns ingen hjelp?

— Om mrs skulle vilja åka fram till Aukwoodhouse, grindvaktarhustrun der är mycket skicklig i att bota sjuka kreatur... Kanhända hon vet något råd. Det är icke länge sedan hon läkte ihop benet på en präklig bagge åt Dick Wilson på mr Mertons egor, — sade kusken, tvekande och medlidsamt, vid åsynen af min smärta.

Till Aukwoodhouse! Voro vi då verkligen så nära det gamla slottet? Jag hade under den tid jag vistades der aldrig varit längre än till byn, som låg strax utom parken, och kände derför icke det minsta till dess omgifningar. En häftig darrning öfverföll mig. Om jag skulle fara dit! Jag hade icke tagit afsked af den vänliga Mary, när jag skildes derifrån. Jag kände med ens en sällsam lust att ännu en gång återse henne. Och kanske kunde hon verkligen göra något vid den stackars lilla hunden, som jämrade sig i mitt knä, tänkte jag, såsom en förevändning inför mig sjelf, ett täckelse för alla de öfriga sväfvande orediga föreställningar, som vaknade inom mig, och för hvilka jag i detta ögonblick icke ville göra mig sjelf reda.

En halftimme derefter stannade vagnen vid de välbekanta jerngrindarne.

Gamle David kom utlinkande, helt förvånad att se en vagn stanna och ännu mera förvånad, då han igenkände mig.

Hans hustru var icke inne, han bad mig imellertid att stiga in, medan han uppsökte henne.

Här satt jag nu åter, efter mer än ett års frånvaro, i den snygga lilla stugan, der jag så många gånger varit inne, med hjertat klappande af oro och hopp, för att i Marys ögon läsa svaret på min upprepade tysta fråga efter bref.

Alla dessa tarfliga möbler, den gamla väggklockan med sin gök, de sinkade porslinsvaserna med pappersblommor, den konstigt i trä utskurna pelikanen, som hängde i taket på ett snöre och ständigt svingade rundt omkring för draget från det halföppna fönstret, den gamla feta katten och Marys spinnrock, allt var på sin plats och allt återväckte i min själ minnet af min kärlek och min skuldfrihet.

Jag glömde helt och hållet, hvarför jag nu kommit, och då Mary ändtligen inträdde, öppnade jag ovilkorligt läpparne för att som fordom fråga:

— Mary, har ni intet bref till mig?

Hennes första ord återförde mig likväl genast till det närvarande:

— Miss Agnes! Ack, förlåt, mrs Merton skulle jag säga. Hvilken glädje att återse er så vacker och grann!

— Min goda Mary, jag skildes så hastigt och tanklöst härifrån, jag fick aldrig

taga afsked af dig. Och nu kommer jag till dig med en stackars liten patient, som du måste bota åt mig.

— Ack ja, David sade mig att en olycka händt er hund på vägen. Får jag se! Åh, det är för sent, han är redan död, stackars kräk, — sade Mary, som upplyfte hunden, hvilken ännu låg i mitt knä, och som jag glömt under några minuter.

— Är han död? Är du säker derpå?

— Ja, fullkomligt, det är förbi. Men lugna er mrs, ni kan ju snart få en annan, som är lika vacker. Bevara mig, jag var långt bort i parken vid dammen för att skölja kläder, då jag hörde er vagn, och som här icke stannat någon herrskapsvagn sedan myladys begrafning, så trodde jag nästan, att det var lord Percy, vår unga husbonde, som kom.

Jag ryckte till och sade hviskande: Lord Percy? Ni väntar honom då?

— Ja, han har skrifvit till förvaltaren, att han kommer i höst. Herre Gud, miss Agnes, förlåt, mrs Merton, jag är bra glad att hafva fått träffa er, jag har alltid haft liksom litet samvetsagg beträffande er, ni trodde på mig, och jag var icke uppriktig emot er. Men Herre Gud, hvad skulle jag göra? Det var Myladys befallning, jag vågade icke annat än lyda.

— Hvad menar du Mary? — stammade jag, som helt och hållet glömt min sorg öfver den döda hunden, och nu af Marys

besynnerliga ord kände en iskyla omkring hjertat.

— Ja, jag är riktigt nöjd att hafva fått se er, innan lord Percy kom hem, jag tänkte genast, då Mylady var död, att säga er alltsammans, men jag fick icke träffa er, och ni försvann så hastigt härifrån, stackars liten.

— Tala Mary! Plåga mig icke längre! Hvad ville du säga mig?

— Ack Herre Gud! ni syns så upprörd. Ni kan väl icke ännu hafva någon kärlek qvar till er kusin? Men det är icke möjligt. Man sade mig, att ni redan länge tyckt om mr Merton, och nu är ni ju gift, och allt är bra?

— Bry dig nu icke om allt det der! tala, om du icke vill se mig sanslös nedfalla framför dig! — sade jag häftigt och besinningslöst, med kalla skälfvande läppar, och fattade den ängsliga och villrådiga qvinnans arm.

— Lugna er då, jag skall säga er sanningen, — började Mary hviskande, i det hon varsamt lade den döda hunden ned på mattan och satte sig tätt bredvid mig, — ser ni, saken var den, att ni aldrig fick mer än tre eller fyra bref ifrån lord Percy, ni mins väl det?

— Tror du, jag skulle hafva glömt detta?

— Ni fick aldrig fler, nej, stackars liten, det gjorde mig så ondt om er, när jag såg er väntan och oro, och när ni frågade mig först med ord och sedan allt-

jemt med edra stora sorgsna ögon, och jag ständigt måste ljuga för er.

— Ljuga för mig?

— Ja, visst, för ser ni, när det femte brefvet kom till mig och jag hade förvarat det åt er, så kom miss Spencer hit ned till mig och sade, att hon visste att lord Percy skref till er under min adress, och att mylady, som helt och hållet ogillade hans tycke för er, befalde mig, att hädanefter lemna miss Spencer alla de bref jag fick.

Jag nekade i början och ville icke förråda er båda, i synnerhet Percy, som jag älskar, som om han vore mitt eget barn, men miss Spencer öfvertygade mig, att det var till hans eget bästa, att endast sorg och olycka skulle kunna komma af denna kärlek, och att aldrig i verlden mylady skulle tillåta detta giftermål; dessutom hade ni redan fattat tycke för mr Merton och skulle nog omsider trösta er med att blifva hans hustru, och sedan hade mylady sagt, att både jag och min man skulle bli bortkörda, om jag vågade trotsa hennes befallning. Hvad skulle jag göra? Jag lemnade sedan miss Spencer ännu tre bref, som lord Percy skref till er, och äfven dem, som ni gaf mig för att afsända. Sedan kom inte något på mycket länge.

Mylady var nu lugn, och när jag således fick det sista, så behöll jag det, efter som ingen frågade derefter.

— Och detta bref, Mary, hvar tog det

vägen? — sade jag, andlös af vrede och förtviflan.

— Ack! mrs Merton, — svarade Mary, med en uttrycksfull tonvigt på mitt namn, — det har jag ännu qvar, och jag hoppas, att jag icke gör något orätt, om jag lemnar er det *nu*, då det i alla händelser gör detsamma hvad det innehåller.

— Ja, alldeles så, det gör detsamma hvad det innehåller, — upprepade jag bedöfvad, under det Mary drog ut en låda i sin byrå och letade bland garnhärfvor, trådnystan, lappar och vaxbitar, innan hon fann hvad hon sökte, och ändtligen lemnade mig ett nedsmutsadt och tillskrynkladt, men obrutet bref, med adress till mig, skrifven af Percys hand.

O! huru blotta vidrörandet af detta bref, blotta tanken, att han, han som jag älskade så gränslöst, skrifvit det till mig! med ens förändrade hela min varelse. Allt hat, all bitterhet smälte bort för den känsla af ljuf vekhet, som lät tårarne strömma öfver mina kinder och mitt hjerta upplösas af sorg och kärlek.

— Ni förlåter mig ju för mitt tvungna förräderi? Jag trodde mig handla till båda ert bästa, då jag lydde myladys befallning, — sade Mary, då hon slutligen nedslagen följde mig till vagnen.

— Dig har jag endast din lättrogenhet att förlåta, men gör imellertid lord Percy samma bekännelse som mig, då han återkommer!

— Nej, i fall han skulle upptaga den på samma sätt som ni, så tror jag, det är bäst att tiga, — sade Mary allvarsamt.

Vagnen rullade bort. Jag gömde ansigtet i mina händer och tryckte, halft sanslös af smärta och glädje, det återfunna brefvet till mitt bröst.

Glädje? Ja glädje! Midt under alla de orediga och qvalfulla känslorna af raseri och förtviflan inom mig, högt öfver alla missljuden i min själ, brusade en storm af vild glädje.

Percy hade då icke glömt mig så snart, som jag förmodat, han hade blifvit bedragen liksom jag, känt sorg och harm kanhända, trott sig glömd och besviken och likväl efter långa månaders fåfäng väntan skrifvit detta bref, som jag nu höll i min hand.

Hvad innehöll det väl? Dock hvad det än innehöll, så var det för mig en skatt, som af intet på jorden kunde uppvägas; jag skulle med mitt lif velat köpa denna suddiga papperslapp, som kanske förkunnade mig hans harm och förakt.

Det var nästan mörkt, då jag återkom till Merton Hall, och vagnen stannade på gården.

Det lyste i salonen, och en häftig förskräckelse, vid tanken på att min man kunde vara hemkommen, intog mig.

Huru var det mig väl möjligt att nu återse honom? Jag kände en vedervilja och

en förfäran, som kom mig att tveka, om jag skulle våga stiga ur.

I detsamma syntes kammarpigan på trappan, och innan jag hunnit fråga, sade hon genast:

— John har kommit tillbaka med hästarne, men mr Merton sjelf kommer icke hem förr än i morgon eller om torsdag.

Jag andades, som om jag varit halfqväfd och nu fått luft och lif tillbaka. Det var åtminstone ett uppskof; jag skulle hinna reda mina tankar och vänja mig vid den nya belysning, som Marys bekännelse kastat öfver förvirringen i min själ.

Några minuter, hvilka min brinnande otålighet funno långa som timmar, förgingo, innan ljusen i min sängkammare blifvit tända, mina kläder ombytta och dörren stängd efter den bortgående flickan.

Jag kunde ändtligen läsa Percys bref, detta bref, som i aderton månader legat i Marys skräpiga låda, under det jag var okunnig derom, i hvarje ögonblick marterad af alla den dödande ovisshetens qval, dessa pinsamma lidanden, som äro värre än den grymmaste verklighet.

För sent, för sent öfverforo nu mina giriga blickar dessa rader, som skulle hafva räddat mig ifrån brott och förtviflan. Huru rätt hade man icke, då man sade Mary, att denna kärlek skulle medföra sorg och olycka! Men det skedde just genom de medel, hvarmed man ville förekomma det. O, lady Hawerfield, denna gamla elaka

qvinna, jag skulle kunnat döda henne ännu en gång, så bittert hatade jag hennes minne.

Mina darrande, iskalla fingrar hade uppslitit kuvertet, och jag läste:

"Agnes, jag vet, att allt är förbi imellan oss; alla mina bref hafva blifvit obesvarade, och jag känner nu orsaken dertill. Min farmor och äfven andra vänner hafva låtit mig ana din otrohet. Jag återger dig alltså dina löften, du är fri och så anser äfven jag mig. Kanhända var vår kärlek endast en barnslig dröm, hvarur vi förr eller senare skulle hafva uppvaknat, men uppvaknandet är alltid bittert, och alla de vilda förströelser, hvari jag störtat mig, hafva ännu icke förmått att helt och hållet trösta mig. Du är lyckligare, och jag borde icke harmas deröfver. Farväl!

Percy."

Man hade således nyttjat samma bedrägeri emot oss båda. Hvilken trivial och lumpen nedrighet, tillräcklig likväl för att narra tvenne godtrogna och enfaldiga barn som vi.

Oaktadt min harm kunde jag likväl icke undgå att finna detta bref mycket ljumt. Det var visserligen utom allt tvifvel, att Percy blifvit narrad af min förmenta otrohet, men det syntes icke lika säkert, att den *ensam* släckt hans kärlek, och att denna kärlek i det närmaste var släckt, derom vittnade mer än väl detta lugn

och dessa tvungna fraser, der knappt en gnista glimmade under den kallnade askan.

Detta bref var imellertid skrifvet ett halft år, sedan han förlorat allt hopp om min kärlek, och behöfves det väl ens en så antaglig ursäkt för den, som sjelf ännu älskar?

Och jag älskade honom med en häftighet, som förfärade mig!

Minnet hade vaknat med fördubblad friskhet, alla mina tankar sväfvade åter omkring honom, jag gjorde intet bemödande att qväfva dem, och hvarför skulle jag väl göra det — min harm emot honom var ju nu försvunnen?

Natten och dagen förgick. Samma, ständigt samma föreställning: Percy skulle återkomma, jag skulle återse honom, och han skulle åter kunna älska mig. Hans stolta farmor stod icke längre imellan oss, men hennes grymma förräderi hade der stält en annan och säkrare skiljemur.

Jag hade för trenne år sedan möjligen haft några goda anlag, några omedvetna instinkter om sanning och dygd; dessa outredda, halfslumrande känslor voro nu förqväfda och glömda. Om Percy älskade mig, så fanns i min själ ingen tvekan vid att besvara denna kärlek, ingen den minsta pligtkänsla, som bjöd mig att strida deremot.

Den man, som ett ondt öde och lagen hade bundit vid min sida, hade mitt hjerta aldrig erkänt; han var och förblef mig

främmande och likgiltig och slutligen förhatlig. Jag tänkte icke på möjligheten att skiljas ifrån honom, men jag ansåg mig fri från hvarje förbindelse till honom.

Mitt sinne hade hårdnat och mina böjelser blifvit mera bestämda, det töckniga och sväfvande i min karakter hade skingrats. Jag var en samvetslös qvinna, och jag visste det nu sjelf.

Alla mina känslor voro denna dag utomordentligt upphettade; jag hade i det återväckta hoppet att ånyo eröfra min älskare, funnit en hvilopunkt för min fantasi, hvaromkring de mest brinnande önskningar och begär kretsade; olikheten imellan den oerfarna unga flickans blyga kärlek, och den gifta qvinnans var slående.

Det var emot aftonen; mina rum tycktes mig trånga och qvafva, jag påtog hatt och schal och gick ut.

Liksom vid Aukwoodhouse låg bygningen vid Merton Hall i en park, men denna park, hvars ena sida begränsades af en stor dam, förenade sig på den andra med en temligen vidsträckt skog, hvars små slingrande gångstigar för mig voro de mest angenäma promenader, i synnerhet derför att den var tillräckligt stor för att ännu ega för mig nya och okända ställen.

Nästan midt igenom skogen var en temligen bred väg, som förde ut till landsvägen, men som den var backig och ojemn, begagnades den mycket sällan. Några hundra famnar på sidan derom, helt nära

stängslet af parken, låg en gammal förfallen bygnad, som fordom varit godsets kyrka, efter hvad man sagt mig, och hvars tjocka murar väl kunde gifva stöd åt denna förmodan.

Den var likväl icke stor, och ehuru den utanpå såg ut som en ruin, hade Mertons far låtit der inreda ett slags jagtpaviljong, der man ännu förvarade en mängd gamla böcker och vapen af alla slag.

Jag hade aldrig varit derinne och icke ens sett den på närmare håll, och då jag första gången observerade den vid en promenadridt, som Merton och jag gjorde tillsammans, och frågade, huru der såg ut, svarade han skrattande:

— Åh, det är ett komplett gammalt spöknäste. Jag går aldrig dit annars, än när jag möjligen vill söka efter någon förrostad bössa eller någon gammal jagtbok.

På återvägen från min promenad kom jag nu ifrån ett helt annat håll, än jag förr brukat, och den gamla halft nedrasade bygnaden, ofverklädd med murgrön och caprifolium, hvars blommor blifvit bleka och färglösa i den djupa skuggan, speglade sig i en liten dam, som jag förut icke märkt.

Den låg vid husets baksida och hade troligen tillkommit genom regnvatten, som samlat sig i en del af de öppna källarhvalfven.

Alltsammans föreföll mig nu i den ro-

senröda skymningen strax efter solens nedgång så pittoreskt, att jag stannade, full af beundran öfver den vackra taflan.

Det höga gräset, näsllorna och bolmörten, som växte orubbadt mellan gruset och stenarne, visade, att aldrig någon menniskas fot här lemnat ett spår eller att någon brukade besöka detta ställe, och jag hade svårt att bana mig en väg derigenom, då jag gick omkring dammen, för att finna den egentliga vägen, som syntes lika litet begagnad.

Halkande på den våta mossan mellan de stora ojemna stenarne, kom jag ändtligen till den nedsjunkna och öfvervuxna trappan, men hejdades der af förvåning, då jag såg den tunga gamla dörren, som verkligen liknade en kyrkport, halföppen.

Nyfiken att se, huru den så kallade jagtpaviljongen såg ut inuti, steg jag upp för trappstegen, sköt upp dörren och gick in.

Det var en temligen stor rund sal, hvars panelade väggar voro fulla af vapen, hjorthorn, gamla trasiga nät och jagtredskap, och hvars ojemna tegelstensgolf var slipprigt af fukt och mögel. I hvart och ett af de afrundade hörnen i muren var ett skåp, och den massiva och höga dörren till ett af dessa stod öppen.

Det var redan skymning under de höga träden utanför, men de smala fönstrens små solbrända rutor insläppte likväl tillräckligt dager, för att jag i en enda blick skulle kunna uppfatta allt detta.

Samma nyfikenhet, som låtit mig inträda, gaf mig äfven lust att kasta en blick in i det öppna skåpet, och till min obeskrifliga bestörtning och förskräckelse såg jag Merton stå derinne, uppklifven på en liten trappa och förmodligen sökande bland de gamla böckerna på hyllan.

Mina steg hade varit så tysta och lätta, att intet det minsta buller åstadkommits vid mitt inträde; han stod med ryggen emot dörren och hade ingenting märkt.

Jag hade under hela dagen nästan icke alls tänkt på honom, jag viste icke, att han var hemma, och den blixtsnabba känsla, som nu i det ögonblick, jag så oväntadt fick se honom, intog mig, var af en alldeles ny beskaffenhet.

Den var af samma demoniska ursprung som den, hvilken ingat mig att lägga giftet i den gamla ladyns snusdosa, lika plötslig, lika oemotståndlig, en befallning ifrån afgrunden, lockande genom alla de fördelar den visade mig, på hvilka — jag bedyrar det — jag aldrig förut tänkt, och uppkommen genom den paniska fruktan, som Mertons första åsyn ingaf mig.

Nu likasom då fördes jag helt och hållet genom de sällsamt sammanställda händelserna, genom de alldeles oväntade tillfälligheter, som en ond ande tycktes hafva framkallat och anordnat.

Utan den minsta besinning, lydande ögonblickets mäktiga inflytande, närmade jag mig tyst och hastigt ända intill skå-

pet och igenslog ögonblickligt och med hela min kraft den tunga ekdörren.

Slaget hade varit så hårdt, att det tröga och rostiga låset gick igen och nyckeln föll på golfvet.

Jag upptog den utan en sekunds dröjsmål, sprang ut genom porten, stängde äfven den och kastade de båda gamla rostiga nycklarne i det mörka och tysta vattnet vid muren.

Ifrån det ögonblick jag inkommit i paviljongen och tills jag flydde derifrån, hade icke två minuter försvunnit.

Hvad hade passerat under dessa två minuter, hade ett förfärligt vansinne, en afgrundslik yrsel träffat mig? Jag vet det icke, men hvad jag vet är, att icke den mest aflägsna aning om hvad som skulle inträffa fanns i mitt sinne det ögonblick, då jag drömmande och tankspridd steg uppför de mossiga trappstegen till den olycksfulla paviljongen.

I samma sekund, som jag igenslog skåpdörren om den olycklige, hade han vändt sig om, och våra ögon hade mötts, det var hastigt, som en blixt, men han hade likväl igenkänt mig, och i händelse dörren kunde öppnas inifrån eller hans förtviflade ansträngningar kunde spränga den, var jag förlorad; han skulle döda mig, derom var jag öfvertygad, i fall han kom ut, ty det föll mig icke ett ögonblick in att för honom kunna våga försöket att vända hela saken i ett skämt; jag var

elak, grym, men icke listig, förmodligen derför att jag saknade skarpsinnighet.

Det var oron och ångesten för Mertons möjliga hämd och ingenting annat, som i detta ögonblick lät mig skynda framåt, utan att märka huru mina tunna skor och kläder söndersletos af de hvassa stenarna, trädrötterna och hagtornsbuskarna på vägen.

Imellertid hade jag icke hunnit långt, innan jag stannade och lyssnade. Allt var tyst, intet ljud hördes ifrån paviljongen, dess tjocka murar gömde hvarje buller derinom och voro troligen en säker och tyst-låten graf för den de inneslöto.

Ett annat ljud nådde likväl mitt öra, det var de skrapande hofvarna af en häst, som vid vägen till parken, der jag nu befann mig, stod bunden vid ett träd, otåligt tuggande sitt betsel och skrapande marken under sig.

Förmodligen hade Merton återvändt på någon af squire Humphreys hästar och, då han ridit förbi paviljongen stigit af och gått in der, för att sedan fortsätta vägen genom parken hem.

Om hästen återfunnes här, skulle man söka Merton i grannskapet och troligen finna honom lefvande eller död, och jag ville derför lossa tyglarna och släppa hästen lös; men det skygga och ystra djuret stegrade sig vid min ankomst, jag sökte fåfängt att närma mig honom tillräckligt för att nå tyglarna, som voro lindade om-

kring en gren, och just i detsamma hans våldsamma ryckningar afsleto remmarna och han flydde inåt skogen, sjönk jag sanslös till marken, träffad af hans jernskodda hof.

Det dämpade och milda solljuset sken in genom de gröna sidengardinerna i min sängkammare, jag öppnade ögonen och fann mig ligga afklädd i min säng. Det var tyst omkring mig, jag var ensam, ingen menniska fanns i rummet.

Det dröjde en lång stund, innan minnet af hvad som senast passerat återkom, och då det hastigt genomträngde vanmaktens dimma, som insvept mig, var jag nära att skrika till af förfäran.

Jag satte mig häftigt upp, men det svindlade för mina ögon, jag förde händerna till pannan och fann, att mitt hufvud var ombundet, jag kunde icke hålla mig upprätt och föll tillbaka på kudden igen, jag mindes nu äfven, huru jag känt en häftig smärta och fallit ned, träffad af den skrämda hästens hofvar.

I detsamma öppnades dörren tyst och varsamt, och jag såg Ellen, min kammarjungfru, inträda, jag vinkade åt henne, och hon skyndade fram till sängen.

Det dröjde imellertid flera minuter, innan jag förmådde göra henne de frågor, som sväfvade på mina läppar. Hvad skulle jag väl få höra?

— Gud vare lof, ni är redig och vid full

sans, mrs, och febern tyckes vara minskad, — sade flickan, som med uppmärksamhet granskade mitt utseende.

— Huru länge har jag varit sjuk? — hviskade jag knappt hörbart.

— Ack, mrs, det är nu på sjunde dygnet, som ni ömsom legat som död och ömsom yrat i häftig feber. Doktorn fruktade en hjerninflammation, och att ni aldrig skulle blifva lugn och redig mera.

— Sex dygn! — mumlade jag med fasa.

— Ja, så är det. Det var i onsdags afton helt sent, som vi funno er afsvimmad vid vägen i skogen strax utanför parken. Ni dröjde så länge på er promenad, och då jag förgäfves väntat er till klockan tio på qvällen, så bad jag John följa mig, och vi gingo ut. Jag hade riktigt en aning om någon olycka den qvällen, ty Kedd tjöt så hemskt vid sin koja, och två stora kråkor satte sig på grinden just i skymningen. Och de komma alltid med dåliga budskap, när de sätta sig så der, sade alltid min gamla mormor. John tog en lykta med sig, ty det var mörkt i skogen, men som ni låg strax vid vägen bredvid stenröset, så funno vi er genast. Ni hade troligen i mörkret halkat öfver de hvassa stenarne, ty hålen i er panna voro skarpa och er klädning var söndersliten och hela ert ansigte öfverhöljdt af blod. Vi trodde först, att ni var död, och doktorn, som vi genast skickade efter, hade svårt att få er till sans

eller rättare till lif, ty ni igenkände ingen och har icke haft sans förr än nu.

— Det är sex dagar sedan, och mr Merton har icke kommit hem? — framhviskade jag nästan ljudlöst.

— Ack nej, mrs! Och jag vågar visst icke nu säga er...

— Hvad? Ellen, säg hvad är det?

— Ni är så svag ännu. Det kunde uppröra er för mycket.

— Det gör ingenting. Säg, hvad är det med din husbonde?

— Ack, mrs, det är just det, att vi icke veta något om honom.

Jag utstötte en suck af lättnad och fasa på samma gång, och Ellen fortfor:

— Dagen efter sedan ni blifvit hemburen i detta bedröfliga tillstånd, kom ett bud ifrån squire Humphrey för att fråga, om mr Merton kommit lyckligt hem, och då vi sade, att han ännu icke var hemma, berättade budet, att mr Merton vid middagstiden dagen förut ridit derifrån på en af squirens hästar, och att samma häst kommit hem sent på qvällen, med sadel och betsel ännu på, men tyglarne afslitna. Som hästen var mycket vild och svårhandterlig, hade man velat, att mr Merton skulle välja en annan, men han ville just hafva denne, och nu fruktade squire Humphrey en olycka, då hästen återkom ensam och på detta sätt. Och säkert har också något fasligt inträffat, eftersom man icke, oaktadt alla eftersökningar, kunnat finna mr Merton.

Ack, mrs! Jag hör, hur tungt ni andas, jag fruktar, ni förlorar medvetandet igen. Det var mycket orätt af mig att icke dölja detta.

— Lugna dig, Ellen! Gif mig endast litet vatten! Så ja. Men om äfven en olycka händt honom, så borde man väl i alla händelser återfinna honom?

— Ja, det tycks väl så, men man tror, att hans lik möjligtvis blifvit funnet af några elaka menniskor, som gömt det. Det skall finnas en hop lösdrifvare och zigenare på trakten, och mr Merton skulle haft mycket penningar på sig.

— Men hvarför skulle de gömma honom?

— För att dölja, att de plundrat honom, eller om han icke varit död kanhända. Ack, mrs, det är förskräckligt att tänka, men man vet icke annars, huru man skall förklara hans försvinnande.

Jag teg bedöfvad. Hvad skulle jag säga? Ödet eller den förfärliga djefvulska makt, som gjort mig till ett redskap i sin hand, tycktes äfven foga allt till min fördel och i alla afseenden undanskjuta hvarje misstanke om mitt brott, på samma gång den gjort all ånger och besinning omöjlig. Och nu var det för sent.

Om denna långa fruktansvärda yrsel icke hållit mig fången, skulle jag väl då kunnat framhärda i denna hastigt påkomna mordidé? Jag vet det icke. Åtminstone skulle jag genomgått en förfärlig strid imellan

föreställningen om den olyckliges kanske långa och fruktansvärda dödsqval och fruktan för upptäckten af mitt tillärnade brott och de outhärdliga följderna deraf och af Mertons återfinnande.

Jag hade nu undgått denna strid. Merton var död, lefvande begrafven, qväfd eller ihjälsvulten. En menniska lefver icke innesluten i ett skåp en hel vecka!

Nej, han kunde icke lefva ännu! Det är för sent! — utropade jag tusen gånger i mina tankar, och likväl fanns det inom mig en röst, som sade: — Kanhända, försök ännu att rädda honom, lägg icke bördan af ännu ett mord på din själ!

Men detta mord gjorde mig fri från en hatad förbindelse; det skulle omsider göra mig lycklig. Jag kunde icke nu gå tillbaka. Jag kunde icke rädda Merton eller låta honom återfinnas, utan att störta mig sjelf. Och jag qväfde alla tankar på stundens fasa, för att öfverlemna mig åt de ljufvaste föreställningar om framtiden.

Och jag visste då icke ännu, att framtiden aldrig motsvarat våra föreställningar, att om de onda böjelserna hos vissa menniskor äro medfödda och öfvervägande, om dessa böjelser gynnas af omständigheterna, eller kanske rättare, om dessa menniskors olycksfulla öfverlägsenhet består i att fatta och begagna alla tillfälligheter till sin fördel, utan afseende på moralens bud, så vinna de möjligen hvad de åstunda, de lyckas, de göra underverk af djerfhet och beräk-

ning, men — målet, det slutliga målet, sällheten och lyckan, finna de icke och se sig slutligen bedragna af den förädiska makt, som gynnat dem.

Såren i min panna läktes omsider, tack vare naturens förmåga, ty den enfaldiga och okunniga läkaren, som skötte mig, bidrog troligen icke mycket dertill — de läcktes, men ärren voro outplånliga, och ehuru mitt hår, som då var tjockt och rikt, väl kunde dölja dem för andra, så lyste de ständigt vid hvarje blick i spegeln fram emot mig sjelf, och de sex röda fläckarna efter spikarna i hästskon bildade i min inbillning de sex bokstäfverna i den mördades namn.

Dygd, sanning! Sublima och fruktansvärda makter! Den gamle hade rätt, att endast *okunnigheten* om er kan förklara brottet. Hvilken oemotståndlig kraft, hvilken segrande bevisning för eder suveränetet ligger icke äfven i det mest förhärdade sinnes oemotståndliga och ofta barnsliga föreställningar om eder slutliga seger!

Intet spår efter den försvunne Merton fanns någonsin, och hos ingen menniska uppstod den tanken att söka honom i den gamla paviljongen, hvars nycklar dessutom Merton sjelf brukade förvara, och och som icke skulle funnits, äfven om man sökt dem.

Ingen hade sett honom i närheten af hemmet, det fanns ingen anledning att tro

honom hemkommen, och den enda mennis-
ka man kunde få reda på, som mött ho-
nom under vägen var en förpaktare, hvil-
ken igenkänt honom 10 mil ifrån Mer-
ton Hall, strax vid ett skifferbrott, der en
brant backe förde ned till en bro, som han
skulle passera, och der man förmodade, att
hästen blifvit skrämd, och ryttaren stör-
tat i det steniga djupet nedanför.

Det hade varit så naturligt och troligt,
att någon af dessa tusen hvardagliga
händelser inträffat, som kunnat upptäcka
sanningen, men det händer icke sällan att
samma ovanliga skickelse, som blir med-
let för en upptäckt, äfven lånar sig att
emot all förmodan dölja ett brott, och då
man länge förgäfves sökt och efterspanat
den försvunne egaren af Merton Hall, an-
tog man hans död för gifven och glömde
honom.

Så snart jag blef frisk, ämnade jag resa
till hafsbaden i Dieppe. Jag ville lemna
England, men likväl icke vara mera aflägs-
nad, än att jag kunde få noggrann under-
rättelse om Percys återkomst.

Merton Hall skulle tillfalla en kusin till
Merton, och jag lemnade med glädje ett
ställe, der jag icke varit mindre olycklig
eller mindre brottslig än vid Aukwoodhouse.

Äfven nu kände jag ingen ånger, ingen
önskan att göra det skedda ogjordt, men
en sällsam oro, en dyster nedslagenhet i
sinnet, som jag icke förmådde bekämpa,
och som snarast liknade en dof och smärt-

sam harm emot det vidriga öde, som icke ville skänka mig lyckan och kärleken på mindre hårda vilkor, än dem jag tvungits att antaga, förföljde mig beständigt.

Nu hade jag betalt detta höga pris, den handel jag afslutat kunde icke gå tillbaka, och jag ville nu njuta frukterna deraf. Jag var ung, vacker och rik och ändtligen undkommen det tyranni, hvaraf jag hittills lidit, jag ville nu älska och blifva älskad, jag ville återfinna min första korta och ljufva sällhet och blifva god och lycklig.

Ack det förflutnas fröjd är en ton, som förklingat, en blomma, som vissnat, en våg, som rullat bort! Man kan möjligen finna en ny glädje, en annan sällhet, men det är likväl icke densamma, ty öfver det försvunna, det för alltid förlorade lägger saknadens fantasi ett skimmer som det närvarande, aldrig eger, och som blir allt mera hänförande, ju längre i fjerran vi se det. Den fordna lyckan är försvunnen, vi kunna icke återfå den, äfven om de dödas skuggor icke vakta dess graf.

Ellen hade packat ned mina saker, vi skulle resa morgonen derpå.

Jag hade nyss haft en lång rådplägning med Mertons advokat, en gammal hederlig men föga skarpsinnig jurist, som länge skött familjens affärer. Han ville, att jag skulle protestera emot allt arfskifte och ännu icke anse mig som enka.

Detta var alldeles emot min plan och

önskan. Hvad brydde jag mig om denne mans förmögenhet, hvilken nu syntes mig nästan förhatlig? Jag hade mer än nog af den lifränta Merton anslagit åt mig, och som endast nödvändigheten tvang mig att mottaga.

— Qvinnor förstå sig då aldrig på affärer, — sade gubben muttrande och skakande på hufvudet, då vi skildes åt, och jag var glad att sluta detta samtal, som plågade mig, och kände en oemotståndlig lust att komma ut i fria luften.

Då jag väl sett juristens gigg, försvinna i allén, skyndade jag att tillsäga om min vagn; jag ville göra ännu ett besök vid Aukwoodhouse, innan jag reste, dragen dit af någon dunkel aning, hvars betydelse jag sjelf icke uppfattade.

Vagnen körde fram, jag satte mig upp, och en timme derefter stannade vi vid en liten skogsdunge utanför parken åt hafssidan till.

Jag hade valt den längre men sällan besökta vägen vid hafsstranden, ty jag ville ensam och osedd ännu en gång återse denna vackra allé längst ned i parken, der Percy och jag vandrat tillsammans.

Ingen, utom kusken som körde, följde med mig, och jag tillsade honom att vänta på mig under träden vid backen.

Med snabba steg skyndade jag genom det busksnår, hvarigenom gångstigen till den lilla bakporten gick. Denna grind

brukade vanligen vara öppen om dagarne, och så var den också nu.

Just som jag ämnade gå in, ådrog sig ett prassel i häcken utanför staketet min uppmärksamhet. Jag stannade ett ögonblick, och såg en stor raggig hund, hvars breda fötter och utspärrade tår bevisade, lika väl som remmarne öfver hans bringa, att han begagnades som dragare för den vagn, hvilken stod bredvid, och som tycktes fullastad med smutsiga och otrefliga kläder och trasor.

Bredvid hunden i gräset, under en hasselbuske, låg en sofvande gosse, hvars markerade drag och obehagliga utseende jag genast igenkände; han hade hvarken vuxit eller förändrat sig, sedan jag såg honom sist, det var densamme som åtföljde zigenarne, från hvilka Merton räddat mig.

Jag kände ett ögonblicks rädsla att möta hans föräldrar, som troligen voro i grannskapet, men slottets närhet och lättheten att ropa åt min kusk, i fall de ännu en gång skulle taga min gifmildhet i anspråk på samma sätt, lugnade mig genast, och jag gick in i parken, utan att gossen vaknade, då jag passerade förbi både honom och hans morrande hund.

Jag mötte imellertid ingen menniska; parken var som vanligt tyst och öde, ingen störde någonsin de skygga rådjuren, som här hade sin fristad, men gångarne tycktes vara nyss krattade, och blomsterrabatterna voro bättre vårdade än fordom.

Man väntade ju också snart den unga husbondens hemkomst, Mary hade ju sagt mig det.

Kanhända, ah kanhända att han redan var kommen!

Denna tanke betog mig nästan andedrägten, jag stannade ovilkorligt — jag måste förvissa mig derom. Jag ville smyga mig fram till slottet; det var icke svårt, der fanns en smal och igenvuxen gång mellan tvenne höga och täta hasselhäckar, som gick ända fram till köksflygeln och slutade i en stor ovårdad grupp af syrener och fläderbuskar. Det skulle vara mig lätt att komma ända intill huset, utan att bli sedd, då denna väg, som endast ledde till ett skjul för trädgårdsredskap, sällan begagnades.

Jag hade imellertid icke hunnit slutet af gången, innan jag nästan ansåg min aning bekräftad, ty genom grenarne såg jag, att på gården framför trappan stod en tom vagn. Kuskens sömniga utseende och hästarnes otåliga skrapningar i sanden tillkännagåfvo, att den länge väntat.

Hvad betydde väl detta? Kunde det väl vara någon promenerande granne, som liksom jag af nyfikenhet besökte stället, eller var denna vagn Percys? Jag hann likväl icke länge fundera häröfver, ty högljudt prat och skratt väckte i detsamma min uppmärksamhet.

Med klappande hjerta smög jag mig längre fram och såg snart genom löfvet

vid gafveln af flygelbygnaden den höga stentrappan utanför köksdörren.

Der satt en vacker svartögd qvinna, klädd i de italienska bondflickornas nätta drägt, och pratade med en betjent, som stod med ryggen åt mig.

Hon skrattade oupphörligt, och hennes hvita tänder lyste i solskenet. Jag förstod icke hvad hon sade, hon talade italienska, men den gamla hushållerskan, som jag väl igenkände sedan fordom, stod bredvid på trappan och inföll i detsamma:

— Se så, Enrichetta, sitt nu icke här längre och prata er besynnerliga rotvälska! Vagnen har väntat så länge, herrskapet skall väl fara. Mylady ropar er säkert strax, ty jag hörde, att barnet hade vaknat.

Mylady! ... Barnet! ... Hvad mente den gamla Sara med dessa ord, hvars betydelse jag icke uppfattade? Men då den vackra italienskan i detsamma steg upp och gick förbi buskarne, der jag stod, smög jag mig ut på andra sidan, och följande häcken såg jag henne taga vägen till en berså af lindar, strax nedanför gårdsplanen, dit jag ganska väl kunde följa henne alltjemt utan att bli sedd.

Bersån utgjorde en stor halfrundel, till hvars ena sida häcken slöt sig. Det var här jag nu befann mig, och då jag varsamt böjde undan grenarne, såg jag derinne en tafla, som troligen alla andra skulle funnit förtjusande, men som verkade på

mig, som om lågorna från en ugn skulle slagit mig i ansigtet.

Hvarje den minsta detalj tryckte sig som ett glödande jern in i mitt hjerta och lemnade djupa ärr: skuggor och dagrar, rörelser och ord, allt uppfattade jag med en pinsam noggrannhet, som hvarken år eller afstånd sedan kunnat minska.

Iakttagande allt i en enda blick, såg jag en ung qvinna med ljust hår, fin hy och barnsliga veka drag, som satt på en trädgårdssoffa och höll ett litet barn om sex eller åtta månader framför sig, hvilket hon betraktade med en mors förtjusta blickar.

O hvilket skimmer af solljus och lycka, af ungdomlig frisket och oskuld låg icke utbredd öfver hela hennes idealiska gestalt, ifrån de milda blå ögonen, de perlemorlika fina händerna ända till de mjuka glänsande vecken i hennes klädning!

Och denna lilla engel, som hon lekande lyfte i höjden, hans skratt liknade vattendropparnes melodiska klingande ljud i en springkälla, liksom hon sjelf liknade en seraf i en dröm, och nedanför den unga moderns fötter, på en tjock utbredd matta, låg en man, med armbågen stödd emot en sammetskudde och hufvudet hvilande i handen.

Det var Percy. De fyra år, som i det närmaste förgått, hade gjort honom långt skönare och manligare än förr. Hans hår och hy voro mörkare, hans ögon eldigare

och hans gestalt mera kraftfull och utbildad.

Jag sjönk ned i gräset, det tycktes mig, som om hela min varelse föll tillsammans som stoft, som om den upplöstes och blandades med jorden under mig. Jag tillslöt ögonen, men hans bild strålade genom de slutna ögonlocken, jag såg och hörde, liksom i en feberyrsel, med dessa skärpta sinnen, som göra hvarje intryck till en plåga.

— Jag är nästan svartsjuk på Astley, — sade Percy leende och tog sin hustrus hand, den han öfverhöljde med kyssar. — I hans närvaro är det icke värdt att hoppas på en blick eller ett leende: du älskar den der lilla herrn mer än mig.

— Icke mera, men lika mycket. Jag skulle dö af smärta, om jag förlorade en af er. Den ena kunde icke trösta mig öfver den andra, jag måste ega er begge, — svarade hans hustru och lade sin varma rodnande kind intill Percys, så att lockarne af deras hår blandades om hvarandra.

— Otrogna! Och likväl var jag för ett år sedan din enda kärlek.

En paus uppstod, en af dessa omätliga sekunder af lycka, som jag sjelf en gång vid Percys bröst erfarit, jag andades knappt och smärtan gjorde mig nästan sanslös.

— Se så, min herre, kyss nu er son till afsked, — sade den unga modern och förde barnets lilla hufvud till Percys läppar, — kom ihåg, att vi skola resa, vag-

nen står ju redan för dörren och jag är ännu icke klädd. Se så! Ack min älskling! Hur skall jag kunna undvara din åsyn i tvenne veckor — tillade hon och höljde gossen med kyssar och smekningar.

Just i detsamma inträdde den italienska amman i bersåen. Modern lemnade henne barnet, sedan hon ännu en gång tryckt det intill sig och anbefalt det åt hennes vård.

— Det är sent, Percy, vi måste skynda oss, — fortfor hon, under det amman satte gossen i korgvagnen, som stod bredvid, der hans lilla rosenröda ansigte syntes bland kuddar och spetsar som en rosenknopp kastad i en snödrifva, och sagta dragande vagnen med sig, försvann hon snart i alléernas skugga.

Jag såg icke mer. Ett töcken lade sig öfver mina torra och brinnande ögon, jag tror att smärtan beröfvade mig medvetandet — det är åtminstone en lucka i mitt minne — och då jag åter såg upp, var platsen tom, Percy och hans hustru voro försvunna.

Jag blickade förvirrad omkring mig. Var allt detta sannt? Hade jag verkligen återsett föremålet för min lidelsefulla kärlek som en annans make? Hade allt hvad jag lidit, allt hvad jag gjort för att vinna denne man varit förgäfves; hade dessa brott varit gagnlösa och alla mina planer och förhoppningar strandat emot den hvardag-

liga och likväl oväntade händelsen, att han var gift?

Besynnerligt, att jag aldrig tänkt derpå! Jag tyckte mig höra hånskratt af den afgrundsande, som bedragit mig på ett så simpelt sätt, som tagit min själ, utan att gifva mig lönen derför.

Jag steg upp långsamt och med möda, min kropp kändes styf och tung som bly, och öfver mina ögon hvilade en skymning liksom en bindel betäckt dem.

Ännu en gång öfverforo mina blickar platsen, der jag nyss sett den oväntade scenen framför mig; der låg ju ännu qvar, den brokiga mattan, på hvilken Percy hvilat, den bok i hvilken han nyss läst, och den vackra qvinnans schal på bänken bredvid; det var ingen dröm, alltsammans var sanning och verklighet.

Jag vet icke huru länge jag stod stilla och stirrade derpå som en vansinnig. Ändtligen vände jag mig bort och smög tillbaka samma väg som jag kommit.

Jag mötte ingen, och skulle just passera öfver en liten öppen gräsplan förbi en af dammarne, då ljudet af den italienska ammans röst åter nådde mina öron. Jag stannade och såg henne sittande i gräset, ifrigt samtalande med samma karl, hvilken jag nyss sett hos henne på trappan; han höll hennes händer i sina och båda två syntes mycket interesserade af hvarandra.

Jag vände mig derifrån utan att egna

dem någon tanke, skyndade tyst och hastigt öfver den öppna planen och var inom ett par sekunder under pilträden vid dammen.

Alldeles vid brädden af densamma, mellan gångstigen och vattnet, stod den flätade korgvagnen, i hvilken den lilla gossen sof.

Jag kastade en blick på det slumrande barnet, och en hastig tanke flög som en ljungeld genom min själ; hans mor, den sköna varelsen, som egde Percys kärlek, hon skulle icke kunna lefva utan sitt barn, hon skulle dö af smärta, om hon förlorade honom, hade hon sagt.

En snabb och forskande blick omkring stället försäkrade mig, att de långa nedhängande pilgrenarne dolde både mig och barnet för dess sköterska, hvilken dessutom var helt och hållet upptagen af sin älskare.

Lätt och försigtigt upplyfte jag den sofvande gossen i min famn, aftog hans lilla hvita mössa, kastade den i vattnet och stjelpte omkull vagnen, i hvilken han legat.

Döljande barnet under min vida svarta kappa, skyndade jag med bevingade steg genom parken. Utkommen i löfdungen, såg jag genast min vagn, på samma ställe, der jag lemnat den, och kusken insomnad på sitt säte.

Jag aktade mig att störa honom, innan jag försigtigt uppstigit i vagnen, och först då väckte jag honom med befallning att köra så fort han kunde.

Den stackars karlen, helt förskräckt öf-

ver sin ringa påpasslighet, lät icke säga sig detta tvenne gånger och ursäktade sig med att betjentens frånvaro var orsaken till hans försumlighet.

Det var nästan mörkt, då jag återkom till Mertonhall. Gynnad af en lycklig slump eller kanske af den sena timmen och vagnens vaggning, hade gossen icke vaknat, och först då jag nedlade honom på sängen i mitt rum, upphäfde han ett gällt skrik till min kammarjungfrus outsägliga bestörtning.

Lyckligtvis hade de öfriga af betjeningen sina rum i en helt annan byggning, och Ellen, som verkligen var mig tillgifven, lockades lätt att blifva min medbrottsling.

Som allting var i ordning för afresan, dröjde jag icke till morgonen, utan reste ännu samma natt, återskickade min egen vagn och betjening vid närmaste poststation och fortsatte vägen ensam med Ellen och barnet.

Gossen passerade för att vara hennes, hon kallades mrs Smidt, och ankomna till Frankrike, skildes vi åt. Jag stannade, som jag hade berättat juristen, i Dieppe en månad, och Ellen reste till Paris med barnet, der jag sedan sammanträffade med henne.

I fyra år vistades jag här och uppfostrade den lille Astley, hvilken ansåg Ellen som sin mor och älskade henne som en sådan ända till hennes död.

Han var då nära fem år. Min oro dref mig att söka ett annat hem, jag var led-

sen vid den stora bullrande staden och reste till Sverige, der jag bosatte mig och der jag nu får min graf.

Ännu i denna stund förundrar det mig, att man aldrig vid Aukwoodhouse misstänkte, att barnet var bortstulet, och aldrig, som jag hört, gjorde några efterspaningar, då man icke fann den döda kroppen i dammen.

Jag hade inga vänner i England och fick aldrig några detaljerade underrättelser derifrån.

Huru djupt min hemliga hämd skakat Percys och hans makas sällhet, vet jag icke; allt hvad jag erfarit är, att lady Hawerfield var sjuklig och dog efter ett par år.

Som jag icke egde några barn, tillföll min mans förmögenhet hans aflägsna slägtingar, och den lifränta, som tillföll mig, sändes mig årligen af den gamle juristen, den ende i England, som troligen ens mindes mitt namn.

För några dagar sedan såg jag, att lord Percy Hawerfield till Aukwoodhouse är död. Det är denna underrättelse, som fullkomligt krossat de sista uttömda krafterna af mitt dystra och brottsliga lif.

Jag sjuknade, jag kände mig döende, men styrkan af min vilja har besegrat döden för några timmar. Jag ville meddela er mitt lifs brott och olyckor, och derigenom, om möjligt, återgifva åt Percys son hans namn och förmögenhet.

Jag har sjelf varit offret för ett vansin-

nigt hat liksom han. I detta ögonblick inser jag, att det onda icke ens har konseqvensens auktoritet, det är helt enkelt en själens galenskap, hvars alla bizarra variationer den lösta och flyende anden ömkar och föraktligt afskuddar sig i döden.

Jag har slutat. Nåväl, det är hög tid! Min stelnade tunga skulle icke kunna frambringa ännu ett ord. Gif mig pennan, jag vill sjelf underskrifva mitt namn, och ni skall med er ed intyga sanningen af min bikt."

Qvinnan hade rest sig upp och gick fram till prosten, som var utmattad och på hvars panna svettperlorna syntes.

Voro dessa brustna ögon, detta vanställda ansigte, dessa kalla och stela fingrar, som vidrörde hans, voro de verkligen en lefvandes? Var det icke snarare en vålnad, ett spöke, som lutade sig öfver det sista pappersbladet, som han skrifvit och som låg framför honom?

Pennan raspade emot papperet; nu var det gjordt; hon hade skrifvit sitt namn, årtal och dato under den bekännelse hon dikterat.

— Om denna förfärliga syndabekännelse är sann, om samvetsqvalen bragt er att förtro den åt mig såsom herrans tjenare, så är det väl er önskan och förhoppning, att af mig få förlåtelse och aflösning? — sade prosten högtidligt, då hon reste sig upp.

Qvinnan log, ett sällsamt hemskt leende, men svarade ingenting. Hon vände sig om,

böjde på hufvudet, liksom till afsked, och gick emot dörren.

Den gamle prosten satt som förstenad; han såg hennes svarta klädning som en liksvepning släpa på golfvet, såg dörren öppnas och kände det kalla luftdraget fläkta i sitt hår och släcka det flämtande ljuset. Han ville resa sig, han ville skaka af sig den sällsamma förlamning, som beherrskade honom, men i det stället förlorade han helt och hållet medvetandet, och alltsammans försvann i vanmaktens natt.

IV.

Mamsell Petronella trippade så tyst, som hennes högklackade tofflor tilläto, öfver salsgolfvet på söndagsmorgonen för att icke väcka sin bror. Han sof förmodligen ännu, efter man icke hörde något buller i hans sängkammare, och hon visste att han suttit länge uppe qvällen förut.

I detsamma inkom den lunsiga huspigan helt bullersamt genom dörren.

— Tyst, du väcker prosten, — sade Petronella förebrående.

— Åh, var det likt det! — utropade flickan helt högt på sin breda skånska dialekt, och berättade sedan, att prosten ännu var qvar i sin studerkammare och troligen blifvit sjuk, ty han låg orörlig på golfvet.

Den förskräckta mamsell Petronella skyndade ned i flygelbygnaden och fann sin bror sanslös liggande framför spiseln.

Dörren hade varit öppen, rummet var iskallt, ljuset nedbrunnet och elden ovårdad och släckt.

Då prosten återkom till sans och hans minne af nattens tilldragelser vaknade, ansåg han sig i början endast hafva haft en liflig dröm, men den första blicken på hans skrifbord visade honom de hopade pappersbladen, fullskrifna med hans egen stil, och derunder dessa ord af en annan hand:

"Natten till den 8 december 1810.

Agnes Hochtinton."

Och slutligen nederst på den sista sidan:

"Att denna bekännelse verkligen blifvit, ord för ord, uttalad inför mig, intygar jag, så sannt mig Gud hjelpe till lif och själ.

Jöns Grip."

Det var då intet tvifvel, den sjuka engelska frun hade under natten i storm och regn besökt honom för att lätta sitt samvete med den fullständiga bekännelsen om sina så väl gömda brott, och då hon slutligen aflägsnat sig, hade prosten, utmattad af ansträngning och sinnesrörelse, fallit ned afsvimmad.

Han drog ett djupt andetag, samlade ihop papperen, icke utan en viss förundran öfver sin egen förmåga att på några timmar hafva skrifvit så mycket, inläste dem i sin pulpet och följde sin syster för att äta frukost och sedan i hast afsluta sin afbrutna predikan.

Det ringde redan andra gången; prosten var omklädd och i ordning att gå i kyr-

kan, hans syster stoppade omsorgsfullt den hvita kammarduksnäsduken i hans ficka och förmanade honom att icke af misstag begagna den i stället för den blårutiga, som låg i en annan ficka, då en qvinna inträdde och begärde att få tala vid honom.

Han igenkände henne strax, det var den engelska fruns gamla piga, som, helgdagsklädd och anständigt nigande, stannade vid dörren, under det hon oupphörligt torkade sina ögon med en hårdt hoptrillad näsduk.

— Ah, är det du Märtha! Huru befinner sig din matmor i dag? Hon har varit sjuk, hörde jag, — sade mamsell Petronella, som vände sig om.

— Ack ja! det har hon varit. Och jag skulle nu gå hit för att anmäla för vördig prosten, att hon dog i går eftermiddag klockan sex, — sade qvinnan högtidligt.

— Åh, bevare mig, är hon död? Hvad säger du? Dog hon i går eftermiddag? — utbrast prosten förvånad.

— Ja, hon hade varit sjuk några dagar, men hon ville icke låta hemta doktorn och jag trodde icke heller att det var så farligt; men i går vid middagstiden blef hon hastigt sämre och då bad jag lilla Elsa gå fram till Svaneholm, eftersom jag visste, att doktorn var der för barons skull. Det dröjde allt likväl, innan han kom, och jag tyckte att frun öppnade läpparne flera gånger och bjöd till att tala, men hon för-

mådde icke, utan bara såg på mig så hemskefullt; det föll mig då in, att hon kanske ville tala med prosten, och jag lutade mig ned och frågade henne, och då nickade hon och såg nöjd ut, så att jag strax sprang in till vår grannqvinna, mor Sissa, och bad henne gå hit, men innan hon hann att få hucklet på hufvudet och just som jag kom ut ifrån henne, så kom doktorn åkande i barons schäs.

Jag gick fram och talade några ord med honom, och då vi sedan kommo in tillsammans, så hade hon redan dragit sin sista pust.

— Åh, det är icke möjligt! Såg doktorn henne?

— Ja, det förstås, att doktorn såg henne, han kom för sent och då mor Sissa i detsamma var klädd och kom in, så sade hon, att det var icke värdt att besvära prosten, ty hon var redan död, den stackars frun; jag tror, att hon gerna skulle velat haft prosten hos sig i sin sista stund, men hon nämde aldrig något derom förut.

— Vid hvad tid var detta? — sade du.

— När doktorn kom, så var klockan sex, men hon hade säkert dött, just då jag gick ut, ty hon hade knappt någon lifsvärme qvar, när vi kommo in, och när doktorn reste, var hon alldeles stel.

— Det är besynnerligt, — mumlade prosten helt bestört och kännande en rysning, som han icke kunde öfvervinna.

— Prosten tycker kanske, att jag borde

sagt till om dödsfallet redan i går qväll, men det var redan mörkt och ett sådant Herrans väder. Jag frågade doktorn, men han tyckte, att jag gerna kunde vänta till morgonen, — tillade qvinnan, förvånad öfver prostens besynnerliga och tankfulla utseende.

— Du vakade väl icke hos henne i natt?

— Jo, Gudbevars, både jag och mor Sissa och till och med hennes flicka, lilla Elsa, var inne.

— Men ni somnade naturligtvis, ni kunde icke hålla er vakna hela natten?

— Åh, så prosten talar, — sade Märtha stött, — skulle vi somna, då vi höllo likvakt, tycker någon det? Nej, nog vakade vi; om Elsa lurade af någon stund, det kan väl hända, men ...

— Godt, godt, ni hörde väl intet buller eller något, som gifver anledning att tro, det hon ännu icke var död?

— Nej, intet alls, hon var visst död, den stackars frun var väl mycket orolig i lifvet, men icke hörde vi ett knäpp, hon låg i morgse, som vi lagt henne och var redan mycket förvandlad.

— Hade ni dörrarna stängda i natt hos er?

— Om vi hade dörrarna stängda på natten? — upprepade Märtha, allt mer mer förvånad öfver prostens besynnerliga frågor. — Ja, Herre Gud, det förstås, icke sutto vi för ostängda dörrar, men hvad menar prosten?

— Åh, jag menar ingenting: detta dödsfall kom så oväntadt, jag skall tala vid doktorn.

— Ja, gör det, jag hoppas, att jag icke försummat något?

— Nej, visst icke. Adjö, det ringer nu tredje gången.

— Prosten är väl så god och skrifver till magister Astley, det blir en stor sorg för honom.

— Ja, utan tvifvel.

Märtha neg till afsked, och prosten fattade tankspridd sin hatt och sin handbok, kastade den gamla kamlottskappan öfver axlarna och gick ned öfver gärdet till kyrkan, der gudstjensten redan var börjad.

Vid middagsbordet anmärkte Hedda, att farbror Jöns var ovanligt tyst och tankfull. De båda fruntimmerna samtalade naturligtvis om fru Camerons död, och m:ll Petronella, som varit i kyrkan, anmärkte, att prosten glömt i anmälan om dödsfallet nämna tiden, när hon dog.

— Hm, jaså, ja det är möjligt, — sade han helt kort, utan att vidare deltaga i samtalet.

Hedda undrade inom sig, om Astley skulle blifva mycket sorgsen, men han hade just aldrig visat mycken tillgifvenhet för sin mor, och m:ll Petronella beklagade honom, som nu icke hade det minsta arf att vänta efter modern och genom hennes död förlorade det understöd han hittills haft.

Ett par timmar derefter for prosten till Svaneholm. Det var alls ingenting ovanligt, ty den gamle baron Maclean, som var ungkarl, fann ofta tiden ganska lång och var mycket road af sin fordna akademikamrats sällskap. De voro gamla vänner och brukade ofta tillbringa de långa söndagseftermiddagarna tillsammans vid schack- eller brädspelet.

Imellertid gälde prostens besök i dag mera den unga regementsläkaren, som för tillfället vistades vid herrgården, än den gamle baronen, hvars opasslighet han dessutom kände.

De tre herrarne voro länge tillsammans, och konversationen var mer än vanligt lifvad.

Det var tydligen något ämne, som särdeles interesserade dem, och betjenten, som lyssnade i rummet utanför, hörde några fragmentariska yttranden, hvaraf han drog de mest besynnerliga slutsatser.

— Bror måtte hafva misstagit sig, — sade prosten, så häftigt och med så hög röst, att den halfsofvande betjentens uppmärksamhet först väcktes.

— Nej, min ärade farbror, jag är fullkomligt säker, att hon var död, — svarade doktorn bestämdt.

— Men min kära doktor, ni är ännu ung och oerfaren; man har ofta hört dylika förhastade omdömen — ljöd den gamle baronens låga och långsamma röst.

— Jag medger det, ehuru man i detta

fall har fullkomligt säkra tecken, och vetenskapen bör åtminstone aldrig vara utsatt för dylika misstag.

— Men för tusan, hur vill ni då förklara hennes besök hos prosten sex timmar efter hennes död?

— Såsom en vision, en fantasi, framkallad af hans tankar på den besynnerliga qvinnan, och ett öfverretadt nervöst tillstånd, en dröm möjligtvis, helt enkelt.

— Jag skulle vilja sjelf förklara det på samma sätt, men det är mig omöjligt, jag var lika vaken och redig, som jag är nu.

— Ja, så försäkra alla, som råka ut för en dylik själsförvirring.

— Men hör mig nu, antingen finnes det ett hemlighetsfullt tillstånd mellan lif och död, en själens förmåga att under vissa vilkor återtaga form och gestalt, för att kunna meddela sig med varelserna på en jord, som den redan lemnat, eller också måste bror medgifva, att qvinnan var endast skendöd.

— Jag medger hvarken det ena eller andra, — återtog doktorn ifrigt.

— Och bror vill verkligen taga på sin ed, att hon var död, då bror lemnade henne?

— Ja, utan tvifvel.

— Bror skall likväl icke kunna gå denna ed, utan att välja mellan ett af de antaganden jag framstält.

— Hvarför inte, om jag får fråga?

— På hvad sätt vill ni tvinga honom dertill, min vän?

— Genom att framlägga faktiska bevis för den dödas besök hos mig, natten efter den dag då han anså henne aflidit.

— Bevis, verkliga bevis? Min vördade farbror, tillåt mig att tvifla derpå! — sade doktorn misstroget.

Den nyfikne betjenten, som längesedan funnit samtalet derinne ega tillräckligt interesse för att låta honom sätta ögat till det rymliga nyckelhålet, kunde imellertid oaktadt alla sina bemödanden icke se allt hvad som passerade, men han hörde prasslet af papper, som prosten uppdrog ur fickan, och såg sin husbondes ansigte, med tydliga tecken af förvåning luta sig deröfver, och efter en temligen lång paus utropade denne helt högt:

— Ni har rätt, min kära prost, detta är oförklarligt, utan att antaga endera af edra förutsättningar.

— Hennes egen underskrift, namn, årtal och dato, — sade doktorn långsamt och tvekande, sedan han länge betraktat papperet, som låg framför honom.

— Nåväl, min kära bror, erkänner du dig besegrad?

— Jag bekänner åtminstone, att jag i ert ställe skulle vara frestad, att tänka som ni, men jag... jag...

— Nå hvad vill du säga?

— Jag vidblir min mening, qvinnan var död, jag har sett hennes lik och jag tror icke annat än hvad jag sett; er egen in-

billning har villat er, — sade doktorn hastigt och något tvunget.

— Ni går för långt doktor, ni vill icke erkänna ert misstag, det är hela saken. C'est l'honneur de metier, som är i fråga naturligtvis, — sade baronen.

— Nej, hr baron, det är min öfvertygelse, ingenting annat, och jag bekräftar här med min ed tiden, när dödsfallet inträffade, — återtog doktorn uppbrusande, i det han med detsamma fattade en penna på bordet och hastigt skref några ord på papperet, som han nyss läst.

— Håll, hvad gör du, du glömmer att jag redan ditskrifvit *min*... endera måste vara falsk, dessa båda högtidliga eder upphäfva ju hvarandra, — sade prosten och fattade doktorn i armen, men det var för sent? Denne hade redan undertecknat sitt namn och kastade pennan ifrån sig.

— Dessa papper, mina herrar, — fortfor den gamle prosten upprörd, — äro af omätlig vigt för den de angå. Sanningen eller falskheten deri afgöra rättigheten till ett gammalt och ädelt namn och en stor förmögenhet. Det vore kanhända skäl att min unga hetsiga vän här ville besinna sig ännu en gång, innan han genom denna oombedda dödsattest söker göra den arma brottsliga qvinnans bemödande att till någon del försona hvad hon brutit om intet.

Doktorn sänkte hufvudet, men svarade ingenting.

— I ären båda hederliga män, och I

hafven i min tanke båda rätt, jag vet icke hvad dessa papper innehålla, men det synes mig fullkomligt riktigt, att dessa båda eder stå derunder, de utgöra ett bevis på tillvaron af dessa hemlighetsfulla krafter i naturen, som man af okunnighet kallar vidskepelse och öfvernaturlighet, då de någon gång framstå för vårt öga, — sade allvarsamt den gamle baronen, som var en af sin tids mest afgjorda mystici.

— Men hr baron, det är ingenting annat än en sjuklig och ofullkomlig hjerna, som framkallar dylika hemligheter; naturen har inga gåtor, vetenskapen erkänner inga sådana.

— Barnsliga storpratare, som tron er veta allt, just derför att I veten så litet, det är er unge läkare så likt, I gräfven och dissekeren så länge i materien, tills I förloren tron på anden och dess mystiska makt. Imellertid, för att återkomma till dessa papper, så skall det — i händelse de blifva underkastade en juridisk granskning — blifva roligt att se, på hvilken sida herrar lagkarlar ställa sig, på prestens eller läkarens, andens eller materiens, — sade baronen och reste sig upp.

Den lyssnande betjenten skyndade förskräckt ifrån dörren; men hvad han hört var tillräckligt att gifva anledning till en mängd besynnerliga och hemlighetsfulla berättelser, som sedan spredos och ännu i dag lefva qvar i mångas minne i trakten.

V.

Det var några dagar efter sedan den så kallade fru Cameron blifvit begrafven.

Hennes fosterson, den unge magister Astley, hade kommit till Skurups prestgård tillräckligt tidigt för att kunna vara närvarande och dervid visat mer rörelse och smärta, än hans förra likgiltighet gifvit anledning att vänta.

Den hemlighet, som den döende Agnes Hochtinton uppenbarat, tyngde ännu på prostens sinne, det föreföll honom plågsamt och svårt att meddela Astley upptäckten, att den, hvilken han ansett som sin mor och bemödat sig att älska som en sådan, var en mörderska, en tjuf, som stulit honom sjelf, hans föräldrars lycka och hans eget namn, som beröfvat honom allt hvad som ger lifvet värde och lemnat honom endast tillåtelsen att lefva.

Han hade derför inskränkt sig till att berätta Astley, att den döda i verkligheten icke var hans mor, utan endast en slägting, som upptagit honom, och denna underrättelse tycktes, i stället att bedröfva, snarare lyfta en tyngd från den unge mannens hjerta.

Den lifliga och naturliga nyfikenhet och det interesse Astley visade att erfara allt hvad den döda qvinnan förtrott hans fosterfar syntes imellertid väcka ett visst bryderi och obehag hos den hederlige farbror Jöns, som genast kom Astley på den tan-

ken, att detta förtroende var smärtsamt och sårande för honom sjelf.

Han hejdade derför sina frågor och qväfde sitt ifriga begär att ändligen få lära känna sin familj och sitt verkliga namn, i fall han egde rätt till något, och nöjde sig med prostens hjertliga försäkran, att han snart och otvifvelaktigt skulle meddela honom hans fostermors bekännelse.

Familjen var nu samlad i "dagligstuan", och ehuru Astleys ansigte såg något mera tankfullt och allvarsamt ut än vanligt, så kunde man just icke märka någon sorg deri, och hvar gång hans mörkgrå ögon träffade Heddas, blixtrade det till deri så varmt och bländande, att den unga flickan måste nedslå sina ögon.

Han hade nyss slutat ett parti schack med farbror Jöns, och de båda herrarne spatserade nu fram och åter i den lilla låga salen, medan Hedda, vid skenet ifrån ett enda talljus, var sysselsatt att öfver en lång trästicka sammansno bomullsgarn till ljusvekar för det blifvande stöpet.

Hon hade en garnhärfva i knäet och en trästol framför sig, vid hvars rygg den spetsiga ljusstickan var fastbunden, och medan hennes blickar bakom stolskarmen hvilade på Astley, tvinnade hon med rask fart mellan sina små knubbiga händer det grofva garnet.

Mamsell Petronella, som satt bredvid i en gammal länstol, stor och tung som en skyllerkur, hade ett lika landtligt och obe-

gripligt göromål för händer; hon "knöt solf", men mellan hvarje tråd, som hon fäste om "solfstocken", tittade hon nyfiket i det utbredda tidningsbladet, som låg framför henne på bordet, och lät då och då ett halfhögt utrop af förvåning och intresse undslippa sig vid läsningen af de mirakulösa "utrikes nyheter", som den tiden flögo omkring Europa och hunno till och med gamla gummors öron. Imellertid fann hon icke det ringaste deltagande eller interesse hos sin brorsdotter. Och om det någonsin finnes öron, som äro stendöfva för politiken, så är det väl en ung flickas, i synnerhet om hon är kär. För Hedda betydde den store Napoleons hela sprakande krigsfyrverkeri icke mera än en nypa snus ur faster Petronellas dosa, och jag tviflar på, att sjelfva Hannibal och Cæsar vunno mera gehör hos sin tids skönheter.

Den unga flickan smålog åt sin fasters utrop, under det hon lyssnade för att uppfatta hvad prosten och magistern sade, och hennes kinder glödde som eld, då hon hörde Astley, till svar på några af farbror Jöns' yttranden, säga med låg och osäker röst:

— Jag har hittills icke haft några bestämda planer för min framtid; den liftänta, hvaraf min fostermor lefde och af hvilken hon tilldelade mig största delen, upphör nu efter hennes död, och detta tillika med en annan omständighet har

nu i det närmaste bestämt mig att bli prest.

— Men, min gosse, du har ju alltid haft motvilja derför?

— Ja, det är sannt; men ... men ... — Den unge magistern kastade en hastig blick bort till Hedda, som lutade sitt rodnande ansigte ända ned mot ljusvekarne framför henne, och fortfor: — Om farbror ville vara så god och låta mig få ett enskildt samtal.

— Ja, hvarför icke? Det måste likväl ske, kom med mig in i min kammare! — sade prosten, mera, som det tycktes, till svar på sina egna tankar än Astleys ord, med en något tankspridd och bekymrad min, under det han gick förut in i det lilla rummet till venster om salen.

Astley stängde dörren och gick fram till sin fosterfar, som satt sig ned i den lilla klumpiga brunmålade träsoffan.

— Vänta, min gosse, säg ingenting — sade farbror Jöns, hastigt hejdande den unge mannen, hvars läppar redan voro öppnade för att uttala en bekännelse, som den hederlige prosten alltför väl anade.

— Säg ingenting ännu! Jag tror mig nästan veta dina skäl att nu vilja bestämma din lefnadsbana emot din egentliga önskan och dina anlag, men jag har derförinnan något mycket vigtigt att meddela dig, jag har dröjt dermed af motvilja för att rubba din goda tanke om en person, som du hittills ansett dig stå i skuld hos

och böra egna tacksamhet och ömhet. Det är hårdt att nödgas krossa ungdomens tillit och tro, och jag fruktar, att denna upptäckt skall skada din verldsåsigt för hela lifvet; det är imellertid min pligt att lemna dig de upplysningar din fostermor sjelf gifvit mig, och det är dessutom hennes egen befallning.

Prosten steg upp, öppnade sin pulpet och framtog derur några papper, som han lemnade den förvånade Astley.

— Jag har sjelf, som du ser, efter din fostermors diktamen skrifvit denna hennes bekännelse. Du skall deraf lära känna ditt verkliga namn och din familj, och jag hoppas, att du skall förlåta den olyckliga och ångerfulla qvinnan, som Gud redan dömt. Då du läst detta, skola vi återtaga det samtal jag nu afbröt, om du så önskar, men jag förmodar, att du med glädje ser dig befriad ifrån att stanna här såsom min adjunkt, och att du troligen har en helt annan bana framför dig, — tillade den gamle prosten, melankoliskt leende, under det Astley, djupt upprörd och utan att kunna yttra ett ord, tog papperen och skyndade upp på sin lilla vindskammare.

Astley kom icke ned till qvällsmålet. Prosten ursäktade honom inför fruntimren och berättade dem den fullt giltiga anledningen till hans uteblifvande, och den bestörta och oroliga Hedda, som, liksom faster Petronella, icke egt någon kunskap om den engelska fruns hemlighetsfulla up-

penbarelse i farbror Jöns' studerkammare, natten efter hennes förmenta död, gjorde nu icke mera heder åt soupén än hennes frånvarande älskare.

Det hade lyst ljus i vindskammarens fönster hela natten. Klockan var nu sex på morgonen, men Astley satt ännu qvar vid det gamla bordet, der han som gosse så ofta suttit halfsomnad med den latinska grammatikan framför sig. Han hade längesedan slutat läsningen af Agnes Hochtintons bekännelse, och det förekom honom nästan nu, som om han, liksom förr i sin barndom, somnat ifrån sin lexa och drömt en liflig dröm.

Denna berättelse hade med ens och på ett sällsamt sätt ryckt honom ifrån hans ungdoms stilla och tarfliga verld och kastat honom in i en alldeles ny och obekant.

Allt stod för honom i ett annat ljus i detta ögonblick, han igenkände icke mer hvarken sig sjelf eller sin omgifning, och timme efter timme förgick, innan han kunde sammanjemka framtiden med det förflutna och ställa sig sjelf såsom föreningslänken derimellan.

Hvilken omstörtning i den unga mannens lif hade icke dessa pappersblad åstadkommit, hvilket tumult af känslor, förhoppningar och planer hade de icke väckt!

Det var då sannt; hans djerfvaste fantasier, hans djupt och hemligt närda önskningar, hans knappt för sig sjelf erkända

drömmar hade då förverkligats. Han egde rätt till ett lysande namn, en stor förmögenhet; allt hvad hans förqväfda och hånade ärelystnad förespeglat honom i narraktiga drömbilder, det hade nu inträffat, det var verklighet...

Astleys hufvud svindlade. Han, som ständigt njutit och plågats af dylika inbillningar, han stod nu handfallen och nästan förskräckt för verkligheten.

Han kände med ett slags bäfvan, att ett större "pund" fordrar en större förmåga att använda, och att hvad verlden kallar en lysande lott äfven ålägger ett större ansvar. Han kände det redan i detta ögonblick genom de tusen nyvaknade orediga känslorna i sitt bröst, genom färgbrytningen i sin själ, der redan så många nyanser utbredde sig, att han hade svårt att bestämma, huru han skulle klassificera dem; med ett ord, i detta förvirrade skimmer såg han icke klart hvad som var rätt eller orätt, och likväl stod han ännu endast utanför den lysande verld, der han hoppades vinna inträde.

Sällsamma outgrundliga menniskonatur, der hvarje atom af sällhet är sammanbunden med en atom af plåga, hvarje god instinkt med en dålig, hvarje ljuf önskan med en demonisk ingifvelse, der man förgäfves hela lifvet igenom söker skilja det onda från det goda och gruppera sällheten och smärtan, dygderna och felen hvar för sig. De blanda sig likväl beständigt,

och den *goda viljan*, det *redliga uppsåtet* blir till slut det enda tänkbara och möjliga målet för våra tröstlösa blickar.

I Astleys själ, der glädjens och de gränslösa förhoppningarnas strålande sol uppgått, der hviskade redan en hemlig smygande tanke, som förgiftade det sällaste, han hittills känt, och förändrade utseendet af den lycka, han för ett par timmar sedan ansett nödvändig för sitt hjerta.

Kärleken till Hedda, vinnandet af hennes hand och ett lif vid hennes sida hade helt nyss varit målet för hans högsta önskan, och nu...

— Jag hann aldrig uttala mitt frieri, — hviskade det helt dunkelt och otydligt inom honom, men den brännande rodnaden på hans kind bevisade, att han förstått och afskytt sin egen lumpenhet.

— Jag hade likväl orden på mina läppar, och de böra nu mer än någonsin uttalas. Det är min pligt, — tänkte han vidare, men i denna tanke låg en resignation, ett obehag, således redan en uppoffring, som denna oväntade förändring framkallat, derför att den framkallat fåfängan och egoismen i hans själ.

Hvem vet, huru ofta de hädanefter skola låta höra sin röst, och om hedern och rättskänslan alltid skola kunna nedtysta dem och göra sig gällande såsom nu.

Då familjen samlades vid frukostbordet, voro Astley och Hedda nästan lika bleka. Ingendera hade sofvit denna natt. Hvad

den ena läst i verkligheten hade den andra läst i inbillningen, och i båda fallen framträdde skilsmessan lika hotande.

Den unga flickan hade på morgonen haft ett långt samtal med sin farbror, som inkallat henne i sitt rum, och då hon utkom derifrån, buro hennes ögon spår af tårar, och hennes unga ansigte var så stelt och dödt, som om hon derinne afsagt sig all lifvets glädje.

Faster Petronella, som äfven fått en fullständig kännedom om Astleys historia, kände inga gränsor för sin förvåning och sin glädje och utropade gång efter annan, med tindrande ögon:

— Den kära gossen! Hvilken lycka! Det är ju som en roman, en fullkomlig roman!

Hon såg och begrep mer än väl den stackars Heddas tårar, men ehuru hon hade all möjlig öm välvilja för den unga flickan som sin brorsdotter, så älskade hon Astley fullkomligt som sin egen son och satte således hans lycka och framgång före allt annat.

Den grumliga, ofrivilliga känsla, som uppstigit hos Astley vid tanken på Hedda, försvann imellertid vid åsynen af hennes sorgsna och skygga utseende, och då han tog hennes hand och fäste sina ögon på hennes, lyste lika mycken kärlek och förhoppning deri som fordom. Kärleken och hedern hade segrat öfver fåfängan, och när frukosten var slutad, sade Astley med sin

vanliga glada och ungdomsfriska röst och frimodiga blick:

— Se så, farbror Jöns, nu anhåller jag att få återkomma till det samtal, som blef afbrutet i går. Ack, min älskade gamle lärare och vän, jag tycker mig hafva så mycket att tala med er om — fortfor han, då Hedda suckande och förvirrad gick ut ur rummet.

Farbror Jöns steg upp och räckte rörd sin hand åt fostersonen med en blick, som visade, att han genomskådade och förstod den, hvars barndom han ledt och hvars ungdom han studerat med en fars hela ömhet och skarpsinnighet.

— Innan vi tala om något annat och för att genast förstå hvarandra, — sade Astley, då de båda inkommit i prostens sängkammare, — så låt mig uttala de ord, som i går redan voro på mina läppar! Jag älskar Hedda, och jag ber, att ni hos hennes föräldrar för mig anhåller om hennes hand. Ni vet det redan, ni har ju ingenting deremot? — tillade han hjertligt och satte sig ned bredvid prosten i soffan.

— Ja, jag har länge vetat om ert tycke för hvarandra, och du gör mig en glädje, en mycket stor glädje, då du i detta ögonblick framställer ditt frieri.

— Ni lofvar då att föra min talan?

— Nej, min son, jag nekar helt och hållet dertill.

— Hvad? Hvad säger ni, ni ogillar då min begäran?

— Ja, fullkomligt.

— Men hvad vill allt detta säga? Hvad menar ni, ni sade ju nyss...

— Att du med din uttalade önskan gjorde mig en stor glädje, ja, det är sannt, jag fruktade, att de nya och bländande utsigter, framtiden visar dig, skulle ändra dina tänkesätt, jag gjorde dig orätt, och jag glädjer mig deröfver.

— Nå väl! farbror Jöns, om så är...

— Vänta ett ögonblick, låt oss räsonnera en smula om saken; den är tillräckligt vigtig derför. Du tror dig älska Hedda?

— Ja, naturligtvis.

— Men jag tror det icke.

— Jag ber er farbror...

— Se så, min vän, afbryt mig icke, jag tror, att du sjelf varit öfvertygad derom hittills, men i detta ögonblick tänk efter Astley, är du äfven nu fullt säker derpå? Om du skulle välja mellan henne och dina nyss erhållna lysande utsigter, dessa mycket ovissa utsigter, hvilket skulle du uppoffra, henne eller dem?

Astley teg och sänkte ögonen emot golfvet.

— Du svarar icke, men jag svarar i ditt ställe med full säkerhet, ty jag känner din karakter, din länge närda ärelystnad och ditt mycket naturliga, men mycket ytliga tycke för den enda vackra, unga flicka du kommit att vara tillsammans med, jag säger, att du skulle uppoffra Hedda.

— Men farbror, hvarför förutsätta detta

val? Jag vill icke, jag kan icke för något pris uppoffra mitt namn och min familj; det är mitt lif, det är ännu mer, det är min heder.

— Min käre gosse, du talar redan som det anstår en engelsk lord, en ädling, och verlden skall utan tvifvel ge dig rätt, men för mig är allt detta endast granna fraser, som dölja fåfängan.

I min tanke bör den verkliga kärleken kunna uppoffra allt utom samvetet, och den maka, som skall kunna skapa din lycka, bör hafva någon bättre grund för sin egen än ett flyktigt ungdomligt tycke och en viss hederskänsla hos dig.

— Ni dömer mig orätt.

— Nej min vän, jag tror mig döma rätt; du älskar icke ännu med den uteslutande ömhet, den starka och djupa kärlek, hvaraf din natur är mäktig, och med hvilken jag fruktar att Hedda älskar dig. Hon är i detta ögonblick alls icke nödvändig för din sällhet, och du skall inom kort hafva glömt denna uppblossande låga, som redan bleknat för dina nya och vigtiga interessen; det är derför jag nekar att framföra ditt frieri, som jag tror, att hedern mer än kärleken förestafvat. Jag vill icke, att du lemnar Sverige, bunden af ett löfte, som du antingen skulle bryta eller uppfylla med motvilja. Om du verkligen älskar så, som du sjelf tror, så är en förlofning onödig; du skall då i alla händelser återvända för att hemta din brud, och du skall utan tvif-

vel finna henne trogen, men du bör hvarken begära eller lofva en trohet, hvilken inga löften binda eller framkalla. I ären båda ännu mycket unga, låt verlden och händelserna lära er, om I verkligen älsken hvarandra! Jag har sagt Hedda detsamma, som jag nu säger dig; hon har insett sanningen deraf och vill icke nu af dig mottaga ett löfte, som man möjligen kan misstänka, att endast din hederskänsla ålägger dig; du har nu imellertid erbjudit henne det, det var rätt, det var nödvändigt för att erhålla hennes aktning, om hon också icke mera bör gifva dig sin kärlek.

Gubben tystnade, och Astley erkände inom sig, att han hade fullkomligt rätt; han kände till och med en outredd känsla af belåtenhet, som han alls icke ville göra sig sjelf reda för, men som mer än något annat bevisade sanningen af farbror Jöns' ord, med afseende på hans kärlek.

Hvem vet imellertid, om icke den hederlige prostens vishet var mera poetisk än praktisk, ty kärleken, i synnerhet hos männen, är icke alltid af en så uteslutande, så positif kraft; den har rätt ofta behof af stödet i ett löfte, som hedern håller i helgd, och som, på samma gång det bevarar den så att säga "officiella troheten", äfven minskar frestelsernas makt och ofta bereder oss ett dylikt löfte, uppfyldt kanhända med hemlig motvilja och resignation, en lycka, som vi hvarken förtjenat eller väntat, och som

en lugnare och mera förnuftig och rättvis ålder skall välsigna.

Den unge magistern hade rest, och enligt farbror Jöns' önskan hade han hvarken gifvit eller begärt något löfte om trohet eller kärlek åt Hedda.

— Ack, skulle han väl gillat och efterkommit denna önskan, om han älskat! — tänkte Hedda, och hon hade rätt. Det var tydligt, att kärleken hos Astley blifvit helt och hållet trängd i bakgrunden af de nya och vigtiga intressen, som intagit hans själ, och ehuru förnuftet genast sade Hedda denna hårda sanning, var den likväl i detta ögonblick alltför bitter för att rätt kunna uppfattas.

De båda unga skildes således på samma sätt, som tusen sinom tusen älskande skilts åt, han med ett litet moln af ömt vemod på sin panna, men med sinnet redan uppfyldt af verldens väntade förströelser och tumult, med inbillningens vingar redan längtansfullt utsträckta emot dess bullersamma nöjen, illusioner, ärelystnad och strider; otålig att störta sig in i denna tröttsamma, ständigt enformiga och ständigt nya hvirfvel, hvarur han en dag skall utkastas, krossad och mustlös som halmen ur tröskverkets hjul, och hon ensam om afskedets bittra smärta, utan annan afledare derför än den långsamma tiden under hemmets enformiga bestyr och den slutliga resignationens bleka och tårögda lycka.

(SLUT PÅ FÖRSTA DELEN.)

6000096643
Göteborgs universitetsbibliotek